

Švede zanimajo naše izkušnje z JE

Predstavniki štirih občin obiskali Krško jedrsko elektrarno in Kostanjevico

KRŠKO — Ob koncu aprila je krško občino obiskala skupina predstavnikov lokalnih oblasti iz štirih švedskih občin, namen obiska pa je bil predvsem seznanjanje z JE Krško. Zato so Švedom najprej pripravili splošno informacijo o JE Krško v delavskem domu, kasneje pa so si gostje ogledali še elektrarno samo in Kostanjevico.

Švedski gostje so postavili vrsto strokovnih vprašanj, ki so razkrila dokaj široke razlike med našim in njihovim odnosom do jedrske energije. Temeljna razlika pa je brzina: v tem: večje kot je zaupanje v politični sistem, manj je nezaupanja v jedrsko energijo, v stroko. Poleg tega se je izkazalo, da Švedi v svojih štirim jedrskimi elektrarnami živijo v sožitju, ki je celo tako veliko, da v območju, kjer jedrske elektrarne stojijo, turizem celo narašča, gradnja vikendov pa se povečuje. Zato so Švedi z dokajšnjo nejevero sprejeli izjavo podpredsednika krške občinske skupščine Aleksandra Strupeha, ki je dejal, da bližina JE Krško ogroža prodajo kmetijskih pridelkov. Prav tako jih ne moti bližina velikih mest, saj je ena izmed elektrarn samo 22 km oddaljena od Kopenhagena. Ker so okoličani proti odločitvi švedskega parlamenta (bliže so Švedi JE objektom, manj jim nasprotujejo),

miranju javnosti. Že leto dni pred črnoobilsko katastrofo so na Švedskem izdali posebno brošuro s podatki o tem, kaj se lahko zgodi. Po katastrofi v Černobilu pa so delovanje informativne službe še okrepili. Na ravni občin delujejo posebne komisije, ki imajo pravico zahtevati strokovno preverjanje delovanja jedrskih elektrarn, vse to pa poteka pod okriljem vlade, ki ima na sebi celotno infomiranje. V kratkem bodo imeli pripravljene podrobne informacije za zdravstveno in socialno službo, za šole in druge ustanove. Vsako leto pride ena izmed elektrarn na vrsto za vaje v primeru nesreče.

MARINKI ŠKUFCA PRVOMAJSKA NAGRADA DELA

BEOGRAD — V palači federacije v Beogradu so 27. aprila letos podelili letošnje prvomajske nagrade dela. Prejela jo je tudi Marinka Škufca, dipl. inž. živilske tehnologije in direktorica Kolinske Mirna. V obrazložitvi za njeno nagrado je rečeno, da so pod njenim vodstvom v omenjeni mirenki proizvodni enoti bistveno izboljšali splošno raven kakovosti dela in proizvodov. Skupno so letos prejeli to visoko priznanje v Sloveniji štirje nagrajenci.

• Da je švedska država bogata in dobro organizirana, govori tudi podatek, da so po nesreči na Otoku treh milj še okrepili merjenje emisij z novimi instrumenti, hkrati pa so vložili velike napore, da so emisije zmanjšali. Švedski gostje so govorili tudi o posebnih filtrih, ki so jih namestili za primer nesreče, ti filtri pa naj bi poskrbeli za zmanjšanje škodljivih izpuštov. Razlika pa je tudi v tem, da Švedi ne poznajo rente v našem smislu, saj ima vse na skrbi država.

PO PRELETU ATLANTIKA — Sprejem Jožeta Udovca na brniškem letališču 19. junija 1988.

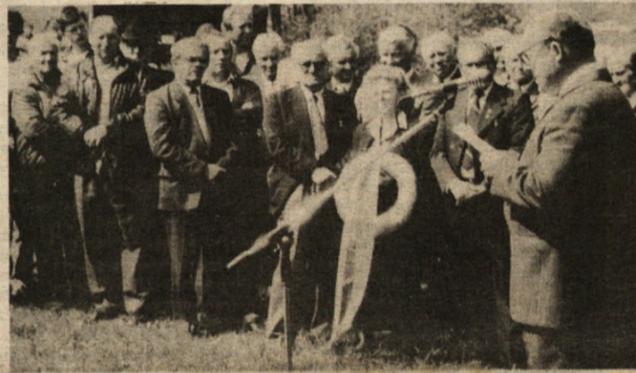
Jože Udovč na večerji z Bushem

Dolenjski rojak sprejet v ugledni senatorski klub v ZDA

Prvega Slovence, ki je 19. junija 1988 sam z enomotornim letalom preletel Atlantik, Jožeta Udovca iz San Franciska, je v njegovi novi domovini, Združenih državah Amerike, doletela posebna čast. Na predlog senatorja Phila Gramma je bil sprejet za člana ugledne organizacije Republikanskega senatorskega notranjega kroga, 3. maja letos pa je bil povabljen tudi na slavnostno večerjo, ki se jo lahko udeležijo člani te organizacije in na kateri je bil tudi ameriški predsednik George Bush.

Jože Udovč ali Joseph Udovch, kot se zdaj uradno imenuje, je doma iz Podliska pri Dobrniču na Dolenjskem. V Združene države Amerike se je izselil kot dvanajstleten fantič pred več kot tremi desetletji. S trdim delom je uspel in ustanovil lastno podjetje za ogrevalne naprave. Med vojno je zbiral pomoč za Titove partizane. Član Republikanskega senatorskega notranjega kroga je postal zaradi zaslug za ameriško nacijo, kot je napisano v predlogu za članstvo. Člani te organizacije so ugledni posamezniki. Zbirajo se na občasni srečanjih, kjer razpravljajo o pomembnih temah. Na srečanjih pridejo do stikov s pomembnimi politiki in uradniki ameriške vlade.

J. SIMČIČ

PRVOMAJSKO SLAVJE NA JAVOROVICI — Ob prazniku dela in krajevnem prazniku Šentjerneja je bila 1. maja na Javorovici tradicionalna spominjska slovesnost, posvečena padlim borcem 4. bataljona Cankarjeve brigade. Zbranim, ki jih je bilo letos nekaj manj kot prejšnja leta, je spregovoril general Lojze Hren, zatem pa je delegacija borcev, pričratičnega dogodka na Javorovici (na sliki), položila venec v spominjsko avlo. Na proslavi so nastopili pevci iz Orehovice in godba na pihala Iskra iz Šentjerneja, potem pa je bilo veselo do poznih večernih ur. (Foto: J. Pavlin)

ŠOLANJE ZA EVROPO

RIBNICA — V okviru ekonomske fakultete je ribniški Inles organiziral podjetniško šolo, ki je namenjena njihovim vodilnim in vodstvenim delavcem ter mladim strokovnjakom, ki bodo prevzeli v podjetju najodgovornejša mesta. Šolo obiskuje 37 slušateljev.

BERITE DANES!

- na 3. strani:
 - Čebele, barometer našega okolja
- na 4. strani:
 - Kako do novih delovnih mest
- na 7. strani:
 - Slovenski verski muzej v Stični
- na 8. strani:
 - Le obljudljali in požrli besedo?
- na 10. strani:
 - Mrtvec je prišel na sodišče
- na 11. strani:
 - Ljubezen do kapljice in geni
- na 12. strani:
 - Požar uničil večji del žage LİK
- na 20. strani:
 - »Cvičkarija 90« potolka vse rekorde

TRG JE BIL SKORAJDA PREMAJHEN — Najbrž bo še precej besed o tem, ali doslej največja dolenska prirediteljska prireditev, Teden cvička in 1. vinogradniški sejem res sodita na novomeški Glavni trg. O tem zagotovo ne bi govorili v Metliki, Ljubljani, Škofji Loki, Kamniku in drugih slovenskih krajih, kjer pripravljajo še večje »fešte«. Re je le eno, da je prireditelj, ki je v 18 letih na raznih lokacijah doživela vzpone in padce, končno našla svoj pravi prostor in model. Tokrat so zmagali vinogradniki v veselje vseh 20.000 obiskovalcev, ki so v štirih dneh prišli na trg pokušati cviček in dolenski jedi. Tristo jih je skrbelo za vse in na koncu je bil uspeh, saj je spet zmagala prostovoljnost. Več o prireditvi na zadnji strani. (Foto: J. Pavlin)

»Delavec si ga je vzel kot hlapec Jernej svojo pravico«

Ob prazniku dela na Debencu govoril dr. M. Kmecl

MIRNA — Na Debencu pri Mirni je bilo po utrjeni navadi prvomajsko srečanje, na katerem je kot slavnostni govornik pozdravil številne praznovalec dr. Matjaž Kmecl. Član predsedstva Republike Slovenije je povabilo na to približljivo izletniško točko izkoristil za to, da je v slovesnem nagovoru načel vprašanje porajajočih se medčloveških in družbenih odnosov, poudaril pomen enotne Slovenije in razmišljal o (ne)potrebosti praznika 1. maja.

regu udeležena enako prijetno in priskrbeno kot prejšnja leta. »Dobro se počutimo,« je dejala npr. Velinka Vujasin z Mirne. »Manjši kraj ponuja bolj prisrčno doživetje tega praznika. Že kraj je tu tak, da je lepo, in ljudje se znajo veseliti, da je sproščeno vdušje,« je bil še bolj navdušen ljubljancan Vlado Tavzes.

L. M.

P. PERC

LESOTON

lazurni premaz za les
CHEMCOLOR, Sevnica d.o.o.

Več kakor en sam dan

Dr. Matjažu Kmeclu se je zdelo na proslavi prvega maja 1990 na Debencu umestno pripomniti, da rok trajanja temu prazniku ni potekel. Tega novoizvoljeni član predsedstva Slovenije najbrž ne bi toliko poudaril kdaj v preteklosti; zakaj je letos, si je mogoče pojasniti s tectonskimi političnimi premiki v Jugoslaviji in znotraj te predvsem v Sloveniji. Najnovejša popraviljanja in pospravljanja v našem umetnem rajju so vključila na tak ali drugačen način tudi tovrstne politične in kulturne simbole, kot so prazniki.

V omenjenih operacijah, ki jim zagotavlja energijo menjava ideologij na Slovenskem, ima prvi maj verjetno sorazmerno dosti možnosti za svoje preživetje. Če povemo drugače: družba nekako priznava dokaj enotno, čeprav je doobora razklana in od znotraj načeta, da prvi maj ni primerek hitro pokvarljivega ideološkega blaga. In najbrž bi bilo narobe, če bi v vsestranski prenovitveni vnemi zmanjkalo časa in moči za tako priznanje. In tudi kratkovidno. Prvi maj so si delavci vzeli kot si je Cankarjev hlapec Jernej vzel svojo pravico. Je položil na srce zbranim na srečanju delovnih ljudi na Debencu dr. Kmecl. Vsekakor pa ne gre v prvi vrsti le za en sam dan, ki bi si ga bili vzeli delavci za smeh, jed in pitje, gre bolj za to, da ta praznik simbolično in zmeraj znova sporoča o nekih človeških stiskah, ki pa jim Slovenija takih ali drugačnih barv vsaj do tega trenuška še zdaleč ni naredila konca.

M. LUZAR

V drugi polovici tedna bo spreminljivo in nekoliko hladnejše vreme z nevihtami in plohami v popoldanskem času.

Morebiti pa tudi ne

Da je demokracija z večstrankarstvom vendarle nekoliko trši oreh, kot smo si Kranjski Janezki euforično zamišljali v sicer že zelo zrahljanem realnem socializmu, je dokazal že prvi dan zasedanja novega slovenskega parlamenta. Poslanci, tako pravimo po novem oziroma starem tistim, ki nas zastopajo, se niso mogli sporazumeti niti o dnevnem redu. Demos je bil namreč, tak je očitek opozicije, na neki način proti temu, da bi položaje v predsedstvu parlamenta določili sporazumno in poročialno glede na zastopnost strank v skupščini. Predstavnica parlamentarne večine je sicer to ost prestregla z besedami, da je Demos od devetih čelnih mest v parlamentu zase zahteval le tri, druga pa prepustila opoziciji. Kljub temu se ni mogoče znebiti vtisa, da hoče Demos, ki sestavlja vlado, maksimum tudi v parlamentu, kar je nekoliko v nasprotju z običaji po svetu, kjer v državah z večstrankarskim parlamentom nekaj glavnih mest pustijo tudi strankam, ki nimajo vladne večine. Parlament je navsezadnje vendarle ljudska skupščina. Demosu je opozicija celo navrgla, da se je navzel lastnosti nekdanje Zveze komuni-

stov, razlika je le v tem, da bo političnim nasprotnikom dovoljeno obstajati in gledati, kako ima parlamentarna večina vse niti v svojih rokah.

En, in to celo prvi, dan v življenju slovenske skupščine ni dovolj za kakršnekoli ocene in napovedi, vendar se je rahla ali manj rahla boljše naravnost Demosa pokazala tudi v njihovem predlogu, naj se ob izvolitvi predsednika vlade, njenih članov ter predsednika in podpredsednika slovenske skupščine glasuje javno. Javno glasovanje gotovo ni v nem kakšna demokracija, prej gre za okove, ki jih nadeležno poslušamo. To so spoznale celo komunistične partije, zato toliko bolj preseneča, da je javno glasovanje predlagala stranka, ki je bila še do pred kratkim edina demokratična opozicija na Slovenskem. To (prilastek demokratična) jo je tudi pripeljalo na oblast.

Vsekakor bo moral Demos v bodoče paziti, kakšne korake bo delal. Predvsem zaradi slovenskih volilcev, ki so v tako velikem številu podprli njegov program. Zanj so glasovali tudi zato, da bi se znebili nevarnosti absolutizma vseh vrst in barv, da bi končno zaživel nekaj,

čemu preprosto pravimo Slovenija. Današnja in jutrišnja. Demos mora zavedati, da volilci večinoma niso pripadniki strank, ljudje so se zanje odločili predvsem zato, da so bili proti. Ve se, proti komu in čemu. Prave volitve bodo šele naslednje volitve. Takrat se bo glasovalo za. Vedelo se bo tudi, za kaj in koga.

Vse, kar doživljamo, pa je vstop v demokracijo, nastajanje prave države. Na državotvornem parketu Slovenci nimamo pretranih izkušenj, marsikateri spodsrljaj bomo morali prezreti. Vsekakor pa bi bilo lepo in koristno, če bi bilo opotekanja čim manj, predvsem tistega, ki ga zakrivita neznanje in nagnjenost k razprtjam. Težav bo tudi brez tega dovolj. Skratka, postanimo končno normalna država. To smo ves čas hoteli. Morebiti pa tudi ne.

M. BAUER

Nelikvidnost tepe tudi krški Videm

Rešitev je v izvozu

KRŠKO — V krškem podjetju Videm so začutili potrebo, da se sestanejo z novinarji, zato so pretekli petek sklicali tiskovno konferenco, na kateri so odgovarjali na vprašanja. Na kratko bi bilo mogoče reči, da ima Videm podobne težave kot vsi drugi, vendar pa iz odgovorov Miloša Medveda in Franca Pipana ni bilo začutili pretirane zaskrbljenosti glede prihodnosti.

S podobnimi občutki so novinarje prevečevali tudi izjave o poslovnem uspehu, ki je več ali manj zavil v meglo, kajti oba sogovornika nista uporabljala števil, ki so v svetu v navadi, kadar se pač govori o poslih. Kolikor toliko jasno je bilo razvidno, da se Videm otepa s hudo nelikvidnostjo, kar pa je po mnenju sogovornikov splošen jugoslovanski problem. Videm ta čas dolguje 12 milijonov dolarjev, čaka pa na povračilo 9 milijonov dolarjev. Po besedah Miloša Medveda zadolženost znaša komaj petino možne, ki pa jo računajo glede na vrednost podjetja po tuji metodologiji. Sicer pa ocena dejanske vrednosti podjetja še ni izdelana. Šele ko bo ta ocena znana, bodo v Vidmu začeli razmišljati o zunanjih ponudbah, nakupu delnic in podobnem. Njihova osnovna usmeritev je namreč, da se proda čim manj naše lastnine in tudi s tem ohranja naša gospodarska in politična suverenost.

V Vidmu gradijo svoj optimizem na dobrih poslovnih uspehih v tujini, kamor so lani prodali za 90 milijonov dolarjev; letos naj bi se izvoz še povečal in tako naj bi prvi presegli magično mejo polovico prodaje na tuje trge. K povečanemu izvozu pa je pripomogla tudi beogradska Politika, ki je bila doslej med največjimi kupci, a je zaradi srbske blokade ni več na spiskih kupcev. V Vidmu nimajo kritičnih pripomb samo na Markoviča, na srbsko blokado, ampak tudi na domače banke. Menijo, da kar predolgo čakajo na novo organiziranost Ljubljanske banke, s katero bi lahko edino sklepali aranžmaje, medtem ko na krško sestro ne računajo kaj dosti. Še vedno so mnenja, da je posavska banka premajhna zanje ali pa oni preveliki.

Svoj čas se je v Vidmu veliko govorilo o prihodu Evrope na tovarniško dvorišče. V prvi vrsti velja tu zapisati, da sta v ta namen že začeli investiciji — obnova PS — 1 in bilnice — v polnem teku. Z njima naj bi namreč posodobili proizvodnjo, hkrati pa v veliki meri izboljšali ekologijo. Zatika se le pri pridobivanju denarja iz znanega italijanskega posojila. Tudi sicer naj bi zmanjšali obremenitve, zlasti pa stroške proizvodnje. Že vedo za okoli 70 ljudi, ki bodo vzeli odpravnino, v nekako petih letih pa naj bi se število zaposlenih postopoma zmanjšalo za 400. Veliko skrbi posvečajo izobraževanju kadrov, kmalu naj bi šlo 400 vodstvenih ljudi na seminarje, kjer se bodo učili, kako ravnati z ljudmi. Dolgoročni cilj pa je, da si pridobijo na Harvardu ali kateri drugi ameriški univerzi dve mesti za svoje bodoče menedžerje. Na zajedljivo vprašanje podpisane, zakaj zdaj zaposlujejo direktorje iz drugih firm, so dejali, da gre za nekaj ljudi, ki so vsak na svojem področju strokovnjaki in jih Videm nujno potrebuje.

J. SIMČIČ

Naša anketa

Optimizem za Slovenijo

Dr. Anton Bebler pravi, da je z volitvami 1990 Slovenija prestopila prag med avtoritarnim sistemom, ki je bil v zadnjih letih sicer precej omejen, in demokratičnim političnim sistemom. Prvo priložnost po dolgi desetletjih, da na miren način zamenjajo vladajoče, so Slovenci izrabili podobno kot vsi drugi narodi v Vzhodni Evropi. Z veliko večino so svoje zaupanje izkazali novim, opozicijskim strankam, do sedaj vladajoči partiji pa odrekli nadzor nad republičkim parlamentom in vlado, s čimer so tudi povsem jasno povedali, kaj si mislijo o 45 letih partijske vladavine in o njenih rezultatih. Volitve 1990 so prinesle veliko dobrega: stvarno in bolj množično udeležbo množic v političnem življenju, osvoboditev in prevetritev slovenske države, prodor velikega števila mlajših in do zdaj neznanih ljudi na javno prizorišče, med katerimi bi utegnili biti tudi politični talenti, ki jih posebno pri majhnih narodih ni nikoli preveč (po prvem zasedanju novega parlamenta žal ne kaže najbolj). Odgovor na vprašanje, ali so Slovenci odločili prav — gre pa seveda za čim boljše prihodnost Slovenije —, bo dala prihodnost. Vsekakor novoizvoljene in tiste, ki se bodo zrnili v ministrske in še malo nižje stolčke, čaka garaško delo, če naj se kdaj približno uresničiti sanj, da bi Slovenija lahko bila druga Švica.

DR. SVETOZAR RAINER, kirurg v brežiški bolnišnici: »Od nove slovenske vlade pričakujem, da bo uresničila vsaj del tistega, kar so stranke oobljubljale pred volitvami. Že samo s tem, da bomo imeli pozicijo in opozicijo, smo veliko dosegli, ker smo si volilci zagotovili nadzor. Upam, da bo posledično strokovnost odločilni kriterij za službe in funkcije in da bo nova oblast kmalu spravila v red tudi šolstvo, da bo pokazala večjo odgovornost do mladega rodu.«

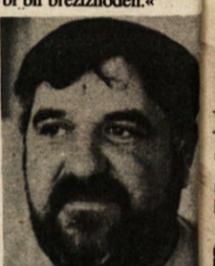
ANTON RUS, avtomehanik, Novo mesto: »Ne verjamem, da se bo takoj po volitvah kaj bistveno spremenilo, saj je vse skupaj odvisno še od drugih dejavnikov, ne pa le od tistih, ki so trenutno na oblasti. Pričakujem predvsem več sproščenosti v zasebnem gospodarstvu, več iniciativ, kar bo odprlo nova delovna mesta. Moralo bi biti tako, kot je na zahodu, da tistim, ki hočejo odpreti obrat, pomagajo z ugodnimi krediti ne pa postavljajo ovire, kot se je pri nas do gajalo do sedaj.«

DR. VIATA PERTOT, upokojenka iz Črnomlja: »Jaz sem, kar se tiče prihodnjega življenja v Sloveniji, optimistična, bolj me skrbi, kako se bodo stvari zasukale na Hrvaškem. Sicer pa se za vedam, da bo nov začetek pri nas težak. Ne vem tudi, ali so člani predsedstva republike toliko podkovani, da se bodo znali boriti proti Beogradu. Sicer pa bo — glede na strankarsko obarvanost — tako v skupščini kot v vladi potrebnega veliko demokratičnega dialoga in strpnosti.«

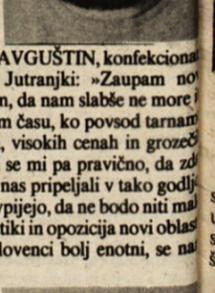

BOJAN GLIHA, iz Malega Vidma pri Šentlovcu, Trebnje: »Nimamo pravega predsednika. Kot osebnost je pravi, vendar če je komunizem vladal 45 let, bi moral zdaj kaj drugega. Kako bo v Sloveniji potem, ko je v parlamentu zmagal Demos, pokazal čas. Sestava slovenskega parlamenta zagotavlja Sloveniji boljše čase in samostojnejši položaj. Nova oblast bi moral prihodnost Slovenije tako urediti, da bi delavci delavci, kmetje pa kmetje in da njihov položaj ne bi bil brezizhoden.«

FRANC BRAČUN, obratovodja tiskarne v Papirkonfekciji Krško: »Jaz si Slovenijo prihodnosti predstavljam kot samostojno državo, ki bo lahko glede na pridnost in marljivost ljudi druga Švica. Začetek te poti bo gotovo težak, toda cilj je znan. Mislim, da popolna politična in gospodarska samostojnost za Slovenijo nista nemogoča, še več, mislim, da je to za nas edina možna rešitev. Šele tedaj lahko upamo, da bomo doživeli spremembo na bolje. Vse drugo bi bilo za nas stranpot, ki ne bi pripeljala nikamor.«

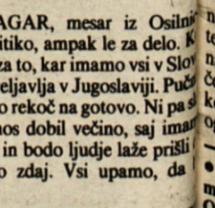
DARINKA AVGUŠTIN, konfekcionarka v sevniški Jutrjanki: »Zaupam novi oblasti in mislim, da nam slabše ne more, kakor v zadnjem času, ko povsod tarnamo o slabih plačah, visokih cenah in grozečih stečajih. Ne zdi se mi pa pravično, da za prav tisti, ki so nas pripeljali v tako godljive najboljše dni, ne bodo niti mali priznanjslivi kritiki in opozicija novi oblasti. Če ne bomo Slovenci bolj enotni, se nam slabšo piše!«

JOŽE MIHELČIČ, upokojenec iz Metlike: »Pričakujem, da se bomo v Sloveniji po volitvah obnašali pametneje kot doslej, predvsem pa, da bodo stvari tekle bolje. Sreča je, da smo dobili Kučana za predsednika. V parlamentu pa se bodo stranke praskale med seboj in si pod roke gledale in gotovo se bo manj kradlo, kot se je doslej. To, da je več strank in konkurenca med njimi, je prav in pošteno. Jasno pa je, da bo treba trdo delati. Priden in sposoben naj ima, lenuh naj pa crkne!«

LJUBO ŽAGAR, mesar iz Osilnica: »Nisem za politiko, ampak le za delo. Kučan se je boril za to, kar imamo vsi v Sloveniji in kar se uveljavlja v Jugoslaviji. Pučnik pa je prišel tako rekoč na gotovo. Ni pa tako, da je Demos dobil večino, saj imamo tako več strak in bodo ljudje laže prišli besede, kot so zdaj. Vsi upamo, da bo bolje.«

MARTA LOVŠIN, upokojenka iz Ribnice: »Kučan je v redu, zato sem glasovala zanj, Pučnika pa premalo poznam. Kako bo z demosa, se še ne ve, prepričana pa sem, da tudi oni niso slabi. Menim, da med strankami ne bo razprtij ter da bodo vsi iskali skupne rešitve v gospodarstvu, politiki in na drugih področjih. Pričakujem, da bomo delali v zadovoljstvo in za dobro vseh ljudi.«

Adria zalaga desetino Evrope

Desetina evropskega trga prikolic in 95 odstotkov izvoza še vedno ni dovolj

NOVO MESTO — Novomeška Adria zalaga kar desetino evropskega trga, ima razveženo mrežo lastnih podjetij v tujini ter je med petdesetimi evropskimi proizvajalci prikolic v vodilni trojci. Nova generacija prikolic iz leta 1988 in lani še dopolnjena je iskano in dobro prodajano blago, delež na trgu raste, proizvodnja komaj dohaja naročila.

To so podatki, ki na prvi pogled razveseljujejo, v vodstvu Adrie, kjer prav sedaj pripravljajo triletni plan, pa niso nad njimi preveč navdušeni, saj še vedno ne dajejo dobička, ki bi omogočil pogumnejše in bolj sproščeno gospodarjenje. Spremeniti tega na hitro ni mogoče, saj je precejšen tečaj dinarja, banka pa zaračuna visoke obrestne mere za izposojeni denar. To dvoje še kako tepe naše izvoznike. Vzroki za nedonost so tudi v lastnih slabostih, predvsem v nizki produktivnosti, ki je

tudi za polovico manjša kot pri evropskih konkurentih.

»Prepričani smo, da so drobne inovacije tiste, ki bodo Adriji pomagale, ne veliki izumi, ki jih je malo. Vsakdo je na svojem delovnem mestu prvi poklican, da kaj izboljša, izumi, naša naloga pa je pametno vodenje, spremljanje in takojšnje nagajevanje teh inovacij. Vsakdo je lahko ustvarjalen na svojem delovnem mestu, otresti pa se moramo togih komisij in dolgotrajnih obravnavanj.«

• Triletni plani za Adrio pomenijo tudi nove programe, katerih realizacija traja približno toliko časa. Že letos nameravajo popestriti izbiro avtodomov s serijo polintegriranega avtodoma (predstavili ga bodo na jesenskem sejmu), že prihodnji jesen pa bodo kupcem prikazali polointegrirani avtodom, ki bo prišel na trg v letu 1993. Prodaja avtodomov v Evropi strmo narašča, zato tudi Adria načrtuje v treh letih povečati proizvodnjo od enega na tri tisoč vozil.

je prepričan glavni direktor Adrie Jože Sagadin.

»Naše težave so tudi v tem, da smo v primerjavi s tujimi konkurenti kapitalno šibki in dražji. Tudi to nas spravlja v

podrejen položaj, ki se ga bomo rešili le tako, da bomo svoje prihodke dobivali tam, kjer nastajajo — se pravi v državah, kamor izvažamo — ter se tam lahko tudi zadolževali oziroma financirali.« nadaljuje Sagadin, ki, na kratko povedano, vidi prihodnost Adrije tako: »Iz tovarne prikolic moramo postati inovativno mednarodno podjetje, ki bo svoje aktivnosti usmerjalo tja, kjer dobre rezultate lahko tudi dosega. Za nas velja absolutno samo evropski tržni kriterij. Temu primerno hočemo prilagoditi delovni čas pa tudi osebne dohodke. Razvojne možnosti so velike, trg je odprt, gre samo za to, da to čim bolje izkoristimo in začnemo končno ustvarjati tudi dobiček. V naši strategiji in triletnem planu je med drugim tudi ustanavljanje manjših zasebnih podjetij, oddajanje del na dom in več podobnih potez.«

T. JAKŠE

Jože Sagadin

O NARODNI SPRAVI — Na osmi svobodni katedri v tej sezoni — bila je 26. aprila zvečer v konferenčni dvorani hotela Metropol v Novem mestu — je beseda tekla o narodni spravi. Pred nabitno polno dvorano so o tej temi govorili (od leve) Franček Saje, Spomenka Hribar, Franc Miklavčič in Stanislav Klep. Tako kot med udeleženci, natančneje med Sajem in ostalimi tremi, so bila tudi med poslušalci, ki so se kar v precejšnjem številu vključevali v pogovor, različna mnenja o narodni spravi in o vsem, kar je v zvezi s to pobudo prišlo na dan. (Foto: A. Bartelj)

PRVI METRI «ROGENROLA» — Ta teden je novomeški filmski režiser Filip Robr pričel s snemanjem dokumentarnega filma Rogenrol, s katerim posega v dolgo prepovedano temo, pobjo slovenskih domobrancev in drugih ljudi, ki so jih likvidirali v dneh po vojni na številnih moriščih po Sloveniji. Terensko snemanje v enem od roških brezov, kjer so po ocenah pobili več tisoč domobrancev, je bilo zelo težavno. Le majhen del sicer zminiranega in zasutega brezna je dolgotrajna erozija odprla in razkrila človeška okostja v njem. (Več o tem v naslednji Prilogi.) Na sliki: Snemalna ekeipa v zasutem breznu. (Foto: M. Markelj)

Opozorilna stavka

V torek, 15. maja, popoldne bo za eno uro zastalo delo v vseh tekstilnih in usnjarsko-predelovalnih obratih širom po Sloveniji in seveda tudi v dolenski in posavski regiji, kot so potrdili predstavniki SSS na teh območjih. Tekstilni in usnjarski delavci bodo izvedli enourno opozorilno stavko, s katero bodo opozorili na neresevanje zahtev za ureditev izjemno slabih razmer v tekstilni in usnjarsko-predelovalni industriji, ki jih država ignorira že več kot leto dni. Delavci teh industrijskih panog, ki so dolgo ustvarjali pomemben delež akumulacije slovenskega gospodarstva, zahtevajo zmanjšanje davkov za skupne in splošne potrebe, učinkovit sistem zaščite pred neloyalno konkurenco iz uvoza.

Poparjeni Maribor V DPZ izvoljeni samo trije deletagi!

MARIBOR — Maribor se po prvih pravih slovenskih volitvah čuti opeharjenega. Mnogi bodo sicer trdili, da neupravičeno, da je to pač volilna aritmetika, ki je enemu v prvi, drugemu v škodo; vendar proporcionalni sistem za volitve v republiški družbenopolitični zbor (DPZ) najbrž nobenega večjega slovenskega mesta ni tako prizadel kot prav Maribor. Zgovoren je podatek, da bo štajerska prestolnica v tem najpomembnejšem zboru novega parlamenta imela samo tri delegate — torej niti 2 odstotka od vseh delegatskih sedežev, kar je za drugo največje slovensko mesto, posebno če to primerjamo z zastopnostjo Ljubljane v tem zboru, naravnost skandalozen delež.

Večina Mariborčanov se ne čuti opeharjena samo zaradi tega, ker je prodor v republiški parlament od množice imen, za katero so glasovali, uspel le kandidatu ZKS-SDP Franciju Pivcu, krškčanskemu de-

mokratu Janezu Gajšku in liberalcu Andreju Verliču (slednji pa je tako več v Ljubljani kot v Mariboru); tudi ne samo zaradi tega, ker jim s svojimi glasovi ni uspelo spraviti v skupščino niti tako uglednih in znanih Mariborčanov, kot je, denimo, Tone Vogrinec. Občutek opeharjenosti stopnjuje dejstvo, da so očitno bili preslabo seznanjeni z načinom izračunavanja glasov in so na volišča šli s prepričanjem, da bo iz njihove volilne enote odšlo v parlament toliko poslancev kolikor so jih volili.

Maribor (skupaj s Pesnico) naj bi jih namreč izvolil sedem in večina je računala, da jih bo najmanj toliko tudi izvoljenih v DPZ. Šlo je kajpada za napačen račun, kajti potrebno število glasov je dobila le omenjena trojica in je bila s tem neposredno izvoljena, ostali glasovi Mariborčanov pa so bili tako razpršeni med posameznimi kandidati in strankami, da z njimi nikomur niso pomagali do neposredne izvolitve, in so zato ti glasovi, v skladu z volilno zakonodajo, odpotovali v Ljubljano, v republiški zbirnik.

In tam se je pač zgodilo, kar se je zgodilo: glasove so dobile stranke in jih dale svojim vodilnim kandidatom, med njimi pa žal ni bilo nobenega Mariborčana. Tako so mariborski volilci dejansko namesto someščanov izvolili v parlament še nekaj Ljubljancov, ki jih je že tako bilo v zboru vse polno. In če k temu dodamo, da obema mariborskima kandidatom za predsedstvo, Križmanu in Geč-Koroščevi, niti visoki deleži glasov v njunem matičnem mestu niso zadostovali za izvolitev, je vtis o »izvislosti« Maribora na teh volitvah popolna.

MILAN PREDAN

Kmetijstvo

Čebela, barometer našega okolja

Čebelarški dan v Šentjerneju — čas za ponoven razmislek o vlogi čebel

ŠENTJERNEJ — Čebelarji s šentjernejskega polja, predvsem iz krajevnih skupnosti Šentjernej in Orehovica, združeni v Čebelarско društvo Šentjernej, nameravajo odšel aktivne posegati v družbena dogajanja, propagirati svoje delo in se boriti za mesto čebelarstva in čebele, kot jima v družbi in naravi gre. To so dokazali tudi s prvim čebelarškim dnevom v Šentjerneju.

Vse se je dogajalo na dvorišču in v atriju osnovne šole Senjerne, kamor je v nedeljo, 29. aprila, dopoldne skozi Šentjernej, kjer se je zbrala množica radovednežev, prispele povorka, v kateri so čebelarji prikazali, kako so včasih skrbeli, da so čebele prišle do dobre paške. Tako so bili v povorki zastopani: čebelar, ki je sam prenašal panjo na hrbtni, ter panji na raznih prevoznih sredstvih, od volovske vprege do modernega tovornjaka, s kakršnimi prevažajo čebele danes. Na eni od kompozicij je bil tudi čebeljak društva, ki naj bi ga postavili pri šoli za pouk in vzgojo mladih čebelarjev. Le-tem je društvo darovalo en naseljen panj. Seveda v povorki ni manjkalo prorokov sosednjih društev, ki so prišla pozdravit razvite novega čebelaršnega prapora v Šentjerneju. Letega je iz rok predsednika društva Alojza Hoste prejel Jože Šuštaršič za svojega brata Martina, novega praporčaka. Seveda je bil prapor okrašen s travkovi, katere so darovali Turistično društvo Šentjernej, Kartuzija Pleterje, KS Orehovica, KS Šentjernej, Iskra Šentjernej in predsednik Alojz Hosta, ter z različnimi zlatnimi žebeljki številnih darovalcev. Med prispevki pa so čebelarji pogršali tistega od družbenega kmetijstva.

belico. Ko jo bomo s strupi umorili, je ne bo več. Zato ne bodimo krivični do ljudi niti do čebel. Kako pomembno je vzdrževati zdravo ravnost v naravi, se lahko učimo tudi pri čebelah.

Znani dolenski čebelar Alojz Kastelic je navzoč povedal nekaj iz slavne zgodovine čebelarstva na Slovenskem, poznane v strokovnih krogih širom po svetu, ter razpredel misel o tem, kako je naš sedanjí razvoj pravzaprav zamujena priložnost, saj nismo znali izkoristiti

● Na dnevu čebelarstva v Šentjerneju je bil z redom Antona Janše 2. stopnje odlikovan tajnik društva Tona Hočevar, z redom Antona Janše 3. stopnje pa Janko Zalokar in Alojz Hosta. Posebna priznanja za zasluge v društvu in pri čebelarstvu so prejeli še: Iskra Šentjernej, Karuzija Pleterje, Tone Simonič, Marjan Goršek, Jože Šuštaršič, Tončka Simonič, Slavko Judež, Tone Pavlič in Anton Jakše.

ogromnega kapitala znanja in naravnega bogastva, ki ga predstavlja čebelarstvo. Vendar vse še ni zamujeno, saj nas današnja huda onesnaženost sama sili nazaj k pozabljenim znanjem in kulturam.

T. JAKŠE

NAŠ NEBOGLJENI KMEČKI TURIZEM

KRANJ — Tudi pri nas v Sloveniji bi se lahko vsaka deseta kmetija ukvarjala in služila s kmečkim turizmom, so ugotavljali na nedavnem posvetu, organiziranem na krajiškem kmetijskem sejmu. V Avstriji imajo namreč zdaj že 29.000 kmetij, ki razpolagajo s skupno 300.000 turističnih ležišč, pri nas pa je kmečki turizem še vedno na samem začetku. Imamo le 168 turističnih kmetij, ki sprejemajo goste, nekaj pa jih je še v gradnji. Vsekakor je to daleč manj, kot smo pričakovali do obetavnega 1983. leta, ko je zaradi nerazumevanja oblasti kmečki turizem začel nazadovati. Pričakujemo lahko, da bo nova, bolj kmetijsko usmerjena vlada pokazala več pripravljenosti kmetom pomagati s posojili in se jim ne bo le pred volitvami dobrikala.

ČEBELARŠKI PRAZNIK — Številni šentjernejski so si z zanimanjem ogledali sprevod, v katerem so čebelarji prikazali, kako so včasih poskrbeli, da so čebele dobile dobro pašo. Še zlasti je veliko zanimanje zbudil nosač panja v stari opravi.

Prepoved lova na velikega vrtnega polža

Podprimo Zelene!

Letošnje leto bo po vsej verjetnosti zadnje v dolgoletnem neumljenem zasluszkarskem pogonu na velikega vrtnega polža (Helix pomatia), ki je, ne oziroma se na to, da je pomemben člen v naravnih verižnih življenja, končeval kot germanska poljalnica na mizah (presuhtih) ljudi. Zanj so se zdaj odločno zavzeli Zelene Slovenije, in četudi zaenkrat niso dosegli zakonske prepovedi lova, upajo, da bodo pogon ustavili s pomočjo občinskih odlokov po vsej naši republiki, zlasti pa tam, kjer so bile nabiralske strasti najhujše.

Poročajo, da so take časne odločbe že sprejele nekatere občinske skupščine v Pomurju, pa tudi pri nas v Krškem, enako pa nameravajo storiti v Kočevju, kjer se sprašujejo, zakaj ne bi polža vendarle zaščitili z republiškim zakonom in z enim zamahom zmanjšali papirnato vojno, ki se z množico občinskih odlokov samo še povečuje. O sami zaščiti skorajda nikjer več ne dvomijo, saj sta z množičnim nabiranjem polžev in izvozom, ki je šel v stotine ton, že močno prizadeta ekosistem in prehranjevalna veriga, v kateri je polž pomemben prehranski člen mesojedim živalim in pticam.

Če bo prepoved dosledno uveljavljena — s tem se bodo nabiralci in preprodalci, med katerimi je tudi novomeška Krka, seveda težko sprijaznili — bo treba poskrbeti za drugačen način pridobivanja polžjega mesa, da bodo sladkusi še lahko prišli na svoj račun. V mislih imamo polže farne, za katere se odpirajo nove možnosti zlasti v vzgoji t. i. espresnega polža, o čemer smo na tej strani pisali 12. aprila.

Lani rekordni pridelki

Kmetijski uspehi neupravičeno ostajajo v senci

Ob modri vsesplošne kritike in celo uničujočega kritizerstva, ki vidi vse črno in ki se je razbohotilo zlasti v predvolilnem času, ko je bilo treba političnega tekmeča ali dosežanja oblast prikazati kar se da slabo, se težko prebije v javnosti dobra novica. Denimo o lanski letini, ki je bila v mnogih pogledih rekordna — vendar ne le po zaslugi kmetijstvu naklonjene narave. To dokazujejo šele zdaj obdelani podatki zveznega statističnega zavoda. Lani smo v Jugoslaviji pridelali 5,6 milijona ton pšenice, kar je sicer za desetno manj kot v rekordnem povojnem letu, je pa zato toliko bolj razveseljujoče, da je z našim povprečnim pridelkom na hektar za naš obdobje 3.780 kg, kar je triinpolkrat več kot pred vojno. Rekord je bil tudi pridelok rži, ječmena in ovsu.

Slovenija je lani pridelala kar 324.000 ton koruze, kar je več kot kdajkoli doslej. Vendar ta količina ne dosega niti 3,5 odstotka celotne jugoslovanske nadele, kot so svoj čas poimenovali pridelke naše najpomembnejše poljščine. Lani je imela jugoslavija tudi rekordno letino sladkorne pese, rekordno so obrodile nekatere sadne vrste, že dolgo nismo pridelali tako orjaškega kupa česna — kar 65.000 ton, nadpovprečni pa so bili tudi pridelki soje, sončnic, tobaka ter več vrst zelenjave. Opazna izjava je bil le pridelok fižola, ki se je zaradi opuščanja klasičnega pridelovanja v obliki vmesnega posevka (uporaba herbicidov) zmanjšal za več kot tretjino, tako da mora Jugoslavija, nekdanji tako pomembna pridelovalka te poljščine, fižol zdaj celo uvažati.

M. L.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Poduk vinske razstave v Gomilici (A)

V naši neposredni sosesčini na avstrijskem Južnem Štajerskem v Gomilici (Gamlitz) so 28. aprila odprli razstavo z nazivom Weinkultur, ki bo odprta šest mesecev in pol. Menim, da je enkratna priložnost videti to razstavo, ki nam bo omogočila za naše vinske praznike najti prave ideje in vzorce. Svetujem društvom vinogradnikov, naj letos organizirajo za svoje člane skupinske obiske. Gotovo bodo največ pridobili organizatorji naših vinskih praznikov, ki še nimajo dovolj bogate vsebine. Ne potrebujejo samo dobrih organizatorjev, marveč tudi dobre sodelavce za manjše naloge in seveda razgledano publiko. Končni namen takih prireditelj je uveljavljanje na trgu.

Ugledu avstrijskega vina doma in v tujini je zelo škodila vinska afera z dietilenglikolom (antifriz), ki jo je zakrivila pečica «umazanj» vinarjev iz Avstrije. Avstrijska Štajerska ni bila kriva, toda osumljena so bila vsa avstrijska vina. Verjetno je tudi omenjena razstava ena od akcij za novo pridobivanje zaupanja v kakovost in naravnost vin. Kot poznavalec avstrijskih vin sem prepričan, da bomo obiskovalci uživali ob degustacijah, saj ne bomo našli vina, ki bi imelo najmanjšo napako ali bi bilo servirano neprimerno ogreto ali v neustreznem kozarcu. Tudi »špicarjev« ne bo, o tem sem prepričan. Ponujene sorte bodo ka-

zale svoje značilnosti v vonju, okusu, da bo kar težko nehati pokušati. Ob opazovanju razstave, ki ne bo prikazovala samo vin, ampak bo imela tudi bogat program kulturnih in drugih prireditelj, pomislimo, da je na avstrijskem Štajerskem samo 3090 ha vinogradov in da imajo zasajene vse absolutne vinogradniške površine.

Samo v Posavju je 4951 ha rodni vinogradov, mnogi od teh so nujno potrebni obnove. Imamo pa še 3855 ha absolutnih vinogradniških površin, nekatere so neobdelane, prerašča jih grmovje, vendar bi lahko zaposlile okrog 1500 ljudi. Naš problem je drugie. Organizatorji komaj zberejo dovolj najboljšega vina, da zadostuje za prireditev. Pomanjkanje vina pri nas v Posavju in Beli krajini je očitno. Tudi ostala Slovenija bistveno ni na boljšem razen Primorske. Ta podatek že leta kliče po obnovi vinogradov, toda naša oblast se ni odzvala. Tistim, ki so v Sloveniji dolžni skrbeti za kmetijstvo, bi svetoval, naj si gredo ogledat razstavo v Gomilici, in odprlo se jim bo, da pri razviti sosednje države bdi nad izkoriščenostjo vinogradniških leg, da vinogradniki dosegajo za svoje delo soliden dohodek, da kakovosna vina ne pospešujejo pijančevanja itd.

Moram priznati, da se na republiški komisiji za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano spoznavanje o pomenu vinogradništva le uveljavlja, vendar prepočasno. Upajmo na boljši jutri! Vinogradniki naj se ne obotavljajo, če bodo na voljo sredstva za obnovo vinogradov, in vse kaže, da jih bo več. Prvi in najbolj korajžni bodo največ pridobili.

Mag. J. NEMANIČ

Globoko novo leglo čebelje kuge

Svet posavskih čebelarjev ocenil zdravstveno stanje čebel kot zadovoljivo — Preglavice z neorganiziranimi čebelarji — Novo vodstvo republiške zveze

KRŠKO — Svet posavskih čebelarjev, ki povezuje okrog 300 čebelarjev v brežiški, krški in severniški občini, je ocenil, da je zdravstveno stanje čebel zadovoljivo, kar so pokazali tudi marčevski pregledi okoli 7500 panjev. Tedaj so čebelarški pregledniki skušali zlasti ugotoviti, kako uspešni so čebelarji pri organiziranem zatiranju varoze.

Takoj je treba poudariti, da je stanje pri neorganiziranih čebelarjih (teh pa je v Posavju približno desetina) kritično. Prav zato pri Svetu posavskih čebelarjev pogosto opozarjajo na hude posledice neodgovornega oz. neosveščene obnašanja neorganiziranih čebelarjev, ki čebel ne zdravijo in s tem povzročajo ne le sive lase ostalim čebelarjem, temveč tudi gospodarsko škodo.

Svet načrtuje ponovno organizirano akcijo zatiranja varoze s pomočjo veterinarske službe, ki naj bi tudi zagotovila ustrezna zdravila in preverjala uspešnost zdravljenja. Hude posledice pa letos posavskim čebelarjem povzroča tudi poapnela zalega, zato bodo jeseni v času krmljenja čebel dodajali Krkin ant-

timitok ozoral s C vitamino. Medobčinski veterinarski inšpektor Hinko Maver je povedal, da so sanirali in niso ugotovili nadaljnega širjenja čebelje kuge oz. hude gnilobe čebelje zalege na Blanci in v Krškem, žal pa se je spomladajo pojavilo novo žarišče kuge v Globokem.

Prav zavoljo poostregega zdravstvenega varstva čebel bodo še bolj strogo nadzirali, ako imajo čebelarji, ki bi radi pripeljali čebele na kostonjevo pašo na Gorjance in drugam v Posavje, ustrezna

zdravstvena spričevala. Prijave pa bosta sprejemala novoizvoljeni predsednik sveta posavskih čebelarjev Branko Vodopivec iz Dolenje vasi pri Krškem in tajnik Martin Frankovič iz Leskovca. Svet je sklenil podeliti posebna priznanja za lanskoletno prizadevanost pri zatiranju nevarnih čebeljih boleznih medobčinskemu veterinarskemu inšpektorju Hinku Maverju ter čebelarškim preglednikom Romanu Kosu iz Krškega, Jožetu Kelharju iz Brežic in Jožetu Zmavcu iz Kapel. Lepo priznanje za posavske čebelarje pomeni izvolitev prizadene in uspešne čebelarke in mentorice mladih čebelarjev Minke Zupančič iz Krškega za podpredsednico Zveze čebelarških društev Slovenije na nedavnem občnem zboru te zveze.

P. P.

VODNIK V KUPČIJI

vsja jabolka, čakajo na manjšo pošiljko iz Sevnice in Krškega, potem pa bo konec s temi jabolkami. Prav tako je zmanjkalo olja in ostalih artiklov, kot so nam povedali v hladilnici, pa nameravajo vrata za drobno prodajo kar zapreti. Z delom za individualne kupce naj bi spet začeli jeseni, veseli pa jih, da so razgibali novomeško »trgovsko sceno«.

Odkupne in prodajne cene v M-Agrokombinat Krško

Krški M-Agrokombinat odkupuje mlado pistano govedo v ekstra klasi po 30 din, teleta so po 28 din za kilo žive teže in prašiče po 16 din.

V hladilnici v Žadovinku imajo še nekaj lanskih jabolk, ki jih prodajajo po 18 din, solato po 20 din; ta solata je zelo poceni in se spleča stopiti do njih. Dobil pa so tudi že novi krompir, ki ga prodajajo po 18 din kila, medtem ko je stari po 6 din.

SEJMIŠČE V BREŽICAH — V soboto so imeli naprodaj 148 prašičev, starih do 3 mesece, in 47 starejših. Prodali so 79 mlajših po 30 do 35 din kilogram žive teže in 17 starejših po 18 do 20 din kilogram žive teže.

● SEJMIŠČE V NOVEM MESTU — 7. maja so imeli naprodaj 132 puskov, starih do 12 mesecev, in 12 starejših. Prodali so 49 mlajših in enega starejšega. Mlajši so bili po 900 do 1.400 din, starejši pa po okrog 25 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Sadjarska novost: barka

Če bi v kmetijstvu v hipu prenehali uporabljati mineralna gnojila in pešticide, bi resda zavladala lakota, res pa je tudi, da je mogoče s postopnim uvajanjem biološkega, to je naravnega pridelovanja hrane zmanjšati zastrupljanje okolja ali pa ga celo preprečiti, ne da bi se katastrofalno zmanjšal pridelavek hrane.

Biološko pridelovanje hrane ne pomeni posevek ali nasad prepustiti na milost in nemilost naravi, boleznim in škodljivcem, marveč poiskati take metode pridelovanja, da se rastlina sama ubrani nevarnosti ter se dovolj oskrbi s hranili, ki so v tleh. V sadjarstvu, na primer, so ugotovili, da je dovolj že sprememba gojitvene oblike. Razvili so tako imenovani sistem barka, ki je delno spremenjena gojitvena oblika Thomasa Bouchéja. Vsa stvar temelji na preprostem znanem dejstvu, da se na delih sadnega drevesa, ki so obsejani s soncem, ne razvijajo rastlinske bolezni niti ne zaredijo škodljivci. Ob običajnih vzgojah z zaprti krono je večina rastlinskih delov v senci, na njih se dolgo zadržuje vlaga, tako da se glivice, povzročiteljice bolezni, zlahka razmnožujejo. Če s preprostim trikom — nagnjenjem krošnje — spremenimo kot osvetlitve, se razmere bistveno spremenijo, to pa je tudi osnova sistema barka.

Da se osončenje sadovnjaka poveča, je treba ob sajenju vse vrste dosledno usmeriti v smeri sever — jug, sadne sadike pa posaditi ne navpično, temveč pod kotom 30 stopinj. Uporabne so le enoletne sadike, ki še niso nakazale bodoče krošnje in ki jim bo poševna lega izzvala povsem drugačen razvoj. S posebnim postopkom se da v letih po sajenju oblikovati »barok«, kot pravi ime vzgoje, to je odprto obliko krošnje z dvema krakoma, ogrodnima vejama, razprtima proti soncu, na katerih potem raste rodni les

● ZAKAJ OREH NE RODI? To vprašanje ne muči le C. C. iz Mokronoga, marveč še kakega lastnika oreha, zato bo odgovor zanimiv še za druge. Oreh je endoderna in dvopolna rastlina, kar pomeni, da so na istem drevesu možki in ženski cvetovi. Mlajša drevesa pogosto ne razvijajo dovolj moških cvetov, zato je oprasitev motena, pridelek pa slabši, zlasti če ni v bližini kakega večjega drevesa, ki oprasi mlajše. Če pričakujemo slabo oprasitev, lahko to izboljšamo, če v vrh mlajšega oreha namestimo cvetoče vejico starejšega, trajno pa lahko oprasitev in s tem rodnost oreha povečamo z dognojevanjem z duškovim gnojilom ali hlevskim gnojem.

in zorijo plodovi. Tako vzgojeno drevo mnogo prej zarodi, je odpornije proti boleznim in škodljivcem, za nameček pa zahteva tudi mnogo manjša dela, saj ga ni treba obrezovati ter ga je lažje obirati. Sistemu barka obetajo lepo prihodnost in bi ga bilo vredno preizkusiti tudi pri nas.

Inž. M. L.

Sadjarsko podjetništvo

Družina Koršič, Agraria in Bio Standard v mešanem podjetju — Hlajenje in prodaja

ARNOVO SELO — Koršičevi so v okolici Brežic znani sadjarji, saj letno pridelajo okrog 150 ton jabolk in od 10 do 15 ton breskev. Toda 4 ha sadovnjaka je ravno toliko, da družina samo od njih ne more živeti, hkrati pa preveč, da bi ob tem hodili še v službo. Zaradi tega so si omislili dopolnilno dejavnost, ki jim bo omogočila, da bodo kot družina lahko preživeli na kmetiji.

Skupaj z Agrario (TOK Kooperacija) in z zasebnim podjetjem Bio Standard E 92 so ustanovili mešano podjetje z omejeno odgovornostjo, ki je danes kot firma ABK že registrirano. Osnovni namen take organizacijske oblike je izgradnja sodobne hladilnice za skladiščenje visoko kakovostnega sadja in seveda tudi prodaja. Vsi trije partnerji imajo tretjinski delež v vložku in v dobičku. Družina Koršič prispeva k investiciji gradbeno in zemljišče ter pozneje seveda tudi lastno delo v hladilnici, Agraria bo zagotavljala takšne količine sadja, da bodo napolnile hladilnico, Bio Standard pa bo skrbel za prodajo. Z lastnimi sredstvi nameravajo pokriti 30 do 40 odst. investicije, ob tem pa računajo še na sredstva iz sklada za pospeševanje kmetijstva in na tista, ki so namenjena nerazvitim območjem.

V hladilnici bo prodaja za 800 do 900 ton sadja, ki bo hlajeno po sodobnih sistemih. Najbolje sadje bodo lahko uskladiščili vse do maja

Toni Koršič

sadjarsko dejavnost. Seveda se že na začetku oziramo po nadaljnjem razvoju v obliki kakega predelovalnega obrata ali morda trgovine z repromaterialom za sadjarje. Vsekakor pri vsem tem razen družinskih članov ne bo nihče zaposlen (izjema je sezonsko delo jeseni), v družbi pa bosta najmanj dve delovni mesti več, namreč žena in kaj kmalu tudi moja,« je povedal Toni Koršič.

B. D.

Kostanji žrtev čistilne vneme

S Kettejevim drevoredom res ni sreče

NOVO MESTO — Tudi skrb za lepšo zunanjo podobo mesta lahko povzroči vročo kri in nesporazume med različnimi organi, ki so za to poverjeni. Najnovejši tak primer je povzročil Kettejev drevored. Ob urejanju poti in njegove okolice je prišlo do poškodb, na katere je reagiral Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine Novo mesto, ki je tu prijavil Upravi inšpekcijskih služb Novo mesto in kot krivca v prijavi imenoval Sekretariat za urbanizem in varstvo okolja občine Novo mesto. Opis poškodb je tak: »Poškodovana so drevesa in njihova debela, načrt je koreninski sistem, načeta je kulturna plast z najdbami...«

Ker gre za drevored, ki je uvrščen v inventar najpomembnejše dediščine Slovenije, smo se pri Sekretariatu pozanimali, kako je do posega in poškodb prišlo. Izvedeli smo, da ne gre za sanacijski poseg, temveč le za posege v sklopu čiščenja in urejanja okolja, ki jo je Sekretariat sprožil v občini že 15. februarja. Te akcije so se nekateri bolj, drugi manj zavzeto odzvali, najmanj pa tisti, ki bi morali k ureditvi največ prispevati, se pravi upravljavci javnih površin in cest. Te so s Sekretariata potem opozorili na posamezne občutljive točke. Cestno podjetje še posebej, naj v okviru vzdrževalnih del, uredi poškodovano pot v Kettejevem drevoredu, uredi odvodnjavanje, odstrani pesek in kamenje med kostanji, na to površino pa nanesi tenko plast zemlje, na katero bi posejali travo. Tudi komunalnemu podjetju je bilo naročeno, naj v drevoredu postavi klopi, zraven njih pa smetnjake, vrtnariji pa, naj počisti petmetrski pas ob drevoredu. Kaže, da je do poškodb prišlo, ko je Cestno podjetje s težkim strojem odstranjevalo plast gramozu s površin med kostanji. Nestrokovno in nemarno delo strojnika torej.

Vse kaže, da je v Novem mestu vse narobe: ko se nihče ne zgane, godrnjamo občani, ko se kdo le zgane, pa je takoj škoda.

T. J.

NAJVEČ GLASOV ZA BAJUKA IN MLAČKA

METLIKA — Pri volitvah delegatov za družbenopolitični zbor metliške občinske skupščine je prišlo do nenavadne zanimivosti. Vsi trije delegati z liste SZDL so bili izvoljeni na podlagi glasov, ki so jih dobili osebno in ne lista kot celota. Sistem je bil tak, da je moral posamezen delegat dobiti vsaj še enkrat toliko glasov kot celotna lista, da je bil izvoljen. Nosilec socialistične liste, Stanislav Bajuk, je dobil 1108 glasov, dr. Blaž Mlačak 1013 in Jože Gerbec 702 glasova, medtem ko je lista kot celota dobila 327 glasov. Z ostalih dveh list, liste ZKS-SDP in združene liste, so se vsi delegati uvrstili na podlagi glasov, ki sta jih dobili listi kot celoti.

Z. L.-D.

Metliška volilna »inventura«

Kako so volili v metliški občini — Sedaj volitve župana in predsednika IS

METLIKA — Prve prave poveljne volitve v Sloveniji so za nami, znani so izidi, ki so seveda predmet raznih bolj ali manj poglobljenih analiz. Tudi izidi volitev v metliški občini so bili in so še predmet številnih pogovorov in komentarjev, zato ne bo odveč, če jih še enkrat skupaj prikazemo.

Prvega kroga volitev se je od 6106 v volilne imenike vpisanih volivcev udeležilo 5013 volivcev ali 82,1 odstotka. Pri glasovanju za predsednika predsedstva Republike Slovenije je bilo veljavnih 4895 glasovnic. Milan Kučan je v metliški občini že v prvem krogu dobil absolutno večino, saj je zanj glasovalo 51,4 odst. volivcev (štejejo seveda samo veljavne glasovnice). Za Jožeta Pučnika je glasovalo 22,7 odst., za Ivana Krambergerja 17 odst. in za Marka Demšarja 8,9 odst. V prvem krogu smo volili tudi člane predsedstva. Največ, 68,9 odst. veljavnih glasov, je dobil Dušan Plut, za Omana je glasovalo 50,6 volivcev, za Zlobca 47,9, za Kmecla 32,3, in kot je znano, so ti štirje tudi postali člani predsedstva. Za delegata v republiškem zboru občin je bil v prvem krogu izvoljen Slavko Dragovan, ki je dobil 54,1 odst. glasov, za republiški zbor združenega dela pa iz metliške občine ni bil nihče evidentiran.

V drugem krogu se je volitev v metliški občini udeležilo 80,4 odst. volilnih upravičencev. Najvišjo volilno udeležbo so za beležili na volišču v Zemlju, kjer je od 51 volivcev volilo 50 ljudi ali nekaj več kot 98 odst., malo nad 90-odst. udeležba je bila še na volišču na Krasincu in Grabrovcu, le malo manjša pa na Primostku. Naj-

Kako do novih delovnih mest?

Novomeški Svobodni sindikati kot podlago za reševanje problema presežnih delavcev navajajo valilnico podjetij, razvojni sklad in oljašave

NOVO MESTO — V novomeški občini je v okviru letnih načrtov zaposlovanja presežke delavcev napovedalo 29 gospodarskih in 7 negospodarskih organizacij, prve jih predvidevajo okrog 1.800, druge 31. Po teh napovedih bodo organizacije same, v sodelovanju z drugimi organizacijami in s skupnostjo za zaposlovanje rešile problem zaposlitve za 1.259 delavcev, medtem ko je usoda preostalih 574 še negotova. Po zadnjih podatkih in ocenah gospodarjenja so deč se jim na cesti, žal, lahko pridruži še bistveno več brezposelnih, če ne bo uspelo priti do novih delovnih mest in sanirati prenekaterega sedanjega, da ne bo prinašal izgube namesto dobička.

Te podatke je imel pred očmi odbor za vprašanja presežkov delavcev, ki je začel delovati pri občinskem svetu Svobodnih sindikatov Novo mesto, ko se je na prvi seji lotil ocene stanja in iskanja poti za reševanje tega problema. Odbor ugotavlja, da so očitne težnje po odpravi podzaposlenosti. Vrata novemu zaposlovanju in s tem izboljševanju kvalifikacijske strukture so zaprta, zaenkrat je več opuščanja starih kot porajanja novih programov. Obremenjevanje gospodarstva je ob zmanjšanju industrijske proizvodnje in družbenega proizvoda vedno večje, celotna nadstavba je preobsežna in neučinkovito organizirana. Socialni programi za brezposelne niso celoviti, rešitev ni v zagotavljanju zadostnih sredstev za družbene pomoči. Ni programov za reintegracijo delovno sposobnih. Odbor tudi ocenjuje, da so izbrjane zakonske rešitve za presežke

delavcev dobre in potrebne, vendar še nezadostne.

Dalje odbor ugotavlja, da imajo le redka podjetja v novomeški občini profesionalno usposobljen razvojni marketing in zaradi tega je malo razvojnih programov. Če ti so, pa ni denarja za njihovo aktiviranje. Ni institucije ali podjetja, ki bi se ukvarjalo z ustanavljanjem novih podjetij, obrti, storitev, ki bi pomagalo pri razvoju programa samozaposlovanja. Ni koncentriranih sredstev, ki bi pomenila začetni podjetniški kapital, ni izdelan sistem oljašav za zaposlovanje presežnih delavcev in za prve zaposlitve, kar poznajo v vsem razvitem svetu. Ni spiska programov in dejavnosti, ki so v občini »komparativno prednostne« in ni takojšnjih informacijskih tokov, kdo in kje išče kakšen profil delavca in kdo išče službo, predvsem pa manjka znanja, da bi kolikor

mogoče hitro skobacali iz teh velikih težav.

Kot prve temeljne naloge za reševanje problema presežnih delavcev in brezposelnosti je odbor sprejel predlog novomeškega sindikalnega predsednika Igorja Vizjaka o nujnosti ustanovitve podjetniškega inkubatorja, podjetja za ustanavljanje novih podjetij, obrti vsem tistim, ki bi želeli in so sposobni nekaj početi oz. začeti. Ustanovljeno naj bi bilo kot mešano podjetje, ustanovitveni kapital bi morala zagotoviti občina, ki bi bila v začetku tudi pretežni lastnik in upravljalec podjetja. V enem paketu bi občina morala izdelati sistem oljašav za začetnike in delavce, ki so ugotovljeni kot presežek, pri reševanju problema svoje zaposlitve oz. za tiste zasebnike in podjetnike, ki takšne delavce zaposlujejo. Sindikat predlaga tudi ustanovitev razvojno-zaposlitvenega sklada.

Z. L.-D.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 12. maja, bodo v Novem mestu kot dežurne odprte do 19. ure (drugod do 17. ure) naslednje prodajalne živili:

- v Novem mestu: Market na Ragoyski
- v Šentjerneju: Market Dolenjka v Dolenjskih Toplicah: prodajalna ROG
- v Žužemberku: Samopostrežba Mercator
- v Straži: Market Dolenjka
- v nedeljo bodo od 8. do 11. ure odprte v Novem mestu: Pogača na Glavnem trgu 22, v Črnomlju: Pre-skrba na Kolodvorski 49.

Birčna vas bo bolj čista

V kratkem čistilna akcija in 30 kontejnerjev — Za krajevni praznik pohod, streljanje in piknik

NOVO MESTO — V nedeljo, 29. aprila, so krajinj krajevne skupnosti Birčna vas s tradicionalnim pohodom proslavili svoj krajevni praznik. Pohod so pripravili mladinci, krajevna organizacija ZRVS in krajevna skupnost, zaključili pa so ga s streljanjem z vojaško in malikalibrsko puško na strelišču za hribov Čerovec in piknikom v gozdu ob njem. Pohoda se je udeležilo okrog osemdeset krajanov vseh starosti, udeležili pa so se ga tudi povabljeni predstavniki občinske ZB in ZRVS.

»Prijetno sem presenečen nad usklajenostjo delovanja in dobro organizacijo. Nikjer ni rečeno, da ne bi Birčna vas lahko postala središče delovanja za širše območje, če so tukaj ljudje pripravljeno delati,« je dejal eden od gostov, novi predsednik občinske ZRVS Janez Štrkelj, in hkrati razložil nekakšen program svojega bodočega delovanja: »Prekinito moramo dosedanja tradicija delovanja in bolj slediti interesom, poperitvi in razširjenosti. Vsebinska dela mora biti zanimiva in pritegniti čim več ljudi, moramo jo obogatiti in depolitizirati. Pri strokovnem delu in izpopolnjevanju pa moramo poskrbeti, da bo vsakdo kaj pridobil v svoji stroki, ne pa kar počez. Svoje delo bomo izvajali kot strokovna organizacija, vendar brez prisile in tam, kjer se ljudje za to zanimajo.«

V krajevni skupnosti so v zdnjem letu največ delali pri napeljavi vodovoda, s katero so že oskrbeli naselji Rakek in Rajnovišče, sedaj pa delajo na primarnem vođu do Stranske vasi. Odprli so tudi 1.800 m asfaltne ceste do Ušivca, v katerem pa nameravajo v celotni krajevni skupnosti izvesti akcijo čiščenja okolja, v kateri nameravajo sanirati vsa

divja odlagališča, v vseh krajih pa namestiti 30 kontejnerjev za odpadke.

T. J.

NAJBOLJŠI STRELCI — Ob krajevnem prazniku je krajevna organizacija ZRVS Birčna vas pripravila tekmovanje v streljanju z vojaško in malokalibrsko puško. Prvo mesto v streljanju z vojaško puško je dosegel Mitja Jakše (zgoraj sredi), drugo Dejan Rkman, tretje pa Aleš Golob. V streljanju z MK puško je največ točk dosegla Klavdija Kastelic (spodaj sredi), drugo Aleš Bogataj in tretje Roman Šurja. Levo od strelcev stoji predsednik KS Birčna vas Lojze Muhič, desno pa predsednik krajevne organizacije ZRVS Marjan Ilar ml. (Foto: T. Jakše)

Potreben, a drag aparat

Zavod za socialno medicino in higieno bo dobil nov plinski kromatograf — Dela hitro in natančno

NOVO MESTO — Novomeški Zavod za socialno medicino in higieno bo v kratkem dobil nov aparat za sanitarno-kemični laboratorij, plinski kromatograf z masnim detektorjem. Gre za ze-

lo drag aparat, ki stane okoli 85.000 dolarjev. Zavodu se je z dobaviteljem uspelo dogovoriti, da bodo letos plačali kakih 50.000 dolarjev, za ostali znesek pa jim bodo aparat dali na začasen uvoz. Zavod dela za občino Novo mesto, Metlika, Črnomelj, Trebnje in Krško in seveda računajo, da jim bodo te občine priskočile na pomoč pri nabavi tega potrebne, a dragerega aparata. Doslej je za to največ razumevanja pokazala novomeška Komunala, ki ima tudi sicer velik posluž za delo in potrebe tega zavoda.

Očistili so Obrh in Sušico

Ekološka akcija metliške tekstilne šole

METLIKA — V okviru obrambno-športnega dneva so v metliški Srednji šoli tekstilne usmeritve v soboto, 5. maja, pripravili ekološko akcijo, ki se je udeležilo okoli 1600 učenk in učencev in vsi učitelji. Akcijo so pripravili v sodelovanju z metliškimi zelenimi, pomagala pa je tudi metliška Komunala. V tej akciji so učenke dobodra očistile strugo Sušice od žleznic do izliva v Kolpo ter breg nad vodovodnim zajetjem Obrha in del njegove struge in okolice.

Tako je ta metliška srednja šola prva začela uresničevati program Zelenih Metlike in upajo, da bo njihov zgled pritegnil tudi druge, predvsem pa, da bodo ta in ostale podobne akcije ne samo očistile Metliko in okolico, ampak tudi vzgojno vplivale na ljudi. Za tiste, ki jim celi kupi odpadkov in svinjarije, ki so jo v soboto ob metliškem vodovodnem zajetju nabrale učenke, niso dovolj veliko opozorilo, pa bo očitno treba sprejeti take ukrepe, da jih bodo od svinjanja odvrgle hude kazni, če lepa beseda in zgledi nič ne zaležejo.

A. B.

Novomeška kronika

KRUH — Te dni je skrbna gospodinja družini, utrujeni od trtega dela na polju, postregla s prigrizkom. Ko je rezala hlebec kruha, je pod nožem nekaj zaškripalo, nakar so se vsi složno lotili ugotavljanja vrste in porekla neznanega predmeta, ki je zašel v vsakdanji kruh. Družina ugotovitev je bila, da se je v testu pekla tudi zamašek, indicije so celo, da je nekdo najbrž zapiral steklenico olja. Če koga ta predmet bolj in podrobneje zanima (recimo peket ali inšpektorje), mu bodo v uredništvu rade volje postregli z naslovom lastnika zamaška. Zaveza je varno spravljena.

KRKA — S čistočo, vendar širše, je v zvezi tudi nenavadna barva Krke. Čeprav že lep čas ni deževalo, se še pozimi lepo zeleno lepota skozi Dolenjsko vije v izvedbi kavstave barve. Kdo ali kaj ji je spremenilo podobo, bi morda poleg množice uradno pristojnih oseb lahko skušali ugotoviti tudi novomeški zeleni. Se posebej, ker so prevzeli neuradni patronat nad Kettejevim vodnjakom na Glavnem trgu, vodnjak pa krasi pesnikov stih o Krki. Seveda bo Krko teže očistiti kot vodnjak, vendar je vredno poskusiti.

ČASNIK — Ko človek vstopi v prodajalno časnikov, stori to za namenom, da bi si kupil svež, »današnji« časopis, že en dan stari stolpci so namreč ena najbolj zastarelih stvari na svetu. Vendar je namen eno, usoda pa drugo. Dejstvo je, da je Delova prodajalna časnikov na Glavnem trgu v soboto zjutraj prodajala petkov Vesnik. Kupec ga je seveda vzel, misleč, da je sobotni. Prodajalka, ki je stregla, ima vedno obilo časa za najrazličnejša hihitanja. Služb danes ni preveč, kaže, da jih imajo taki, ki znajo prodajati stare časnike. Novi se namreč prodajajo sami.

Ena gospa je rekla, da se je tokrat ugriznila v jezik; cvičkarji so za seboj počistili novomeški trg bolj vestno kot je od njih pričakovala.

NIČ NE BO Z OBISKOM NORVEŠKE

NOVO MESTO — Občinski izvršni svet je že v začetku aprila dobil iz norveške komunne Stord, ki je zelo zainteresirana za navezavo prijateljskih in vsestranskih stikov z Novim mestom, povabilo, naj nekaj volilnih občinskih mož pride na obisk in pogovore sredi maja, ko Norveška praznuje svoj nacionalni dan. Ob tej priliki bodo potovali na Norveško člani pevskega zbora iz Portoroža, ki imajo na voljo še nekaj prostih mest, za vse ostalo pa bi poskrbeli gostitelji. Kaže, da Novomeščani ni do takih stikov, saj na vladno povabilo iz Norveške do sedaj še odgovorili niso. Ali pa je tako, da dozadnje ne vedo, kdo naj bi občino sploh zastopal, stara ali nova občinska garnitura. Škoda, da bo zaradi volitev padla v vodo še ena, morda pomembna mednarodna vez.

Sprehod po Metliki

NA VINSKI VIGREDI 90 V METLIKI bodo za ples in dobro razpoloženje igrali naslednji ansambl: Spomin, Kres, Agropop, Ivan Pugej, Toni Verderber, Toni Hercol, Fantje z vseh vetrov in Omizje. Kres in Omizje sta belokranjska benda, sicer manj znana, a dobra. Omizje so nekdanji Novi odmevi, Kres pa vodi Marjan Končar, Jack, domačinom znan obraz iz okteta Vitis. Njegov ansambel je moč slišati po Studiu D, kjer vrtijo Belo krajino in Vinsko vigredo. Obe skladbi je spravil vkup Marjan Končar, Jack.

VINSKA VIGRED 90 ne bo minila brez podelitve priznanj in diplom najboljšim vinogradnikom v Beli krajini. Svečanost bo v Kulturnem domu Edvarda Kardelja v Metliki, in sicer v soboto, 19. maja ob 10. uri. Poleg stiskov rok in čestitk bodo vinogradniki prisluhnili krajšemu kulturnemu programu v izvedbi domačih ljubiteljskih skupin. Na svečanosti se Društvo belokranjskih vinogradnikov ne bo pozabilo pohvaliti, da so prav oni pripravljavci vseh dosedanjih Vinskih vigredov di oziroma razstav belokranjskih vin.

POSUŠALCI I. LJUBLJANSKEGA RADISKEGA PROGRAMA bodo lahko spremljali dogajanje na letošnjih Vinskih vigredih s pomočjo svojih radijskih sprejemnikov. Javljanje v živo bo v soboto, 19. maja, od 20. do 22. ure, pogovore pa bodo vodili: Rado Časl, Vili Vodopivec, Lucija Grm in Toni Gašperič. Za povezovalce terena in studia bo skrbel Simon Juvan, poleg govornenja pa bo slišati tudi veliko narodnozabavne glasbe, predvsem skladb, ki opevajo Belo krajino, vino in veselje.

PODJETNI SREČO KOČEVAR proučiva v uporabo teniški igrišču blizu Beti, sta odprti po želji ljubiteljev ob vsaki Ceni za uvo igranja je 40 din, Srečo pa ti v prodaji tudi letne članske izkaznice s pomočjo katerih je igranje še veliko cenejše. Kočevar bo pripravil letos nekaj teniških turnirjev, vsi, ki bi se radi naučili igranja lepega športa, bodo imeli na razpolago učitelja, ki ga je Srečo pripeljal naravnost iz Kranja. Kočevar imi v ognju še nekaj želez, a raje molči, da mu ne bi kdo ugotovil zamisli oziroma da ne bi imel preveč težav pri pridobivanju dovoljenj.

POBUDA — Eden od delegatov črnomaljske občinske skupščine je na aprilski seji spomnil, da je dal že februarja pobudo, naj bi v občini opravili anketo o pereh vprašanih v kmetijstvu, pa do sedaj o anketi ni bilo ne duha ne slaha. Delegata lahko po volitvah tolaži vsaj to, da je bil ponovno izvoljen za poslanca in bo lahko svojo željo ponavljal še nadaljnja štiri leta, če bo tudi nova vlada tako neposlusna, kot je bila stara.

ZENSKI NOGOMET — Znan Slovencek, ki so pred mesecem dni igralo črnomaljski nogomet v Črnomlju, so se tako navdušile za ta šport, da so se odločile pomeriti še z znanimi hrvaškimi ženskami. Menda naj bi bila tekma še ta mesec, selektor slovenske ženske reprezentance Jože Stegne pa zagotavlja, da bo v ledogodek zagotovo v Beli krajini. Izkupiček bi takrat lahko namenili kar kakšnemu športnemu klubu, na primer nogometnemu, da bi se lahko v primeru, če bodo v Črnomlju še nekaj časa »razbremenjevali gospodarstvo«, sploh še postavili na noge.

KOLO SREČE — Po gledanju zadnje oddaje TV s tem naslovom, v kateri so nastopili tudi Mihelčiči iz Sečega sela pri Vinici, nam je postalo jasno, zakaj v tej oddaji doslej še niso nastopili Belokranjci. Njihovi nasprotniki bi namreč ostali povsem brez daril, kot so tudi nasprotniki Mihelčičevih, ki so jim Viničani izpred nosu poleg zmage izpuli tudi pet od devetih skrinj. Zloge je imel občutek, kot da jim neviden škrt prišepeta, kaj morajo storiti pred televizijskimi kamerami.

Drobne iz Kočevja

SMRAD IZ RINZE — Te dni Rinža spet cvete in iz nje se širi smrad, ki je najbolj moti tujce, medtem ko so se ga domačini že kar navadili. Vendar Rinža ne smrdi le spomlad, ampak vse leto. Zelenci in nekateri poljčki zato vsake toliko časa organizirajo »Okroglo mizo o Rinži« in si tako potlačijo vest, Rinža po smrdi naprej in to vedno bolj.

PISMO, KI PRINAŠA SREČO — Na kočevske naslove spet prihaja staro kitajsko pismo, ki prinaša srečo, če ga pošlješ naprej; če pa ga ne odpošlješ, pa ti grozi nesreča. Druga vrsta podobnih pismem za zahteva, da pošlješ na neke naslove določeno vsoto denarja, nakar boš dobil po nekaj tednih ogromno vsoto denarja. Poleg drugih nesreč se torej otepano vsi z nesrečnimi pismi, ki prihajajo že kar redno približno vsaka dva meseca.

VOLILNI ZAPLETI — Med volitvamimi je prihajalo sicer zelo redko tudi do zapletov, za katere ni zvedelo niti strogo uho volilne komisije. Tako sta se neki moški in žena kregala, ker je ona vztrajala, da bo volila Kučana, moč pa jo je prisilil, da je glasovala v prvem krogu za Pučnika, ker je šel z njo v volilno kabino in je morala glasovati, kot je hotel on. V drugem krogu pa ga je žena preliščila tako, da je spustila moč naprej v volilno kabino, sama pa je odšla v drugo kabino, hitro zaokrožila Kučana in listek vrgla v skrinjico, še predno je mož končal volitve.

Ribniški zobotrebci

NJIVE V CVETJU — Na obsežnih poljih od Ribnice preko Gorice in Nemške vasi do Prigorice, Dolenje vasi in Jasnice je na številnih poljih polno rumenega cvetja. Prebivalci tega dela Ribniške doline so torej začeli ukvarjati z gojenjem cvetja. Tako bi pomislil povsod opazovalec. Vendar gre za regatovo cvetje. Večina regatov na tem območju sploh ni zorana in regatove lučke bodo ponesle seme še na druga zorana polja. Ni povsem jasno, če prebivalci opuščajo kmetovanje, ker se ne splača, ali pa so se morda doslej preveč ukvarjali z volitvami, za kmetovanje pa bodo poprijeli šele zdaj.

ČISTILNA BO — Gradnja ribniške čistilne naprave med Ribnico in Gorico vasjo bo kmalu končana. Pravijo, da je otvoritev tako rekoč pred vrati.

LOKACIJE SE NI — Lokacije za romsko naselje v Ribnici ali nekeje v okolici še vedno ni, čeprav je bilo postavljenih več rokov. Vse so prekoricali. Pravijo, da zato, ker z Romi pač ni dobička. Če bi bil v ozadju kakšen dobičarski interes tega ali onega podjetja ali pa zasebnika, bi bila zadeva že zdavnaj zadovoljivo urejena. Tako pa bo stari problem (ali kriz) padel na rane nove občinske vlade.

Trebanjske iveri

DEBENEČ — Na tukajšnjem prvomajskem slavlju se je imelo ljudstvo praznično lepo, nekaterim pa se je nasmešek tudi skisal. To velja za enega od obiskovalcev, ki je gredoč na debeniški zbor razmišljal o novogradnji v bližnji kočje prav pri vrhu Debenca. Če obrneta na Rojahn na Mirni en zidak narobe, je bil obiskovalec vroč, te takoj preganjajo, tu pa dovolijo gradnjo na samem vrhu. Upam le, da ne bodo posekali še gozda, kot je to storil lastnik novozgrajenega objekta ob začetku makadamske poti na Debenec.

RDEČA ZASTAVA — Kakor smo izvedeli, v Sloveniji ob prvomajskih praznikih niso izobesili rdečih zastav, in kolikor nam je znano, je v Trebnjem takrat vibrala taka zastava. Kaj so z njo počestili, se bo mogoče kdo vprašal, saj je znano, da je rdeča zastava uradni simbol Zveze komunistov Jugoslavije. Ta pa je razpadla in je za letošnji 1. maj pravzaprav ni bilo več.

IZPOSJOJA — Na širšem trebanjskem območju velja za javno skrivnost, da si posamezni državljani točijo v svoje vodnjake »zastonj« vodo iz javnih hidrantov. Očitno pa niso tako zvit sami posamezniki, ampak poznajo tak način odvzema kar celo kolektivni. Tako si je pred časom točilo vodo iz trebanjskega javnega vodovoda gasilsko društvo. Ker imajo gasilci nekakšno predpravico do vode, pa zaradi svoje dejavnosti, povejmo, da so bili gasilci — iz druge, ne trebanjske občine.

IZ NAŠIH OBČIN

O samoprispevku enkrat tako, drugič drugače

Končno bo o njem le odločala nova skupščina

ČRNOMELJ — Kljub temu da so na februarjski seji črnomaljske občinske skupščine razpravljali nasprotovanje kakršnemu koli odločanju o samoprispevku za družbene dejavnosti v prihodnjem 5-letnem obdobju ter kljub temu da je tudi sekretar Socialistične zveze opozoril, da so na razpravah v 12 krajevnih skupnostih samoprispevek, z izjemo bolnišnice, postavljali pod velik vprašaj, so na seji sprejeli osnutek odločbe o razpisu referendumov. Delegati so predlagali, naj bi o novem samoprispevku odločala nova skupščina, predsednika skupščine in izvršnega sveta pa se je močno mudilo in o kakšnem odločanju nove vlade o teh zadevah nista hotela veliko slišati.

Ze mora biti tako, bi rekel nepristranski opazovalec, če ne bi za aprilsko skupščino delegati prešli tudi novega gradiva o samoprispevku, v katerem je med drugim rečeno, da so bile opravljene predhodne razprave na zbirah občanov o nadaljnjem samoprispevku. Iz sporočil z javnih razprav, ki so jih prebrali iz KS Griček, Heroja-Starihe, Triblič, Dragutaša, Semeča in Starega trga je moč razbrati, da so stališča občanov do tega problema različna. V glavnem pa uveljavlja oz. podaljšanje samoprispevka nasprotuje in predlaga, naj o tem razpravljajo po izvolitvi nove skupščine. Tako je torej pisalo v poročilu, ki je bilo sprejeto brez razprave.

Marsikdo pa bi gotovo pričakoval, da bo tudi tokrat kdo odprl usta, ko so bili prav predlogi, ki so bili tokrat brez besed sprejeti, še pred dvema mesecema pobiti. Res, da je bilo nekaj delegatov drugih, vendar pa tistih, ki so bili isti, najbrž ni zapustil spomin, da ne bi vedeli, kaj se je dogajalo dve skupščini nazaj. Ali pa so delegati postali apatični in jim je bilo na zadnji skupščini že vseeno, kaj so dobili na mizo? In ne nazadnje: kakšen smisel je imelo ponavljati javne razprave o samoprispevku (čeprav krati za zbori volivcev), ko pa je Socialistična zveza že prej »potipala« razpoloženje po krajevnih skupnostih? So morda odgovorni mislili, da si bodo ljudje premislili?

Očitno pa bodo morali tisti, ki bodo v bodoče pripravljali samoprispevke, premisliti, na kakšen način se jih bodo lotili.

M. BEZEK-JAKŠE

PREDSEDNIK JE MIHELČIČ

RIBNICA — V torek, 8. maja, so se sestali najprej na ločenih sejah zbori občinske skupščine Ribnica in izvolili: v družbenopolitičnem zboru za predsednika Benjaminja Henigmmana, za podpredsednika Janeza Rusa; v zboru krajevnih skupnosti za predsednika Alojza Bojca, za podpredsednika Antona Tanka ter v zboru združenega dela za predsednika Alojza Česarja, za podpredsednika pa Franka Košmrlja. Na skupni seji vseh treh zborov so izvolili za predsednika občinske skupščine Franca Mihelčiča, za podpredsednika pa Franca Mihiča. Mandat za sestavo izvršnega sveta občine so poverili Francu Čauki.

KRVODAJALSKE AKCIJE

TREBNJE — V občini Trebnje bodo organizirali krvodajalske akcije, in sicer 16. maja od 7. do 13. ure v OŠ Mirna, 17. maja v zdravstvenem domu v Trebnjem, 18. maja pa bo odvozem krvi v kulturnem domu v Mokronogu.

Novo smetišče do leta 1995?

Vranovičani nasprotujejo širitvi odlagališča

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini imajo že dolgo časa težave z iskanjem primerne prostora za odlagališče komunalnih odpadkov pa tudi z odlaganjem odpadkov, in jih bodo imeli, dokler ne bo urejena lokacija za novo odlagališče. Dotlej pa vidijo v Črnomlju edino možnost, da še naprej odlagajo odpadke na sedanji deponiji pri Vranovičih, ki jo bo potrebno razširiti.

Kot začasno rešitev so zato predvideli širitev odlagališča južno od sedanjega, povečali pa naj bi ga za 6.700 m². To je najmanjša površina, ki jo je moč ustrezno pripraviti s spodnjim tesnilnim slojem in opremiti z drenažnim sistemom za zbiranje izcednih vod ter vzdrževati z deponijskim strojem. Odlaganje odpadkov je predvideno v etažah, vendar jih bo na omejenem prostoru ob sedanjih količinah moč odlagati največ 9 let. Ker vsaka etaža predstavlja samostojno celoto, jih bo moč zaključiti takoj, ko bo urejena nova deponija. Na razširjenem odlagališču bodo ustrezno pripravili tla, prav tako pa se bodo izcedne vode zbiral v rezervoarju s prostornino 5 m³, pozneje pa jih bodo očistili. Vse gradivo o razširitvi odlagališča pri Vranovičih je sedaj v presoji republiškega Komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

Prebivalci bližnjih Vranovičev pa negodujejo zaradi razširitve deponije. Zahtevajo njeno ukinitve, čeprav se zavedajo, da tega ne bo moč storiti čez noč. Zato pa bi radi vedeli vsaj, do kdaj bo časna deponija še v njihovi bližini. Na komiteju za družbeni razvoj menijo, da je zaprtje odlagališča moč pričakovati do leta 1995, sicer pa opozarjajo, da tudi zadnji vzorci, ki jih je novo-meški Zavod za socialno medicino in higieno vzel iz Lahinje 13. marca, dokazujejo, da odlagališče ne vpliva na Lahinjo.

M. B.-J.

Dom starejših postaja bolnišnica

V črnomaljskem domu starejših občanov vseveč bolnih ljudi — Težave zaradi nezasedenosti bi jih rešilo Društvo multiple skleroze? — Visoke cene, nizki OD

ČRNOMELJ — Čeprav so ob gradnji črnomaljskega doma starejših občanov načrtovali, da se bo polnil postopoma, današnje ekonomske razmere zahtevajo, da bi bil dom poln čimprej. Prav nezasedenost predstavlja danes največji problem. Lansko leto je bilo zasedenih le 71 odst. postelj. Konec leta se je dom sicer napolnil, vendar je veliko ljudi prišlo le prezimit, tako da je tudi sedaj zasedenost le 87-odstotna.

Črnomaljske rešuje to, da so drugi domovi starejših občanov polno zasedeni, tako da so mnogi, ki potrebujejo domsko varstvo, skoraj prisiljeni priti k njim. Tako je kar 58 odst. oskrbovancev iz drugih občin. Sicer pa se, kot pravi direktor doma Milan Krajnc, zavedajo, da ne morejo čakati križemrok, kdaj bodo dobili dovolj oskrbovancev. Zato so z veseljem sprejeli pobudo Društva multiple skleroze Slovenije, naj bi bolnike s to boleznijo iz Dolenjske sprejeli v črnomaljskem domu. Pogoji za bivanje teh ljudi v domu so namreč primerne, le kader bi moral še izpopolniti znanje.

Prinesejo dolge sezname boleznih. Bolnikov je vse več, bodisi zadetih od kapi, onkoloških, tudi psihičnih, pa veliko starih, izčrpanih ljudi. Normalno povišan je le 12 odst., tretjina je omejeno povišana, ostali pa so prikljeni na posteljo,« pove Krajnc.

Ceprav je črnomaljski dom med dražjimi v Sloveniji, se to ne kaže v prejemkih zaposlenih, ki so med najnižjimi. Bili so namreč toliko posteni, da so se držali vseh usmeritev, ki so jih sprejeli v občini za OD v družbenih dejavnostih. Poračunov niso delali, pri izračunu plač pa so imeli zakasnitve. Tako so bile ob zamrznitvi plač njihove osnove majhne, in četudi so jim vsi pridržali, da jih je zakon prizadel, ni mogel nihče ničesar storiti. Tako so februarja njihovi prejemki za gospodarstvom v občini zaostajali za 10 odst., za negospodarstvom pa 50 odst.

● Kljub težavam z zasedenostjo se v Črnomlju lahko pohvalijo, da v preteklem letu niso imeli izgube, kar pa ne pomeni, da so poslovali tako dobro, da je tudi v resnici ne bi rabili imeti. Samo neporavnanih obveznosti je okrog 200.000 din. Največ od tega dolguje bivše socialno skrbstvo za razliko do ekonomske cene zaradi nižjih cen v domu. Vendar tega denarja najbrž nikoli ne bodo dobili, ker ga socialno skrbstvo nima.

M. BEZEK-JAKŠE

PRIREDITEV ZA PRAZNIKE

KOČEVJE — V počastitev dneva OF, praznika dela in praznika KS Kočevje-mesto je bila 26. aprila popolna slovesnost na ploščadi v središču mesta. V kulturnem delu so sodelovali delavska godba Kočevje, moški pevski zbor Svoboda Kočevje in recitatorji osnovne šole Zbora odposlancev Kočevja.

DVEMA RIBNIČANOMA ZLATI ZNAK OF

LJUBLJANA — Na nedavni svečanosti ob dnevu OF v Ljubljani je bilo podeljenih tudi 25 zlatih znakov OF zaslužnim posameznikom iz vse Slovenije. Med dobitniki teh priznanj sta dva iz Ribnice:

FRANC ZBAČNIK je bil rojen 12. aprila 1917 v Sajevcu, zdaj pa je upokojen in živi v Ribnici. Aktivist NOB je bil od julija 1941, nato pa borec in oficir, danes je rezervni major. Opravljal je številne odgovorne dolžnosti v gospodarstvu, občinski skupščini in družbenopolitičnih organizacijah;

ALOJZ MAROLT je bil rojen 1. junija 1937 v Junčah, danes pa živi v Ribnici. Kot gozdarski strokovnjak dela pri GG Kočevje že 20 let. Najprej je delal kot gozdarski inženir, danes pa je direktor tozda Transport-gradnje-vzdrževanje. Uspešen je pri svojem delu in vzgoji mladih strokovnjakov. Delal je na številnih odgovornih dolžnostih v občini Ribnica (podpredsednik občinske skupščine, predsednik OK SZDL, predsednik štaba CZ itd.), bil pa je tudi predsednik republiškega sindikata delavcev v gozdarstvu in lesarstvu.

PRIZNANJA OF

RIBNICA — Na proslavi dneva OF in 1. maja v Ribnici so med drugim podelili letošnja občinska priznanja (srebrne značke) OF. Prejeli so jih: Franc Lapajne, Peter Levstek, Angelca Rus, Milan Štupica, Andrej Peček, Vera Lavriv, Alenka Oberstar in Alojz Marolt.

Inles se preišljeno prilagaja

Počasna pot v Evropo je zanesljivejša — Skok bi se lahko končal s padcem v prazno — Vsaka država požrešna, naša pa še posebno — Gospodarstvo in trg

RIBNICA — Predelava lesa ima v ribniški občini večstoletno tradicijo. Inles je največje lesarsko podjetje v občini. Lesna industrija pa se otepa s težavami. Povprašali smo, kako je v Inlesu, in dobili tri zelo zanimive odgovore:

»Pred šestimi leti smo izvozili za 3 do 4 milijone dolarjev predvsem (80 odstotkov) žaganega lesa. Danes izvozimo za okoli 12 milijonov dinarjev stavbenega pohištva, finaliziranih pohištvenih front in bukovih plošč, medtem ko izvoz žaganega lesa ne predstavlja več niti odstotke. Včasih smo torej izvažali izdelke nižjega cenovnega razreda, medtem ko se zdaj korak za korakom vzpenjamo proti vsajemu cenovnemu razredu in smo nekje na polovici te poti. Hiter skok ni možen, ker se najpogosteje konča s padcem v prazno. Za uspešen napredek so potrebni sposobni in usposobljeni ljudje, ki jih imamo še premalo, dobri materiali, ki jih je treba uvoziti tudi iz Evrope, sodobna tehnologija, z uvodiz katere so tudi težave, in rentabilnost. Brez odprtosti v svet ni razvoja. Z bojem na tujih trgih prihajajo do dragocenih spoznanj. Vse to je zelo drago in se navidez niti ne izplača, a moraš v to, sicer ne moreš naprej,« pravi Janez Lesar, član poslovodnega odbora Inlesa.

Viktor Pogorelec, vodja poslovodnega odbora Inlesa, ki temu dodaja: »Lansko poslovanje smo zaključili z ni-

člo, ki pa smo jo morali državi krepko plačati. Izvozimo 30 odstotkov proizvodov, na jugoslovanskem trgu pa jih prodamo 70 odstotkov. Največ kupcev smo imeli v Srbiji, kjer imamo tudi pet lastnih prodajnih skladišč. Skupno smo v Srbiji prodali 35 odstotkov tega, kar smo prodali v Jugoslaviji, danes pa prodamo le še tretjino tega. Predvsem v aprilu se je začela na domačem trgu prava katastrofa. Kupci nimajo denarja in ne plačujejo, naš sklep pa je, da proizvodov ne dobavimo tistemu, ki ni plačal zadnje pošiljke. Prodajo preusmerjamo na zadruge in v maloprodajo, se pravi tja, kjer plačujejo sproti.«

Vodja finančno-računovodske službe Inlesa Branko Čavka pa je povedal: »Naročilo je manj, proizvodnja se zmanjšuje, stroški pa ostajajo. Davčni sistem duši proizvodnjo. Država je predraga. Napaka našega davčnega sistema je tudi v tem, da so vse obremenitve obesene na živo delo (plače), ni pa obdavčen profit. To pa pomeni, da naše mnenje, da je delo pri nas poceni, ne drži. Nasprotno: zaradi obremenitev plač je zelo drago.«

Skupno pa so ugotovili še, da hitra in zaletava reorganizacija Inlesa ne bi bila na mestu. Ni dovolj menjati le tablo, marveč morajo biti menjave vsebinske; take, da bodo pripomogle k učinkovitejšemu poslovanju. Sedanja organizacija Inlesa ni slaba, kar daje rezultate. Tako se je sedanjih 5 proizvodnih tozdov oblikovalo v družbe z omejenim jamstvom, ki imajo visoko stopnjo avtonomije in so odgovorne za donosno proizvodnjo.

J. PRIMC

ASFALT V KOLODVORSKI ULICI

TREBNJE — Komunala Trebnje in Cestno podjetje Novo mesto sta nedavno, in sicer nekaj pred načrtovanim rokom, končala operativna dela pri asfaltiranju parkirnih prostorov v Kolodvorski ulici v Trebnjem. Stroške asfaltiranja okrog 2.000 kv. metrov površine so si delili krajevna skupnost Trebnje, nekateri organi občinskega izvršnega sveta ter drugi finančerci, kot so Komunala, gozdarji, Kmetijska zadruga, Mercator, Sklad stavbnih zemljišč, ljubljanska Surovina in slaščičarna Rušiti. Omenjene površine so se namenili v Trebnjem asfaltirati že pred leti, vendar je poskus propadel.

M. LUZAR

Janez Lesar, Viktor Pogorelec, Branko Čavka

Za obrtnike še dovolj prostora

V Trebnjem Unitehna pripravlja prvo fazo obrtne cone — Okrog 20 parcel še čaka na kupce iz domače občine ali pa od drugod — Podpora razvoju

TREBNJE — V Trebnjem bodo na levi strani ceste proti Mirni zgradili — to zdaj že lahko zapišemo kot zanesljivo dejstvo — obrtno cono, ki bo nastajala postopoma. Na parcelah v njeni prvi gradbeni fazi naj bi bodoči kupci lahko začeli graditi že letos in v Trebnjem zdaj hitijo, da bi od predvidenega 30. junija opremili ta zemljišča.

Opremljanje stavbnih zemljišč v prvi etapi obrtne cone so zaupali trebanjski Unitehni, ki naj bi do omejenega datuma na parcele napeljala vodovod, telefon, elektriko in javno razsvetlavo ter naredila asfaltirano cesto. Koliko bodo te in druge predvidene ureditvene operacije stale posamezne kupce urejenih parcel, je zdaj bržkone še nejasno. Verjetno drži, da so cene izredno ugodne, kakor o nakupnih stroških obrtnikov govorijo v Unitehni in trebanjskem izvršnem svetu, manj pa se ve o konkretnih številkah. Posamezne parcele, ki jih je v prvi gradbeni fazi cone 28 in so velike od 940 do 2.155 kv. metrov, naj bi po nekaterih merilih stale blizu 35.000 nemških mark. Viri, ki navajajo te številke, pa opozarjajo, da bo cena nekoli-

ke zrasla zaradi stroškov potrebne nasipavanja zamočvirjenega dela obrtne cone. Če nasipavanje že draži zadevo, je pri njem za nekatere razveseljivo vsaj to, da vedo, od kod bodo dobili potrebnih 8 kubikov zemlje. Če jim bo uspelo pravočasno urediti dokumentacijo za bodočo pozidavo na Pavinovem hribu v Trebnjem, bodo namreč začeli z zemljiškimi deli tukaj in izkopani material odvažali na območje obrtne cone.

V obrtnem območju, ki sodi v prvo fazo, je neodkupljenih še okrog 20 parcel, kar verjetno pomeni slabše povpraševanje po zemljiščih od pričakovane. Gotovo pa je odveč vsak pomislek, da bi parcele ostale neprodane. Po nekaterih informacijah namreč v Trebnjem precej resno računajo, da bi parce-

tem, da to niso čisto računali brez krčmarja.

V poštev pride samo nov vrtec

Pismo staršev o grozečem problemu

Kam dati otroka v varstvo? S tem problemom se že dalj časa srečujemo na Mirni. Tu imamo otroški vrtec, v katerem ni jasličnega oddelka, trije prostori pa so precej premajhni tudi za število otrok od tretjega leta dalje. Vseko leto jih zavrnejo več. Vrtec je v stari, precej dotrajani stavbi, in sicer v prvem nadstropju, kar je za otroke popolnoma neprimerno. Okna so slaba, zato so otroci na prepihu in so kar naprej bolni. Higijenske razmere so zelo slabe, kar je pripeljalo do tega, da se je letos v vrtcu razširila zlatenica. Sanitiraj je absolutno premalo za tolikšno število otrok. Kuhinje v vrtcu ni, po hrano hodijo v bližnjo šolo, čeprav je dokazano, da otroci te starosti potrebujejo posebno hrano. Naj pomenimo, da je v spodnjih prostorih te stavbe internet za otroke iz šole s prilagojenim programom.

Letos februarja smo starši v posebni peticiji zahtevali nov vrtec, peticojo pa poslali izvršnemu svetu občine Trebnje, KS Mirna in VVO Trebnje. Kljub vsem takim našim zahtevam se izvršni svet še vedno zavzema za adaptacijo, češ da za novogradnjo ni denarja. Toda starši smo v primeru novogradnje pripravljani narediti vse, da bi pridobili čimveč sredstev. Z adaptacijo bi rešili problem le začasno. Hkrati pa bi že tako prizadetim otrokom vzeli internet, ki jim je zelo potreben. V njem razvijajo svoje interese in bi jih lahko še bolj, če bi v zgornjih prostorih uredili potrebne delavnice. Vsem je jasno, da bi bila za vse najboljše rešitev gradnja novega vrta, le tistim ne, ki vodijo politiko v naši občini. Kakor jim tudi ni jasno, da gre za občinski in ne samo za mi-renski problem.

(Iz daljšega pisma mirenške iniciativnega odbora staršev)

VSJA NA POGREB — Ko umre človek, se o njem lahko govori samo še dobro. Tudi če je bil slab, hudoben ali neznošen in tudi če so za njegovega življenja o njem govorili vse mogoče. Navsezadnje je bil samo človek in kdo ve, kaj vse je prispeval k temu, da je postal tak. Tudi če pokojnika prej niso marali, na pogreb morajo iti, ga spodobno pokopati in mu privoščiti miru in zadnjem počitku zemlje. Delegati brežičke skupščine so, kot kaže, na običajno ljudsko pravilo pozabili, pa bi bilo lepše, če ne bi. Če želi niso mogli ali hoteli prihajati na redna zasedanja v zadnjih starih letih, bi lahko prišli vsaj na pogreb. Da bi skupščino pošteno in solidno pokopali ter šele potem odšli po svoji poti, pa čeprav naravnost v novo skupščino!

SPOZABILI SO SE — Nekateri so se na zadnjem zasedanju skupščine tako spozabili, da so začeli kar poimensko naštevati, kdo je kriv za tako dolgo zavlačevanje pri izgradnji mostu na Bizelskem. Pri tem so očitno pozabili, da ima vsaka stran svoje resnice: občina krivi lastnika zemljišč, lastniki obsojajo izvajalca, izvajalec obtožuje občino in tako naprej. Skratka, spozabili so se malce predaleč, kajti navsezadnje se le niso nahajali v sodni, ampak v dvorani doma JLA. In bili so samo predstavniki občanov in oblasti, ne pa tudi sodniki. Oblast in pravo pa naj bi bila menda ločena.

BALKANSKI ALARM — Čeprav so bili nekateri Brežičani po praznikih razočarani, ker na 1. maja na Sentvidu ni bilo tako kot ponavadi, so drugod veselo postavljali mlaje kot v starih časih ter kurili kresove po hribih. In prav je tako, saj človek nikoli ne ve, kaj ga še čaka. Trenutno so se duhovi na jugu malo pomirili, a to še ne pomeni, da se ne bodo povrnilo turški časi. Takrat bi tudi izkušnje s kresovi utegnile priti prav!

IZTEKA SE KUMROVA RAZSTAVA V BREŽICAH

BREŽICE — Razstava slikarskih del akademskega slikarja Jožeta Kumra iz Dolenjskih Toplic bo v galeriji Posavskega muzeja v Brežicah na ogled še do vključno nedelje, 13. maja. Kot smo že poročali, so Kumrovo razstavo odprli že 12. aprila, in sicer v sodelovanju z Dolenjskim muzejem iz Novega mesta. Kumer se bo s to razstavo predstavil še v Ptuj.

Krške novice

RDEČI — Pred približno petdesetimi leti je imel tovarnar Bonač velike težave, da je dobil dovoljenje za gradnjo tovarne celuloze. Takratni krški župan je bil proti gradnji tovarne iz enega samega razloga: trdil je, da bo tovarna postala legla komunizma. Končno je Bonač uspel, da je tovarno postavil z nekašnjo zvižajo, pretrki županov strah pa se sedaj uresničuje. V tovarni se namreč drug za drugim zaposlujejo rdeči direktorji, tako imenovani »eksperti« za posamezna področja. Pa to ni edina rdeča trdnjava v Krškem, s pravimi trdnjavskimi ograjami so obdane tudi nekatere nove hiše, skratka, strah pred revanšizmom hodi po deželi.

PTICEK — Kdor je hotel dobiti novo luksuzno stanovanje v novih vilih blokih na Bohoričevi v Krškem, je v resnici potreboval pomoč vil. Nekdo med temi stanovalci pa je dobil še več, tako, kot bi mu stal ob strani sam Bog in Dobro(v)tnik. Gre za rumenokljuno ptičko, ki je dobil novo stanovanje tako rekoč po meri, saj so v njem posebej vestno napeljevali električno napeljavo, polagali keramične ploščice posebne barve itd. Ta ptiček je imel bojda še to srečo, da mu ni bilo treba za svoje gnezdo prispevati niti slamic, medtem ko so morale druge ptice tako rekoč v potu svojega obraza zbrati material za svoja gnezda.

KATV — Občinski možje so svoje dni komaj pridobili Dolenjevaščane, da so pristali na gradnjo omrežja za kabelsko TV, kajti to je bil pogoj, da so v Krškem sploh začeli graditi omrežje in je bilo to zaradi tega cenejše. Medtem ko drugi že dolgo časa gledajo TV po kabelskem omrežju, so doslej v Dolenju vsa napeljala samo glavni kabel, medtem ko se Dolenjevaščani že kakšni dve leti pričajo o tem, kaj bo končno napočil čas za postavitev stranskih kablov.

Sevniški paberki

ŽUPAN — Ko bodo naši bralci v četrtek prebrali te vrstice, bo imela sevniška občina že novega župana in predsednika vlade. A vseeno si dovolimo odstraniti tančico z napornih posvetovanj Združene opozicije Sevnice o svojem kandidatu za župana. To počnemo navkljub temu, da informacija ni ravno iz prve roke. Zgodilo pa se je menda takole: potem, ko močni kandidat ZOS, čigar kandidature so se pri sedanjih oblasti precej ustrašili, saj naj bi bil močnejši kandidat kot partijski, ni pristal na »tehtanje« v občinski skupščini, so pristal na »tehtanje« v občinski skupščini, so se umaknili še nekateri drugi možni kandidati. Potem pa se je ogledil delegat, da bi prejel kandidaturu. Člani ZOS so se spogledali in le soglašali s (samo)kandidaturo, nakar je gospod odvihral v službo. Toda očitno se je šele po njegovem odhodu razveljavila zavbana razprava, ali je to najprimernejši kandidat za župana. In ko se tudi možni kandidat za mandatarja vlade ni strinjal s tako španovijo, je ZOS po približno dveh urah izbral novega kandidata. Ko je nosevi župan to zvedel, se je razhudil, da so to stalinistične metode, podobne dosedanjim oblastim, in da odstopa z vseh funkcij. Še bo vroče ob porodnih krčih demokracije!

REKREACIJA — Sevniški upokojenci so se silno razveselili povečanega rekreacijskega dodatka. Pravijo, da je doslej zadoščal kvečjemu za porabo, se pravi za kapljico do Zajčje Gore, za nazaj pa je zmanjkalo »bencina.«

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Deponija naj bi bila v Dobravi

To lokacijo je kot najustreznejšo izbrala strokovna študija, ki so jo izdelali v Smeltu — Končno besedo bodo imeli delegati v skupščini

BREŽICE — V občini že dve leti poteka akcija, s pomočjo katere naj bi prišli do nove sanitarne deponije. Sedanje odlagališče komunalnih odpadkov leži v neposredni bližini Dobove v opušteni gramoznici in ima poleg neprimerne lokacije tudi zastarelo tehnologijo in premajhne zmogljivosti.

Iskanje lokacije je seveda dolgotrajno, saj nobena krajevna skupnost ne želi odlagališča na svojem območju. Brežičani so se zaradi tega obrnili po strokovno pomoč k Smeltu iz Ljubljane. Tam so izdelali strokovno študijo o sanitarnem deponiranju odpadkov v občini, analizirali možne lokacije odlagališča in predlagali najboljšo izmed njih. Potem ko so izločili območja, ki so za odlagališče neprimerna, so jim ostale štiri lokacije: glinokop v Globokem,

Dobrava, pod daljnovodji v Dobravi in Dobova — Veliki Obrež. Po primerjavi kriterijev so prišli do zaključka, da je najustreznejša lokacija Dobrava.

V odlagališču bi lahko odvažali gospodinjstvo in ulične odpadke, občasne večje odpadke iz gospodinjstev in podjetij, industrijske interne odpadke, gradbene izkope in ruševine, gošče in blato iz čistilnih naprav ter avtomobilske gume. Za ostale odpadke, ki so nevarni okolju in neprimerni za odlaganje na občinski deponiji, bi bilo nujno poskusi rešitev v okviru regije. V Posavju o tem že dalj časa razmišljajo, resnejšega dogovarjanja pa še ni. V brežički občini je v sistem rednega odvoza odpadkov vključenih samo 23,5 odst. prebivalstva, kar je v primerjavi z ostalimi deli Slovenije izredno malo. Tudi tu je mogoče najti vzrok, da si sodobne deponije s postopki reciklaže, kompostiranja, sežigavanja itd. ne morejo privoščiti. Taki sistemi se splašajo le v primeru, da pokriva območje z več kot 50.000 prebivalci.

Kljub vsemu je za Brežičane občinska deponija še vedno problem številka ena, kajti zaradi neplečnosti na

skupščini o predlaganem odlagališču v Dobravi še niso razpravljali. Ker je teren v družbeni lasti, ne pričakujejo večjih težav. Vsekakor pa bo potrebno počakati še na razpravo v novi skupščini, kjer se bodo predvideni odklonilnim

• Lokacija je od Brežic oddaljena 5,6 km. Nahaja se ob glavni cesti za Bizelsko, in sicer v gozdu, ki bi okolično dobro ščitil pred emisijami iz odlagališča, hkrati pa bi deponijo tudi zakril. V neposredni bližini ni nobene naselja, teren je zamočvirjen in ima ugodno geološko sestavo, zato bi bilo možno enostavno zaježanje in zbiranje izcednih voda. Deponijo v Dobravi bi lahko uporabljali 50 let in jo po potrebah sproti dograjevali. V prvi etapi bi uporabili približno 4 ha gozdnih površin. Ko bi posamezen del napolnili, bi ga takoj reaktivirali in mu pozneje povrnilo prvotno uporabo.

stališčem lovcev in gozdarjev pridružili še glasovi Zelenih in morebiti še koga. B. DUŠIČ

ZAMUDE BODO ČUTILI KMETJE

DOBOVA — S posegi na kmetijskih zemljiščih Dobovskega polja se že precej zamuja. Elektrogospodarstvo Slovenije namreč še ni doreklo marsikaterih zadev okrog izgradnje hidrocentral, pa tudi modernizacija regionalne ceste do Brežic do Sotle še ni dokončno rešena. Zato kmetje zahtevajo, naj se z načrti pohiti in se vložijo vsi napor, tudi občinski, da bo načrt HC Mokrice čimprej znan. Z njim bodo dobili tudi načrte za visokovodni nasip in šele nato bodo lahko nadaljevali komasacije kmetijskih zemljišč. EGS je obljubila, da bodo načrti pripravljeni že januarja, ker pa se mora o tem dogovarjati še s sosednjo Hrvaško, bo obljubo lahko izpolnila šele jeseni. Dobovčani že zdaj pozivajo in zahtevajo, hkrati pa upajo, da bo obljuba takrat držala, kajti le tako bodo lahko pravočasno izpeljali komasacijo in nato še jesensko setev.

NEUSKLAJENI PLANI ZAVIRAJO RAZVOJ

ŠENTLENART — Krajin Šentlenarta so poslali na občinski komite za družbenoekonomske razvoj nekaj vprašanj, ki zadevajo planirano industrijsko območje v okviru njihove krajevne skupnosti. Najbolj so zaskrbljeni nad dejstvom, da omenjena industrijska zona po načrtih posega tudi na kmetijska zemljišča prve kategorije. Postopek za razglasitev industrijskega območja teče že več kot leto dni, toda občinski izvršni svet še ni sklepal o tem. Glavni vzrok za to so dolgoročni plani občine, ki so med sabo očitno neusklajeni. Na žalost pa v praksi na istem zemljišču ni mogoče postaviti industrijskih obratov, hkrati pa ga še izkoriščati v kmetijske namene.

Krški Demos prepričljivo zmagal

Njegovi poslanci so dobili krepko polovico sedežev v občinskem parlamentu

KRŠKO — Zdaj so dokončno znani rezultati volitev tudi za krški občinski parlament. Največ sedežev v družbenopolitičnem zboru krške občinske skupščine so dobili poslanci Demosa, takoj za njimi pa se je uvrstila ZKS — Stranka demokratične prenove. Med strankami v Demosu so dobili največ sedežev Slovenski krščanski demokrati.

V DPZ bodo krščanske demokrate zastopali Marica Živič, Danilo Siter, Alojz Kerin, Andrej Martinc, Tomaž Petan, Miloš Kukovič in Ljubomir Kovač. Slovenska kmečka zveza je dobila v DPZ samo en sedež manj, to je 6 poslanskih mest. Zastopali jo bodo: Franc Češnovar, Janez Žarn, Janez Abram, Branko Šoba, Jože Strgar, Branimir Strgar. ZKS — Stranka demokratične prenove je dobila 5 sedežev, zastopali pa jo bodo: Janez Rošker, Polonca Urek, Andrej Zupančič, Branka Kastelic in Maksimilijan Babič. ZSMS je dobila 4 sedeže, zastopali pa jo bodo Ivan Mirt, Ida Novak — Jerele, Hinko

Uršič in Gordana Šeško. Zeleni Slovenije bodo imeli dva sedeža, zastopala pa jih bosta Vida Ban in Silvo Mavsar. Socialistična zveza Slovenije — SZDL bo imela dva sedeža, zastopala pa jo bosta Vojko Omerzu in Slavko Šribar. En sam sedež je dobila Socialdemokratska zveza Slovenije; zastopal pa jo bo Martin Češnovar. Izvoljeni predstavniki strank so navedeni po vrstnem redu glede na število dobljenih glasov. Sicer pa je absolutna zmagovalka Vida Ban, ki je za listo Zelenih dobila 1.275 glasov, takoj za njo se je uvrstila Marica Živič na listi Slovenskih krščanskih demokratov s 1.179 glasovi, medtem ko je bil najmočnejši z liste ZKS — SDP Janez Rošker z 944 glasovi.

V zbor združenega dela pa so bili iz-

voljeni: Jože Molan, Božo Cizelj, Sonja Kostevc, Anton Janc, Franc Lapuh, Anton Žigant, Stanislav Zorko, Marija Urek, Herman Kunej, Ivan Zohar, Franc Volčansek, Janko Hrovat, Mirko Zorič, Stane Levičar, Marjan Mlinarič, Viljem Manček, Jože Horvat, Ivan Kozole, Jože Cunk, Jelka Židarič, Vinko Fric, Almira Božovič, Zofe Menič, Franc Obrč, Ivan Molan, Marjan Abram in Gabriel Metelko.

V družbenopolitični zbor Republike Slovenije so bili v 14. volilni enoti posavsko — zasavске regije izvoljeni: Franc Pipan, ZKS — SDP; Ciril Kolečnik, Slovenski krščanski demokrati; Ivan Tomše, Zeleni Slovenije; Janez Kopač, ZSMS, in Slavko Kmetič, Socialdemokratska zveza Slovenije.

Za delegata v zbor občin Republike Slovenije pa je bil kot skupni kandidat Demosa izvoljen Metod Šonc, ki je dobil 59,8 odst. vseh možnih glasov. J. S.

Tesen izid sevniških volitev

Združena opozicija Sevnice sicer dobila največ — 7 mandatov za DPZ, toda toliko jih imata skupaj tudi ZKS-SDP in SZ — Pogosto bo pat položaj

SEVNICA — Drugi krog volitev v sevniški občini je, v celoti gledano, prinasel zelo tesne izide. Predsedniški kandidat Milan Kučan je le za slab odstotek premagal dr. Jožeta Pučnika, v občinskem družbenopolitičnem zboru pa je Združena opozicija Sevnice, kljub temu da je marsikoga (ne)prizeto presenetila kar s sedmimi pridobljenimi mandati, vendarle v nekakšnem pat položaju, kajti z veliko verjetnostjo je moč napovedati, da bosta konkurenčni SSS (stranki socialističnega samoupravljanja) sklenili oz. nadaljevali koalicijo še iz časov partijske vladavine. Torej bo v 14-članskem družbenopolitičnem zboru pogosto lahko prihajalo do t.i. praznega teka.

Navkljub vsemu pa tudi izidom volitev delegatov v zbor združenega dela, kjer ima edino ZKS-SDP dva »čisto svoja« človeka, v zboru krajevnih skupnosti pa imata ZKS-SDP in SZ po tri »svoje« delegate, ostaja količjak objektivnemu opazovalcu izid lokalnih volitev v sevniški občini zapisan kot uspeh ZOS. Priznati je treba, da sta imeli konkurenčni stranki na listah več znanih ljudi, z večjo »specifično težo«.

Toda morda je ravno zaradi tega rezultat takšen, ker so si ljudje tudi v tej prenerazvitosti kot razviti občini zaželeli hitrejših sprememb in bogatejšega življenja. Zato so volivci pri opredeljevanju za ZOS pravzaprav v precejšnjem številu verjetno glasovali tudi proti (do)sedanjim oblastim in njim predstavnikom.

Veliko vprašanje je, če bodo ljudje tudi novim (stari?) oblastim poslej s tolikšno

potrepljivostjo gledali skozi prste. Skoraj z gotovostjo lahko trdimo, da ne, saj bo v večstrankarskem sistemu najnost dela ne le okras ali kulisa, kakor dostikrat doslej, temveč resnična kontrolna funkcija za demokratično in legitimno odločanje. Vsekakor pa drži, da je treba ostati na trdnih tleh, in torej tudi od nove oblasti, kakršnakoli pač bo, tudi Sevničani ne bi smeli pričakovati čudežev, še zlasti pa ne čez noč. P. PERC

• Snovi za komentiranje in tehten razmislek ponujajo lokalne volitve v sevniški občini dovolj. Odprto ostaja, denimo, vprašanje, zakaj se je ZKS-SDP odločila za abecedni vrstni red kandidatov za DPZ, razen v primeru nosilke liste in hkrati njihove kandidatke za županja Brede Mijovič, ki je dobila 1144 glasov. Ker je ZKS-SDP dobila (le) 4 mandate, so komunisti (zavoljo abecednega vrstnega reda) izgubili tudi tako močne kandidate, kot so Franc Pipan (1521 glasov), Alojz Vidic (1169) in dr. Ana Slapšak — Gorinšek (1134), mandat pa je dobil partijski sekretar Branko Busar s komaj 423 glasovi, kar je najmanj od vseh kandidatov za DPZ z vseh list. Pri Socialistični zvezi se sicer niso odločili za sestavo kandidatne liste po abecednem vrstnem redu, a so kljub temu izgubili, denimo, kandidatko, zapisano na 13., predzadnjem mestu — Jožico Mlakar, ki je s 1136 glasovi sicer prehitela nosilca liste SZ Albina Ješelnika (972), toda z liste ga le ni zrinila, ker je lista dobila 1180 glasov. Pač pa je to uspel dr. Juriju Pesjaku z absolutno največjim številom glasov za DPZ (1711). Kot zanimivosti naj omenimo, da je največ glasov od vseh izvoljenih delegatov za zbor sevniške občinske skupščine dobil dr. Cveto Gradišar (2452).

JAVNA RAZPRAVA O SKLADIČU RAO

DRNOVO, VELIKI PODLOG — Javna razprava o predlogu sprememb družbenega plana občine Krško in o razširiviti začasnega skladišča za srednje in nizko radioaktivne odpadke je bila pretekli četrtek na Drnovem za krajevno skupnost Krško polje in v Velikem Podlogu. Krajin KS Krško polje, ki so se udeležili razprave, so bili proti predlogu sprememb družbenega plana, predstavnikom Socialistične zveze in JE Krško pa so očitali, da doslej še niso nič dobili od rente. V Velikem Podlogu pa ni bilo na javno razpravo niti enega udeleženca, vendar v SZ zanikajo možnost, da bi šlo za organiziran bojkot. Po javni razpravi v Velikem Trnu 8. maja sta napovedani še javni razpravi: 10. maja na Raki in 11. maja v Podbočju. Potem naj bi sledil premor, kajti pojavljajo se glasovi, naj bi Socialistična zveza ne vodila več javnih razprav.

DOBOVA: ZA NOVO ŠOLO JE VSE NARED

DOBOVA — Zadnje tedne mnogi krajin nestrno pričakujejo izid novega občinskega referendum za samoprivepek, ki bo 20. maja. Če se bo večina občanov izrekla zanj, potem bodo v Dobovi prihodnje leto začeli graditi drugi trakt osnovne šole z osmimi učilnicami. Zemljišče zanj je odkupljeno, centralna kurjava, vodovod in druga infrastruktura pa je bila že ob graditvi od delkov višje stopnje pripravljena za 16 učilnic s spremljajočimi prostori. Na srečo zdaj ni več obvezna gradnja zasklonišča, kar pomeni investicijo za 60 odst.

• Najbolj grozijo tisti politiki, ki se najbolj bojuje. (Torkar)

Združeni opoziciji največ glasov

ZOS ima pol mandator v DPZ Sevnice

SEVNICA — Na volitvah za družbenopolitični zbor sevniske občinske skupščine je največ (45,69 odst.) glasov dobila lista Združene opozicije Sevnice (ZOS), sledje ZKS-SDP (29,09), Socialistična zveza (23,76) in lista posamičnih kandidatov (1,46 odstotka glasov).

Z liste ZKS-SDP, ki je dobila štiri mandate, so tako prišli v DPZ Breda Mijovič, Marija Bežjak, Branko Busar in Breda Drensek-Sotošek; SZ je dobila tri delegatska mesta (Albina Ješelnik, Anton Koren in Jurij Pesjak). ZOS pa sedem (Franc Štirn, Karel Vehovar, Franciška Zemljak, Jožef Maurer, Julij Jeraj, Tine Zupančič in Drago Jazbec). ZOS je pridobila sedmi mandat, ker je imela največji ostanek glasov (39,6 odst.), in je tako po volilnem zakonu bila upravičena še do preostanka glasov SZ (32,62), liste posamičnih kandidatov (20,48) in ZKS-SDP (7,29).

Od 10.447 oddanih glasovnic jih je ZOS dobila največ (3219), sledi lista ZKS-SDP (1702) in SZ (1180). Najvišji »rating« pa je na volitvah dobilo 14 kandidatov SZ, saj so kot posamezniki zbrali 12.253 glasov, ZKS-SDP 11.405, ZOS 10.263 in lista posamičnih kandidatov, ki je ostala brez mandata, saj so njeni trije kandidati skupaj zbrali le 1.772 glasov. Le pri listi SZ se je pripetilo, da je do mandata prišel kandidat, ki je bil sicer na listi šele četrty (dr. Jurij Pesjak), a ker je zbral sam več glasov kot celotna lista SZ (1711), se je na koncu uvrstil celo na 1. mesto, pred nosilca te liste. Pesjak je tudi dobil največ glasov od vseh kandidatov za DPZ, sledijo mu Franc Pipan (1521) — ZKS-SDP, Karel Vehovar (1273) — ZOS, Alojz Vidic (1169) — ZKS-SDP itd.

POPRAVEK

V številku DL 17—18 smo za volilno enoto Velike Malence napačno zapisali, da je bil izvoljen Milan Škofljanc v zbor krajevnih skupnosti. Na zahtevo Demosa smo podatek preverili in zvedeli, da je zmagal Jože Lorber. Bralcem se opravičujemo za pomoto, čeprav ni nastala po naši krivdi.

Uredništvo

PRIZNANJA OF — Na priložnosti slovesnosti v poročni dvorani in sevniškem gradu je predsednik OK SZ Janko Rebernik podelil priznanja in srebrne znake OF slovenskega naroda za leto 1990, slavnostni govornik pa je bil predsednik žirije za podeljevanje teh priznanj in hkrati tudi predsednik OO ZZZ NOV Sevnica Slavko Štrukelj. Letos so dobitniki: Alojz Androjca iz Boštanj, Cveta Blažič iz Tržišča, Lenart Klenovšek iz Zabukovja, Martin Stopar z Bance (na posnetku levi) in Alojz Završnik ml. iz Sevnice. (Foto: P. Perc).

O razborški Črni ženi

Kaj pravi režiser in igralec Rudi Beršnjak

RAZBOR — »Za vas, ki šteje zazelki vred okrog tisoč duš, je pa že res pravi podvig, da ji uspe v približno dveh letih postaviti na oder kar tri gledališke predstave.« Tako je razmišljal marsikateri od številnih gledalcev in obiskovalcev krstne uprizoritve ljudske igre Črna žena v šoli na Razborju.

Podobnih misli kot tisti planinci iz Sevnice, Krškega in od drugod, ki so nedeljsko turo na Lisco ali bližnji Lovrenc, kjer raste znameniti encijan, povezali z ogledom predstave kulturne skupine z Razborja, smo po uspešnem nastopu tudi mi začeli pogovor z vodjo, režiserjem in igralcem »Črne žene« Rudijem Beršnjakom.

Rudi Beršnjak

Šnjakom. Kot pravi Rudi, se v tej predstavi srečujejo igralci treh, štirih generacij, pri čemer sta on (47-letnik) in Marjan Tajmahajster, ki je tudi pomagal pri postavitvi igre z 11 igralci, krepko najstarejša.

In kako je Beršnjak prišel na oder? »Nastopal sem od 18. do 20. leta starosti v različnih ljudskih igrah na Razborju. Z ljubljejskim gledališčem je prišel Franc Senica, tedanji tajnik krajevnega ljudskega odbora na Razborju. Njegovo delo sem poskušal nadaljevati. V dveh letih smo uprizorili pet iger. Po dolgoletnem kulturnem mrtvulu pa je spet prišel z amaterskimi predstavami Emil Stopar. Priredil je besedilo in režiral predstavo o Blažu Jurku, prvem razborskem učitelju in režiral še igro Pepca, s katero smo tudi uspešno gostovali v sosednjih krajih. Potem pa so igralci želeli, da bi segli po malo zahtevnejši zvrsti. Pri izboru te predstave je bila ena odločilnih misli, da ne bi radi žalili kmečkoga roda, še najmanj pa tukajšnjega, ki je naše zvesto občinstvo. Pri Črni ženi bi rad pohvalil vse igralce, še posebej Milana Klenovška in Darinko Avguštin, ki sta pomagala tudi pri izvedbi. Darinka je naš pravi menedžer,« pravi Beršnjak.

P. P.

O Jesihovih »Sonetih«

NOVO MESTO — Slovenski pesnik in dramatik Milan Jesih, lanski nagajenec Prešernovega sklada za poezijo, je eden redkih ustvarjalcev v vezani besedi, ki gojijo sonet v klasični obliki. Ko je lani pri Založbi Wieser v Celovcu izdal zbirko Soneti, je z njo takoj zbudil pozornost tako pri poznavalcih kot tudi pri literarni kritiki. Slednja je zlasti opozorila na precejšnjo sorodnost Jesihovih sonetov s Prešernovimi, še posebej pa na izjemno tekoč in lahki verz izpod Jesihovega peresa.

Novomeški ljubitelji poezije so izboru Jesihovih sonetov lahko prisluhnili v torek, 24. aprila, v veliki čitalnici Študijske knjižnice Mirana Jarca, in sicer v interpretaciji gledališkega igralca Jurija Součka. O zbirki je s teoretičnega vidika govoril univerzitetni profesor dr. Boris Paternu. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi razstavo Zgodovinski preizkus najpomembnejših piscev in prevajalcev sonetov pri Slovencih, ki jo je Študijska knjižnica pripravila v svoji avli; razstava je posvečena 90-letnici rojstva pesnika Mirana Jarca, po katerem se Študijska knjižnica imenuje.

LITERARNI VEČER NOVOMEŠKIH PESNIKOV

NOVO MESTO — V okviru novega, od »novomeške pomladi« pred 70 leti spodbujenega kulturnega gibanja v Novem mestu bo v ponedeljek, 14. maja, ob 20. uri v Dolenjski galeriji večer zdajšnje pesniške ustvarjalnosti v dolenjski metropoli. Na prireditvi Pesniški trenutek Devet bodo nastopili pesniki Severin Šali, Jože Dular, Janez Konec, Ivan Perhaj, Ivan Zoran, Franc Šali, Milan Markelj, Marjanca Kočvar in Miroslav Gutman, recitatorji Jože Falkner, Božena Petrov, Tomaž Koncevica in Jerica Pezdič ter glasbenika Anton Čorbič (violina) in Dušan Pavlenič (kitara). Kot je moč razbrati iz naslova prireditve, bodo sodelujoči predstavili najnovejši in v glavnem še neobjavljeni pesmi navedenih avtorjev.

KULTURNI PRAZNIK

KOSTANJEVICA — Osnovna šola Jožeta Gorjupa je v četrtek, 26. aprila, proslavila svoj praznik — dan šole. Dopoldne je potekal 5. pionirski ekstemore, na katerem so učenci delali kopije umetniških del, popoldne pa je šolarje obiskal in se z njimi pogovarjal karikaturnist Boži Kos. Zvečer je bila v samostanski cerkvi Galerije Božidar Jakac slovesna akademija, na kateri je govoril predsednik krške občinske skupščine Zoran Šoln, v kulturnem programu pa so sodelovali učenci kostanjevške šole. Praznovanje so končali s koncertom moškega pevskega zbora Partizan iz Maribora pod vodstvom Metke Osterc.

»Igraje« na vrh

To, kar že dolgo ne uspeva več odraslim Dolenjcem, da bi se namreč kateri od njihovih še delujočih gledaliških skupin posrečil prodor med najboljše, kvalitetno dovolj zrele za nastop na republiški prireditvi, so mladi Stičani in Mirenčani, ki se gredo gledališče še v osnovnošolskih klopeh, dosegli tako rekoč migogrede. Ko so pripravljali vsak svojo predstavo (v Stični Kdo je napravil Vidku srajčico in na Mirni Ah, prava reč), si niso mogli misliti, da jih bo prišel gledat selektor, znani slovenski gledališki igralec Jurij Souček, in jih uvrstil na spisek dvanajstih najboljših, kolikor jih je tudi izbral za predstavitev na zaključni prireditvi letošnjega srečanja otroških gledaliških skupin Slovenije.

Dvodnevno zaključno srečanje otroških gledaliških skupin poteka ta teden v Gornji Radgoni. Poleg Stičanov in Mirenčanov, ki so oboji nastopili že včeraj v radgonskem kulturnem domu, so bile izbrane še otroške gledališke skupine iz osnov-

nih šol ali iz društev v Zrečah, Ljubljani, Slovenskih Konjicah, Pučju, Rogški Slatini, Radovljici, Kopru, Svečini, Kranju in Piranu ter v Velikovicu na avstrijskem Koroškem. V obeh dneh so rezervirali precej časa za temeljite pogovore o predstavah, še posebej pa za posamične pogovore z mentorji otroških gledaliških skupin, ki so pogosto tudi režiserji predstav osnovnošolcev.

Seveda ne moremo še ničesar napisati o tem, kako so se na tem otroškem gledališkem vrhu odrezali mladi Dolenjci. Povejmo pa, da je izjemen uspeh že to, da so se nanj uvrstili. Kaj takega se do zdaj ni posrečilo še nobeni otroški skupini iz dolenjske regije, kamor spadajo Mirenčani. Še več, žvižgavci z mirenjske osnovne šole, ki so v Gornji Radgoni nastopili z igro Staneta Pečka, torej z noviteto, so celo prva kulturno-umetniška skupina iz trebanjske občine, ki ji je uspelo stopiti tako visoko. In to »igranje«, kot pravijo žvižgavci iz 7. b, toda tudi resno, s trdim delom.

I. ZORAN

Zlata paleta za bršljinsko učenko

Uspeh na razstavi otroških likovnih del v Bitoli

Mladi likovniki iz slovenskih osnovnih šol so se imenitno odrezali v IX. jugoslovanski otroški likovni koloniji Ciril in Metod v Bitoli in na VIII. razstavi del jugoslovanskih otrok Bitola 90. Najvišje priznanje kolonije, Grand prix 90, je dobila vrhniška osnovna šola, v Slovenijo sta šli tudi dve veliki plaketi kolonije, zatem ena od nagrad za najboljšo kolekcijo na VIII. razstavi itd. Slovenski učenci so pobrali kar tretjino nagrad — zlatih palet in šestino diplom za najboljše posamezne stvaritve. Dve nagradi sta si prislužila dolenjska osnovnošolca; to sta Katja Pušnik, učenka OŠ Bršljin iz Novega mesta, ki je dobila zlato plaketo za najboljšo posamezno stvaritev, in Lojze Kelc iz OŠ Šentjanž, ki je dobil diplomu, oba pa sta učenca 6. razreda.

Jugoslovanska žirija, ki ji je predsedoval dr. Bogomil Karlavari, profesor Pedagoške fakultete, je za VIII. razstavo Bitola 90 izbral 850 otroških likovnih del. Člani žirije niso imeli lahkega dela, saj so morali najboljša dela izbrati izmed 15.580, kolikor jih je prislo iz 255 osnovnih šol. Slovenski delež je bil opazen: iz 26 osnovnih šol so v Bitolo poslali 1410 likovnih del.

I. Z.

● Ne dajaj dragulja petelinu, saj bo mnogo bolj vesel in srecen, če bo dobil ječmenovo zrno. (Ezop)

Koncert pri frančiškanih

Skladbe iz frančiškanske zbirke pa Bachove in Hladnikove bo drevo na orglah izvajal Milko Bizjak

NOVO MESTO — K prireditvam, s katerimi Novo mesto časti 70-letnico »novomeške pomladi«, sodi tudi koncert, ki ga Dom kulture pripravlja danes, v četrtek, 10. maja, ob 20. uri v frančiškanski cerkvi.

Priznani slovenski orglar Milko Bizjak bo v prvem delu koncerta igral skladbe, najdene v arhivih frančiškanskih samostanov v Novem mestu in Klanjcu. Samostana sta bila namreč med seboj zelo povezana, saj so se frančiškani medsebojno izmenjevali in preseljevali. Tako tudi frančiščan Kalist Weibl (ok. 1749—1801), ki je v obeh samostanih deloval kot organist in so se nam po njegovi zaslugi ohranile skladbe frančiščanov Roberta Lesjaka in Jakoba Zupana, ki jih bo Milko Bizjak zaigral na koncertu.

V drugem delu koncerta bo umetnik najprej izvajal dela J. S. Bacha, nato pa skladbe Ignacija Hladnika, ki je v Novem mestu živel celih 42 let in se ga sta-

rejši Novomeščani še spominjajo kot izvrstnega zborovodja, skladatelja in organista.

Za zaključek koncerta bo Milko Bizjak zaigral lastni skladbi in z njima sklenil zanimiv orgelski večer, ki nas bo popeljal v davnino, iz katere prihajajo na dan note spoštljive starosti in vsebine.

Naj omenimo še, da je Milko Bizjak eden naših vrhunskih orglarjev, ki je že veliko nastopal doma in v tujini. Ne privlači ga le igranje na ta instrument, njegovo znanje o orglah sega še dosti dlje, saj pozna tako rekoč vse orgle na Slovenskem. To je dokazal s svojo obširno monografijo, ki je v evropskem letu glasbe (1985) izšla v treh jezikih. Natisnil je niz notnih izdaj, ki, prvič objavljene, predstavljajo svetu neizmerno bogastvo slovenske in hrvaške kulturne dediščine. Izdal je tudi gramofonske plošče, ki jih je posnel na najsoodobnejši digitalni opremi v Cankarjevem domu.

Ob Milku Bizjaku se nam torej obeta zanimiv in neobičajen glasbeni večer. DANJA BAJC

PICASSOVE LITOGRAFIJE

V MODERNI GALERIJ
LJUBLJANA — V sredo, 16. maja, bodo v ljubljanski Moderni galeriji odprli veliko razstavo litografij slavnega španskega slikarja Pabla Picassa. Na ogled bo 334 litografij, ki jih hranijo v neki zasebni zbirki, Moderni galeriji pa jih je posredovala münchenška galerija All Art Forum Thomas. Razstavo, ki bo odprta do 30. junija, so finančno omogočila nekatera slovenska podjetja, med katerimi sta novomeška Krka in ribniški Riko.

Pet tednov do 21. tabora

Zborom bodo dirigirali študentje glasbenih akademij

ŠENTVID PRI STIČNI — Od letošnjega 21. pevskega tabora, največje manifestacije zborovskega petja na Slovenskem, nas loči le še dobrih pet tednov. Tabor bo v nedeljo, 17. junija, nanj se je na podlagi razpisa januarja prijaviло okoli 140 zborov, te dni pa so predvideli že tretji seminar za zborovodje. Tokrat se bodo mešani, ženski in moški zbori predstavili vsak s svojim programom, in sicer pod vodstvom študentov glasbenih akademij. Adrijana Požun-Pavlovič iz Celja, letošnja diplomantka Akademije za glasbo v Ljubljani, bo dirigirala mešanim, Karmina Šilec iz Maribora, študentka Akademije za glasbo v Zagrebu, ženskim, Andraž Hauptman iz Ljubljane, študent zadnjega letnika Akademije za glasbo v Ljubljani, pa moškim zborom. Zdrženim zborom, ki bodo zapeli tri pesmi (Zdravljico z godbo), pa bo dirigiral Franc Gornik, dirigent godbe milice v Ljubljani. Priprave na to tradicionalno pevsko srečanje gredo h koncu in prav tako priprave na koncert zamejskih in izseljenskih zborov, ki bo zvečer pred osrednjo prireditvijo v Šentvidu pri Stični, to je v soboto, 16. junija. Organizatorji pričakujejo, da bo nastopilo kakih osem zborov iz Italije, Avstrije in Madžarske.

I. Z.

Slovenski verski muzej v Stični

Urejajo ga v stari prelaturi cistercijskega samostana, prvi del odpirajo za javnost danes v okviru praznovanja 900-letnice rojstva sv. Bernarda — V novem muzeju že tudi znamenita zbirka Leopolda Kozlevčarja

STIČNA — V tukajšnjem cistercijskem samostanu, ki je še sam po sebi izjemno umetnostnozgodovinski in arhitekturni spomenik (stiški samostan so ustanovili leta 1135 in je najstarejši obstoječi samostan na Slovenskem), se je porodila zamisel o ustanovitvi posebnega vseslovenskega cerkvenega muzeja, ki bi prikazoval zgodovino slovenskega naroda in njegovo dediščino, in to predvsem z verskega vidika. V delu velikega samostanskega kompleksa so v ta namen rezervirali izjemno lepo renesančno staro prelaturo s približno 2000 kvadratnimi metri uporabne površine.

Do zdaj so v pritličnem delu zgradbe že uredili dvorano za video predstavitev in predavanja, prostor za arheološko zbirko izkopanin z bližnjega ilirskega mesta pri Viru ter trgovino s spominki. V prvem nadstropju pa so razstavljene: samostanska zbirka, slike stiškega patra Gabrijeela Humeka ter obezna in izjemno zanimiva Kozlevčarjeva zbirka. Slednja šteje več kot tisoč najrazličnejših predmetov, kipov

● Danes, v četrtek, 10. maja, se ob 10. uri v Cistercijski opatiji Stična začne praznovanje ob 900-letnici rojstva svetega Bernarda. V okviru tega bo več prireditev. Najprej bodo v drugem nadstropju stare prelaturo odprli prvi del Slovenskega verskega muzeja, kjer bosta prikazana pozna antika in obdobje pokristjanjevanja. Zatem bodo predstavili dve novi knjigi: V božjem objemu (Bernardovi nagovori o Visoki pesmi) in Marijin pevec iz gradu Fontaines (avtor Vojan Tihomir Arhar). Sledila bo otvoritev razstave o svetem Bernardu z ogledom zvočnega diafilma, nazadnje pa bodo podelili odličja svetega Bernarda za samostan zaslužnim ljudem.

in slik, v glavnem nabožne vsebine, ki jih je samostanu daroval znani zbiratelj Leopold Kozlevčar iz Slovenske vasi v trebanjski občini.

V drugem nadstropju stare prelaturo in posebni stavbi na zunanem dvorišču so pripravljene prostori za prikaz zgodovine krščanstva na slovenskih tleh, slovenske krščanske kulture in umetnosti ter vernosti doma in po svetu. Gre za sedemnajst prostorov s skupno površino 720 kvadratnih metrov, kjer bodo obiskovalci lahko spoznali tisto stran zgodovine, ki je za slovenski narod tako zelo pomembna. Do zdaj so že uredili dva prostora za prikaz krščanstva v pozni antiki in zgodnjem srednjem veku, to je v času pokristjanjevanja Slovencev. Prostori za prikaz visokega sred-

njega veka od 10. do sredin 13. stoletja in poznega srednjega veka tja do reformacije in protireformacije bodo nared do leta 1992, predvidoma do leta 1996 pa nameravajo muzejsko predstaviti še barok, jožefinske reforme, kakor tudi 19. stoletje z našimi velikimi škofi in duhovniki, vse do današnjega časa. Posebej bodo predstavili slovenske misijonarje, razvoj raznih pobožnosti in cerkvenih bratovščin ter izseljenstvo in zamejstvo.

Stiški oziroma Slovenski verski muzej, kakor ga imenujejo, bo poskušal pridobiti čimveč originalnih eksponatov. Načrtuje tudi tematske zbirke (npr. zbirko molitvenih, zbirko ostalega verskega tiska, nabožnih podob, svetinje, relikvij itd.) in občasne razstave. Večino gradiva za stalno razstavo bodo morali nadomestiti s kopijami in odlitki, zbirke pa popestriti z raznovrstnimi prikazi.

Slovenski verski muzej spada pod okrilje Cistercijske opatije. Vodi ga poseben odbor, za njegovo strokovnost pa skrbijo nekatera največja imena iz slovenske zgodovinske in umetnostnozgodovinske stroke. Materialna sredstva poskuša pridobiti predvsem s pomočjo mecenov in donatorjev. Glede verskih in umetniških predmetov računa predvsem na cerkvene ustanove pa tudi na posameznike, da jih bodo zaupali in hranjenje stiškega muzeju.

I. ZORAN

Leopold Kozlevčar, neutrudni zbiratelj iz Slovenske vasi, preden je svojo bogato zbirko podaril stiškega samostanu. (Foto: I. Zoran)

V KOČEVJU NA OGLED GORJUPOVA GRAFIKA, V KOSTANJEVICI PA BO RETROSPEKTIVA

KOČEVJE, KOSTANJEVICA — V Likovnem salonu v Kočevju so pred prvomajskimi prazniki odprli razstavo umetniških del Jožeta Gorjupa, kostanjevškega rojaka. Galerija Božidar Jakac, ki je posredovala to razstavo, je Gorjupa predstavila kot odličnega grafika iz let 1928 — 1930. V Kostanjevici pa že dalj časa pripravljajo veliko retrospektivno razstavo Gorjupovih slikarskih, kiparskih in grafičnih del.

—OD TU IN TAM PO SLOVENIJI—

LJUBLJANA — V Moderni galeriji so v torek, 8. maja, odprli likovno razstavo Mali murali. Na ogledje blizu 150 grafik, slik in risb, ki so prispele na nekaj likovnih natečajev revije Kurirček; avtorji so otroci, stari od 4 do 12 let. Danes pa bodo v Moderni galeriji odprli razstavo slik in risb beogradskega slikarja Bore Ljovskega.

MARIBOR — Na 11. tekmovalnem srečanju slovenskih pevskih zborov Naša pesem, ki je bilo pred 1. majem v Mariboru, je zmagal Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane, zlato plaketo pa sta poleg njega dobila še mešani pevski zbor Obala iz Kopa in vokalna skupina Ave iz Ljubljane (ta je pred dnevi gostovala v Trebnjem). Tekmovanja se je udeležilo 18 ženskih, moških in mešanih pevskih zborov ter komornih skupin, tudi letos pa je minilo brez zborov iz dolenjske in posavske regije, ker še ne premoreta dovolj kvalitetnih zborov.

LJUBLJANA — V Galeriji Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov

kultura in izobraževanje

SLOVENSKI TAMBURAŠI NA 10. SREČANJU

TITOVO VELENJE — V prostorih tukajšnje glasbene šole bo v soboto, 12. maja, popoldne jubilejno, 10. srečanje tamburaških skupin Slovenije. Nastopilo bo šestnajst tamburaških skupin iz raznih krajev Slovenije, od tega tri z našega območja. To so: skupina Glas sodražiške Svobode pod vodstvom Mirana Štupice, skupina »Ivan Navratil« iz Metlike, ki jo vodi Stane Krži, in tamburaški orkester PD Onto Župančič iz Artič pod vodstvom Dragutina Kržaniča. Vsaka od nastopajočih skupin se bo predstavila z dvema skladbama. Gost 10. srečanja bo tamburaški orkester Ferdo Livadič, ki bo pod vodstvom prof. Siniše Leopolda izvedel devet skladb domačih in tujih avtorjev.

TOPLIŠKI KNJŽNI SEJEM OBIŠČE PISATELJ S. PREGL

DOLENJSKE TOPLICE — Ta teden poteka v viteški dvorani tukajšnja Zdravilišča že 8. topliški knjižni sejem. Prodajno razstavo novih slovenskih knjig je tudi tokrat pripravila knjigarna Mladinske knjige iz Novega mesta, sodelujejo pa učenci in učitelji OŠ Baza 20. Danes, v četrtek, 10. maja, popoldne bo gost knjižnega sejma pisatelj, urednik in založnik Slavko Pregl. Sejem se bo končal z jutrišnjim dnem.

NOVA RAZSTAVA V SEVNICA

SEVNICA — V galeriji sevnškega gradu bodo jutri, v petek, 11. maja, ob 18. uri odprli razstavo del akademskega slikarja Janeza Kneza iz Trbovelj. O njegovem delu, v katerem zavzemajo posebno mesto pariški akvareli, bo govoril prof. Aleš Gulič. Otvoritveni sprej bodo z nastopom popestril oket Boštjanski fantje. ZKO Sevnica vabi na prireditve.

STOPAR RAZSTAVLJAL V GALERIJ MINIART

ČRNOVELJ — V galeriji Miniart je od 23. aprila do 6. maja razstavljal svoje kiparske stvaritve, ustvarjene na temo zelenelega Jurija, kipar Rudi Stopar iz Sevnice. Stopar, ki ga likovni kritiki uvrščajo med samorastnike oziroma po slogu med največje, ustvarja iz pločevine. Navdih za svoja dela dobiva v glavnem pri prebiranju slovenskih pripovednikov (npr. Jurčiča, Trdine), opira pa se tudi na ljudsko izročilo (npr. zeleni Jurij).

NOVOMEŠKI UČENCI RAZSTAVLJAO V LJUBLJANI

LJUBLJANA — V prostorih Zavoda Republike Slovenije za šolstvo na Poljanski cesti 28 je že nekaj časa na ogled razstava likovnih del učencev dveh novomeških osnovnih šol — bršljinske in grmske. Prvi del obsega grafike — barvne lesoreze, ki so jih izdelali učenci OŠ Bršljin, kjer poučuje likovno vzgojo predmetni učitelj Ljubo Žagar. V drugem delu pa so na ogled predvsem slikarska dela, kombinirana z risbo, učencev OŠ Grm, kjer poučuje likovno vzgojo predmetni učitelj likovne vzgoje in diplomirani pedagog Branko Šuster.

● Zgodovina dela ljudi módre, poezija duhovite, matematika ostroumne, filozofija globoke, morala resne, logika in retorika pa sposome za prepire. (Bacon)

pisma in odmevi

Še: Napake pri sajenju vinske trte

Višina saditve 2 do 5 cm je prenizka

Zaradi sestava Napake pri sajenju vinske trte — sedem pravil — objavljene v Dolenjskem listu 26. aprila, me je nekaj vinogradnikov opozorilo na različna strokovna stališča glede višine cepljenega mesta ob saditvi. To me je spodbudilo k pisanju. Pri nas se je namreč uveljavila višina 15 cm, s sedesadanjem pa se ta običajno znižuje za nekaj centimetrov in je končno kar »tapravna«. Višje sajena trta, kot je to običaj v trsnici ob uporabi folije, ima znatno boljše možnosti za rast, po spremembi oskrbe tal, mulčenja namesto nekdanje obdelave pa je višja saditev nujna. Višina »2 do 5 cm« je prenizka in napačna. Tudi naši severni sosedje imajo v strokovni literaturi zapisano 10 do 12 cm. Iz enakega razloga kot pri vinski trti je nastal v sadjarstvu za cepljenje jablan na vegetativnih podlagah predpis o višini 15 cm.

Na osnovi omenjenega po prav, da čimprej vinogradnike usmerimo na višjo saditev, morda kar po vzoru sadjarjev, ki pravijo, naj bo drevesce jablane posajeno v nasadu tako, kot je bilo v drevnici. Tudi trto posadimo tako.

Ob tem omenjam, da smo napravili pred leti tudi poizkus saditve 40 in 40, skupaj 80 trt, laškega rizinga glede na »nekdanjo« in »novo« saditev. Visoko posajene trte so imele za 94% večji prirast lesa v prvem letu in tudi kasneje so se hitreje razvijale in zarodile. Ob globokem sajenju je pri nas zaradi obilice dežja tudi nevarnost nasti korenin iz žlahtnega lesa in mulčenje skorajda nemogoče.

Po vzoru strokovnih služb v tujini moramo tudi pri nas zmanjšati število škropljenj. Ni prav, da pripravimo škropljenje za vse mogoče živalce, ki se pojavijo na gojenih rastlinah v obsegu, ki ne presega gospodarske škodljivosti. Pogosto bremem tudi pripravila za uporabo sredstev, ki »ubijajo koristnike« in s tem pospešujejo razvoj škodljivcev, najbolj pogosto pršic in uš, s čimer imajo kmetje nepotrebne stroške.

ALOJZ PIRC
Krško

- *Kdor je videl sedanjost, je videl vse, tisto, kar se je zgodilo, in tisto, kar se bo zgodilo. (Mark Avrelj)*
- *Ne čakaj na sodni dan, zakaj v našem času je vsak dan sodni. (Camus)*

PRVI MAJ PRI SV. VIDU

BREŽICE — Medtem ko nekatere odšli za praznike v zamejstvo ali na morje, so se Brežičani prijetno in pocieni zabavali pri Sv. Vidu. Na hribu ob brežiški planinski poti je bilo prek tisoč izletnikov. Gasilci iz Sobenja vasi so gasili žejo mimoidočim, še posebej pa so se potrudili lovci, ki so vabili na dobrote. Glasbo in petje smo slišali daleč naokrog. Svoje so dodali k razpoloženju tudi zmajariji, ki so razpeli krila. Bilo je zares lepo.

Kakor tujca

Zgodba iz življenja

Konec januarja 1943 so nas odpeljali iz novomeškega zapora v Belgijsko kasarno v Ljubljano. V celici poleg naše so bili zaprti dr. France Kidrič, Juš Kozjak, brata Vidmarja, veletrgovec Šarabon in še nekdo. Na spregho na dvorišču sem kmalu našel znanca. Med njimi so bili tudi pesnik Igo Gruden, dr. Slavko Zore, poznejše diplomat in republiški javni tožilec, dr. Mitja Kambič, inž. Matija Sark in drugi. 14. marca so nas vse skupaj odpeljali v taborišče Visco pri Palmovanu, kjer smo ostali do razpada Italije. Štiri dni po razpadu Italije smo se napotili proti Sloveniji. Večina je prišla srečno domov, precej zapornikov pa je med potjo padlo v roke Nemcem in belim in se zato znašlo v taborišču v Nemčiji. Ujet je bil tudi inženir kemije Mitja Sark in odpeljan v Dachau. Po osvoboditvi je bil nekaj let v službi, potem pa je bil na dahavskem procesu obsojen na nekaj let ječe. Sedaj živi v Belgiji. Pisal mi je, da se »u je zelo »frzmagalov«, ko je bil v Sremski Mitrovici in je prišel na kontrolo dr. Slavko Zore, republiški javni tožilec Slovenije. Zore ga ni hotel poznati, kar mu je zelo zamerilo. Ta dogodek tudi dokazuje, kako nas je povojni stalinjski režim moralno razkrojil. Bog daj, da se to ne bi nikoli več ponovilo.

F. DERGANČ

Izjava za javnost

Neodvisni sindikati

— Če se želimo resnično vključiti v sodobno Evropo, moramo sprejeti evropski način delovanja sindikatov, to pa med drugim pomeni priznavanje sindikalnega pluralizma. Zato ne priznavamo kolektivnih pogodb, pri katerih nismo podpisniki tudi mi.

— Zahtevamo, da podjetje in ustanove nakazujejo članarino za Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije le za zaposlene, ki so podpisali pristopno izjavo k ZSSS in ki za to pismeno pooblastijo delovno organizacijo. Če podjetja in ustanove tega ne bi upoštevale, predlagamo, naj delavci podpisujejo kolektivne izjave b prenehanju plačevanja članarine in v njih navedejo, naj se prenaha odrgovati od osebnega dohodka znesek, namenjen za članarino za ZSS, h kateremu niso nikoli pristopili s pristopno izjavo. Izjave se vročijo računovodstvom.

— Pozivamo predstavnike vseh novoustanovljenih sindikatov, naj se nam pridružijo kot opazovalci in se dogovorijo o nadaljnjem sodelovanju. Začasni sedež Neodvisnosti — ZNSS je v Ljubljani, Sternstnova 8, tel. (061) 554-407.

VABILO

Skupnost borcev 15. udarne divizije NOVJ in Skupnost borcev 18. divizije NOVJ vabita vse borce in borke obeh divizij ter borce in borke Skupnosti borcev NOV, ki imajo domicil v Ljubljani, da se udeležijo srečanja ob 45. obletnici osvoboditve Ljubljane — mesta heroja. Srečanje bo v soboto, 12. maja, ob 12. uri na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Pričakujemo, da se bodo tega srečanja borci in borke udeležili v čim večjem številu.

**Skupnost borcev 15. udarne div. NOVJ
Skupnost borcev 18. divizije NOVJ**

N. mesto — eksperimentalna občina

Pravi izbor za proučevanje, to potrjujejo tudi nekateri veliki »podvigi«

V pripravi na bodočo organiziranost javne uprave in lokalne samouprave v Sloveniji je bila med nekaj občinami s srečno roko izbrana tudi občina Novo mesto kot nekakšna poizkusna (eksperimentalna) občina v prehodnem obdobju. Pričan sem, da je bil izbor pravičen. Novomeška občina ima v svojem sedanjem administrativno-vodstvenem aparatu toliko kvalitetnih kapacitet, da bo nedvomno primeren vzorec za bodočo slovenske občine, seveda če hočemo ustvariti kaos. Še posebej pa bi bila naša občina lahko vzorčna in vzorna za področje prostorskega urejanja sploh. To dokazuje predvsem naslednji veliki podvig njegove vodilne administracije v zadnjem obdobju:

1. Avtobusna postaja je zgrajena (pravilno: nedograjena), ne ustreza zahtevam urbanističnega, gradbene, vodnogospodarske in sanitarne inspekcije. Torej jo bodo popravili ali prenovili (pravilno: ponovno razbili), predno bo sposobna za pridobitev uporabnega dovoljenja. Ali se sploh čudimo takšnemu stanju, če vemo: — da je bila gradnja pričeta brez ustreznega prostorskega izvedbenega akta (zazidalnega ali ureditvenega načrta), izdelana je bila samo lokacijska dokumentacija; — da strokovni nadzor nad gradnjo ni bil zaupan nobenemu od podjetij s tovrstno dejavnostjo, temveč so potek del spremljali in nadzorovali sami delavci Sekretariata za urbanizem občine in Zavoda za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje.

2. Ista strokovna ekipa je vodila rekonstrukcijo Partizanske ceste, kjer so se prav tako dela izvajala brez izvedbene tehnične dokumentacije. Kako in kod naj potekajo zavoji in robniki so občinski strokovnjaki kazali delavcem na licu mesta kar z rokami! (Podpisani občan je bil očevidec.)

3. Novomeški občinski in politični funkcionarji so imeli zadnja leta polna usta lepih besed o tem, kako bomo razvijali drobnogospodarstvo. Ugotavlja pa se, da je obrtnikom gradnja delavnic v naseljih tako rekoč skoraj nemogočena. Vzrok je predvsem v tem, da za območje občine nimamo izdelanih in sprejetih takih imenovanih prostorskih ureditvenih pogojev (PUP). Ta urbanistični akt določa namensko rabo površin, katere niso pokrite z zazidalnimi in ureditvenimi načrti.

PUP bi morali biti izdelani že pred letom dni, pa jih takšnih, da bi bili uporabljivi, še sedaj ni. Izdelave niso zaupali nobeni od domačih strokovnih institucij, ki prostor občine in njegovo problematiko najbolj poznajo, temveč fakulteti v Ljubljani. Uteljevali so, da naši mladi strokovnjaki še niso usposobljeni.

Torej: fakulteta lahko dela s študenti, delavci domačih podjetij, ki že imajo diplomu, pa niso sposobni. V obeh novomeških vodilne strukture domačih strokovnjaki itak nič ne veljajo — ne samo starejši, ki so že »kompromitirani«, temveč tudi mladi ne. Potem pa se čudimo, da mnogo mladih kadrov iz razočaranja, ker se ne morejo prebiti in uveljaviti v domačem okolju, beži iz Novega mesta.

Le obljubljali in požrli besedo?

Odgovor Smelta na Delov članek »Je Smelt za gradnjo HE Vrhovo le obljubil in požrl besedo?« — Tipičen krovni birokratski produkt

V maju je minila četrta obletnica, odkar je tedanji predsednik PO SOZD Elektrogospodarstva Milan Krajnik s svojimi ožjimi sodelavci onemogočil sprejem akta o ustanovitvi inženiringa elektrogospodarstva na delavskem svetu in, ne boste verjeli, zaradi sedeža te enote v Ljubljani. To je edini razlog, da je nato po odločitvi investitorja Savske elektrarne prišlo do angažiranja inženiring organizacije Smelt pri izgradnji serije hidroelektrarn na Savi. Do tedaj je vse aktivnosti za Savo in Muro vodila razvojna služba SOZD Elektrogospodarstva. Kako je bila pri tem uspešna, je razvidno iz rezultatov, da so se aktivnosti za gradnjo hidroelektrarn na Muri kmalu nato zaustavile, na Savi pa se je po skupnem angažiranju investitorja Savske elektrarne in Smelta pridobila lokacija prve hidroelektrarne iz serije na spodnji Savi, to je HE Vrhovo, s čimer je Sava dobila zeleno luč za izgradnjo. Kljub nenehnim nizkim udarcem predsednika Krajnika in njegovih sodelavcev pri izvajanju vseh nadaljnjih aktivnosti za gradnjo hidroelektrarn na Savi, je uspelo v navezi Savske elektrarne — Smelt do danes že delno racionalizirati gradnjo serije z definiranjem HE Boštanj in HE Blanca na boljših lokacijah in po sodobnejši tehnologiji gradnje od prvotne predvidene, ki jo je na škodo lokalnega prostora forsiral SOZD EGS.

Medtem je pridobljena tudi že lokacija za drugo elektrarno v seriji, to je HE Boštanj, ki jo je možno že letos začeti graditi, in vse je pripravljeno za pridobitev lokacije tretje hidroelektrarne v seriji, to je HE Blanca. HE Vrhovo bi bila lahko po tehnično-operativni plati končana pred rokom, čeprav je prva elektrarna iz planirane serije pretočnih hidroelektrarn, kar tudi dokazuje strokovno podkovanost referenčnih kadrov Smelta, ki so predtem vodili že najodgovornjša dela pri gradnji jedrske elektrarne, hidroelektrarne Mavčiče in drugih energetskih objektov doma in v inozemstvu. Predsednik Elektrogospodarstva in njegovi sodelavci na tem projektu pa še do danes niso rešili edine operativne naloge sistema, to je definiranja mejnega režima Save s Hrvaško, ki je med drugim eden od dveh pogojev za polnjenje akumulacije HE Vrhovo in uskladitev z lokalnim prostorom za ureditev brežiškodobovskega polja. Drugi pogoj pa je seve-

da očiščenje reke Save vsaj za en kakovostni razred.

V.d. predsednika PO Elektrogospodarstva Milan Krajnik tokrat s svojimi izjavami za HE Vrhovo kot že večkrat v zadnjem času ponovno zavaja slovensko javnost za lažmi, kar daje njemu in njegovim ožjim sodelavcem resnično karakteristiko. Ta družčina še ni Elektrogospodarstvo, ampak njen tipični krovni birokratski produkt nad sicer dobrimi dispečerskimi, proizvodnimi, prenosnimi in distribucijskimi organizacijami, ki so zaslužne, da smo v Sloveniji že vedno normalno preskrbljeni z električno energijo. Problem pa je njena cena, uspešnost poslovanja in strategija razvoja, kar pa je žal v pristojnosti in odgovornosti imenovane nadgradnje, katere uspešnost ali pa zmešnjava, če hočete, se venomer kaže prav na naštetih elementih.

Predsednik PO in njegovi sodelavci so že navajeni iskati krivice zgolj izven sebe. Do sedaj je bila to predvsem slovenska vlada s predsednikom na čelu. Slovenska javnost že pozna nenehno elektrogospodarsko potvorbo bilančnih rezultatov, zato njihovim podatkom ne verjame preveč. Lažni podatek o 70-odstotnem deležu Smelta zato ne vže, saj je očitno, da v.d. predsednik Krajnik s svojimi sodelavci ne zna več brati niti pogodbenih določil, ker bi sicer opazili, da je delež Smelta le pod 3 odstotki, s tem da so v njegovem obsegu tudi vsi kontrolni inštituti in zavodi, ter da bo Smelt pripeljal denar v elektrogospodarstvo, ko bo od njega dobil pooblastilo za to. Ne samo da Elektrogospodarstvo do danes tega pooblastila ni dalo, ampak je z omejevanjem financiranja nagajalo pri normalni gradnji HE Vrhovo, kar je požrlo vse prihranke, ki so bili pri hitrejši gradnji te elektrarne že doseženi. Gradnja HE Vrhovo z rekonstrukcijo HE Fala iz 51 MW na 58 MW ni primerljiva iz teh razlogov: ni del v bazenu, oprava je bila naročena eno leto pred prototipno vrhovsko, odložena je zamenjava zapornik, pri tem pa je predračunska vrednost rekonstrukcije enaka vrednosti celotnih stroškov HE Vrhovo, če pri njej upoštevamo objekte, zgrajene za gradnjo serije 7 HE na spodnji Savi, to je dinarska protivrednost 70 mio ECU. Strokovnjaki Smelta pa sicer cenimo gradbeni poseg na HE Fala investitor-

ja Dravskih elektrarn in izvajalca Gradis.

Ni se čuditi, da v.d. predsednik Krajnik s svojim ožjim moštvom niti malo ne pozna dejavnosti na tej elektrarni, saj pri tej rekonstrukciji do sedaj ni sodeloval noben strokovnjak elektrogospodarske nadgradnje, ampak le ostanki »dravskih bobrov«, ki tako žalostno končujejo izključno po zaslugi razvojne službe, ki v preteklosti ni znala poskrbeti za kontinuiteto izgradnje hidroenergetskih objektov kljub novi očitni najcenejši in najčistoti. Referenčni objekti, na katerih je v.d. predsednika s svojimi ožjimi sodelavci odgovoren in se na njih meri, pa so: HE Bistrica, HE na reki Muri, TE Ugljevik in TE Kosovo. O neuspešnosti in problematiki na teh objekti pa je slovenska javnost sprti obveščena. Iz glasila delavcev elektrogospodarstva Slovenije je možno razbrati tudi, da so za Krajnika in njegove sodelavce bolj pomembne dnevnice, lov, nakupi službenih avtomobilov, verjeto na račun pravičnih odškodnin, ki jih prebivalci bistriškega Jarka uteljeveno in upravičeno zahtevajo in jih bodo tudi dosegli.

V.d. predsednik Krajnik še ni dojel, da uspešno vodenje projekta niso potovanja, retorika in brisanje kljuk po uradih, kmalu se bo tudi on meril le po opravljenih rezultatih. In prav je tako.

INŽ. JANEZ NUČIČ
Smelt — oddelek HE

PIKNIK DRUŠTVA IZSELJENCEV

MIRNA — Pred nedavnim so se zbrali na tradicionalnem pikniku člani mirenškega društva izseljencev. To društvo združuje ljudi različnih narodnosti, tako Srbe, Hrvatce, Albance, Črnogorce in Slovence; njegovi člani delajo v Sloveniji, razen predsednika društva Ranka Spahiča, ki je zaposlen v Münchnu. Blagajnik društva je mirenški gostilničar Joško Kolenc, prvi predsednik pa je bil Boško Vujasin.

PISMO INŠPEKTORJU

RIBNICA — Na sanitarnega inšpektorja je prišlo pismo v zvezi s prenovo bistroja Slavin v Ribnici. Gre za to, da bi na ozkem prostoru med bistrojem in cesto napravili nadstrešek, pod katerim bi gostje (med njimi je v glavnem mladina) ob vožnji izpušnih plinov motornih vozil uživali pijačo in hrano. Pisec opozarja, da štivilo rakavih obolenj narašča in da naj bi v korist zdravja gostov občina dovolila oz. odredila, ureditev letnega vrta ob stavbi gostišča ali pa za njo, nikakor pa ne pred njo.

GLAS ZA KUČMANA

OSILNICA — Na meji s Hrvaško so morali ljudje tudi poslušati propagando za vse politike, slovenske in hrvaške. Neki stari mami je bilo vsega tega že preveč in je dejala: »Jaz bom glasovala kar za Kučmana.« Pomešala je namreč slovenskega Kučana in hrvaškega Tujmana.

POTREBUJEMO OBRITNIKE

8. aprila letos so v Semiču odprli že tretje zasebno trgovino, in sicer v Lahovi hiši, v lokalu, ki je bil nekdanji nacionaliziran in ga je lastnik odkupil od občine Črnomelj. Trgovino vodi Hasan Begič, naturaliziran Semičan, saj je že od 1945. leta v Semiču. Lokal je zelo prostoren, ponudba dokaj široka, trgovci so prijazni. Tudi cene imajo zelo ugodne, tako da so Semičani zadovoljni, da je Markovič veter začel pihljati tudi v Beli krajini.

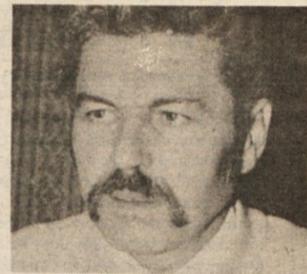
Zasebna trgovina je tudi na semiški postaji v Bukovčevi hiši (Smile) in jo vodi Jelka Gregorič. Tretja trgovina v zasebnih rokah je v Črmošnjicah. Vsekakor je zelo pozitivno, da so tudi zasebniki začeli dobivati zaupanje v našo družbo, kajti zasebna pobuda bo rešila težak položaj v državi. Upamo, da se bo za kakšno obrt ograbili tudi kak zdomec. Semič nujno potrebuje vuklanizerja, trafikanta, čevljarje, krojače, kovače.

F. DERGANČ

ZA 1. MAJ »ZAPRAVLJALI« DENAR ZA CESTO

Maša in veselica na Smuku sta privabili čez tisoč ljudi. Bržkone bi bil obisk še večji, če se ne bi ljudje ustrašili slabe ceste. Slovesnost v cerkvi, kjer je bil blagoslovljen nov oltar, je bila simbolično obarvana. Med mašo se je iz cerkve šlišalo lepo petje ansambla Mavrica, iz zvonika pa se je šlišalo pritrkavanje. Po maši je bila cerkvena veselica in ob 14. uri je že zmanjkalo pijače in jedade. Nekateri so nadaljevali veselico na Vimalu, kjer so imeli semiški lovci pripravljeno hrano in pijačo. Videlo se je, da župnik Janki skrbi za dušni in tudi telesni blagor svojih faranov. Noben se ni upal plesati, šele ko je kaplan Jože pokazal, da to ni prepovedano, so se opogumili. Večina pa je vseeno rajši uživala ob petju in glasbi Mavrice. Dogovorjeni so bili tudi s fantovskim ansamblom Hanibal, pa ga ni bilo. Izgovorili so se, da sta dva člana ansambla »vskino utrjena«. Veselica je potekala veselo in mirno obnemem. Za popravilo ceste pa je dal župnik čistih 9 tisočakov, da bo drugo leto pot na Smuk lepa in gladka.

F. D.

France Grivec

RIBNICA — Na pokopališču v Grčaricah so med prazniki spremlili k zadnjemu počitku Franca Grivca, znanega družbenega, političnega in kulturnega delavca občine Ribnica in še posebno domače Lončarje (KS Dolenja vas).

France je bil rojen 17. avgusta 1938 v Ribnici. Študiral je slavistiko. Že od rane mladosti je imel težave s srcem, vendar ga ta bolezen od hiba ni ovirala, da ne bi uspešno deloval na mnogih področjih, pri čemer mu je bil v pomoč izrazit ribniški smisel za humor.

Zaposil se je najprej kot novinar in urednik nekdanjih Novic, glasila SZDL občin Kočevje in Ribnica, nato pa je postal novinar Dolenjskega lista. Po odslužitvi vojašine je nekaj časa poučeval na poklicni šoli v Kočevju, nato je bil vrsto let poklicni sekretar OK SZDL Ribnica in OK ZKS Ribnica (bil je tudi nepoklicni predsednik obeh teh organizacij), nazadnje, do prerane smrti, pa je bil sekretar v Riku Ribnica. Do smrti je urejal občinsko glasilo Rešeto, pa tudi Našo vez (glasilo Inlesa in Poročevalca (glasilo Rika). Posebno uspešno je deloval na kulturnem področju. Bil je pobudnik ali ustanovitelj tradicionalnih prireditev, kot so revija pevskih zborov v Dolenji vasi, Ribniški kulturni festival, Ribniški sejum šuharobe in lončarstva pa še gradnje in graditve Kulturnega in športnega objekta DC-16 v Dolenji vasi, ustanovitelj KUD France Zbaniček bil je režiser itd. itd., med drugim tudi predsednik kulturne skupnosti občine Ribnica, predsednik ZTKO in član IO Kulturne skupnosti Slovenije.

Neprecenljive so njegove zasluge za razvoj KS Dolenja vas, saj je bil pobudnik za mnoge akcije na komunalnem področju in drugod. Tudi njegova za sluga je, da se je KS Dolenja vas tako razvila. Kdor je delal s Francetom spoštujajo njegovo delo.

Za njegove dosežke se mu je družba delno oddolžila z odklikovanji in priznanji. Predsedstvo SFRJ ga je odklikovalo z medaljo zasluge za narod in z redom dela z zlatim vencem. Nadalje je prejel dve vojaški odklikovanji, priznanje občine, Urbanovo nagrado, bronasto in srebrno značko OF, zlato plaketo sindikata in zlato značko ZK.

Za Francetom je ostala vrzel, ki jo bo težko zaplniti. Ob nenadomestljivosti gubi izrekanje v imenu bralecev in kolektiva Dolenjskega lista iskreno sožalje njegovi ženi Albinci in ostalemu sodržavju.

Dober denar za slabo sliko

Pismo za urednika televizijskega dnevnika — Belokrajina je zapostavljena — Govorice

Ljubljanska televizija že dlje časa ni predvajala grozljivk, vendar pa lahko deluje že navadna novica o zvišanju naročnine za 45 odst. kot najuspešnejša grozljivka. Kako — razen v pogojih monopola pobiranja naročnine v okviru meja republike Slovenije — sprejeti plačevanje dvakrat višje naročnine, kakor jo ima recimo TV Zagreb? TV Zagreb, npr., prej začenja s prvim programom, pozneje ga končuje in ima vanj vključen znani nočni program, ima večji obseg in boljše kvaliteto sprejema drugega programa, kot je ljubljanski prvi, in oddaja tudi tretji program, ki ga TV Ljubljana nima.

Glede kakovosti sprejema signalov TV Ljubljana so nekatera področja precej zapostavljena. V Semiču in sploh v Beli krajini se je v zadnjem letu vzporedno z višanjem naročnine slabšala

kakovost signala (in to kljub novim oddajnikoma na Mirni gori in Trdinem vrhu), edinega prvega programa ki se ga še da kolikor toliko sprejemati iz Ljubljane. Slika je motna, skoraj brezbarvna, sestavljena iz množstva drobnih utripajočih madežev. V večernih urah motnje dostikrat izginejo in slika se nekoliko izboljša. Vse govori, da gre za slabo kakovost televizijskega signala. Sprejem drugega signala sploh ni mogoče. Prebivalce je strah povabiti ljubljansko televizijsko ekipo za merjenje signala, ker krožijo govornice, da lahko merilci simulirajo z instrumenti dobri signal in tako izterjajo poravnavo visokih stroškov meritev od tistega, ki ekipo poklica.

LOVRO BENKOVIC
Semič 30
68333 Sem

Za Slomškov spomenik

Do septembra leta 1992 bosta slovenska kulturna javnost in Cerkev z več prireditvami počastili spomin na mariborsko delovanje škofa Antona Martina Slomška, velikega narodnega prosvetitelja, pesnika in pisatelja.

Septembra lani je minilo 130 let, kar je prenesel sedež lavantinske škofije iz St. Andraža na Koroškem v Maribor, zakoličil s tem našo severovzhodno mejo in nas narodnostno povezal. 130-letnica prenosa škofjskega sedeža pa hkrati pomeni tudi 130-letnico mariborskega visokega šolstva. Ze mesec dni po prihodu v Maribor je Slomšek tu ustanovil semenišče, ki je nato delovalo vseskozi do danes. Počastitve bomo zaključili septembra leta 1992, na dan 130. obletnice Slomškove smrti.

Ene od počastitev, pomembnejša, ker gre za poravnavo starega dolga, je postavitev Slomškovega spomenika v Mariboru jeseni leta 1991, ki jo načrtujeta mesto Maribor in mariborski škofjski ordinariati. Druga velika prireditve bo prihodnje leto, ko bodo v

mariborskem Pokrajinskem muzeju odprli razstavo o Antonu Martinu Slomšku.

Zaradi vsenarodnega pomena, ki ga ima Slomšek v naši zgodovini, ima tudi akcija za postavitev njegovega spomenika vsenarodni značaj. Zato se obračamo na vse Slovence, doma in na tujem, na posameznike in skupnosti, s prijazno prošnjo, da bi našo skupno akcijo po svojih zmognostih denarno podprli.

Imena darovalcev bomo občasno objavljali v sredstvih javnega obveščanja.

Na svidenje v Mariboru jeseni 1991 ob otvoritvi Slomškovega spomenika!

ODBOR ZA KULTURO MARIBOŠKOŠKOFIJSKI ORDINARIAT MARIBOR

90 let profesorja Vardjana

Ljubljenci bogov doživijo visoko starost ali pa celo nesmrtni! Tako so stari Grki ocenjevali in uvrščali zaslužne junake, pesnike in pisce. Med zadnjimi je tudi naš profesor France Vardjan, ki bo 10. maja letos dočkal 90 let življenja in 77 let dela v vrtnarstvu in drugih hortikulturnih strokah.

Rodil se je v Kočevju v družini trdnega posestnika iz Skrlj nad Kolpo. Ljudsko šolo je končal v Črnomlju in gimnazij v Kočevju. Leta 1918 je bil mobiliziran in poslan na italijansko fronto, tam ranjen in poslan v zaledje. Po razpadu avstroogrske monarhije je bil kratak čas na Korškem. Leta 1919 je odšel na Češko in 1923 končal agronomsko študij. Praksno in specializacijo iz oblikovanja vrto in krajin je opravil v Alseru in Wageningu v Holandiji, iz varstva rastlin pa v laboratoriju biološkega oddelka v Leverkusnu. Razen tega je že med študijem in pozneje prepotoval ter obiskal v sadjarstvu in vrtnarstvu najbolj razvita območja zahodne in srednje Evrope ter navezal stike z mnogimi ustanovami, združenji in podjetji.

Kot strokovni učitelj je služboval na kmetijski šoli v Šentjurju pri Celju, počeval pa je sadjarstvo, vrtnarstvo in vinogradništvo, botaniko in nekaj časa tudi kmetijsko kemijo. Zaradi zamejave šolskega vodstva je bil prestavljen v imenovan za okrajnega kmetijskega referenta v Krškem (1938—1940) in Brezjah (1940—1942), kjer je našel vseobsežno področje dela pa tudi doživljal drago ob izseljevanju Posavcev v Nemčijo. Na drugi strani so ga pritegnile prijazna krajina in velike možnosti za razvoj sadjarstva in vinogradništva. V drugi polovici tridesetih let se je naselilo v Posavju nekaj goriških sadjarjev (Košič, Mižgoj, Fornazarič, Zavadlav), ki so iskali možnosti za pridelovanje breskev in hrušk. Vardjan jim je pomagjal in svetoval, nato pa je še sam dobil nasad breskev v Leskovcu, ob katerem pa je bil tudi strokovni izvedenec pri škropljenih poskusih izvajanja predstev IGF, kasneje pa še v Zagrebu (1943—1945).

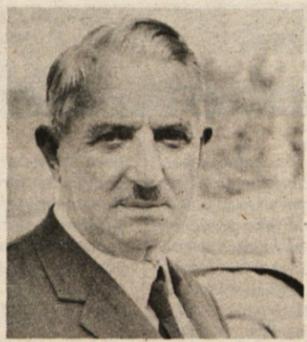
Po vojni je bil prvi predsednik občinskega ljudskega odbora v Leskovcu (1945), nato referent pri okrožnem LO Celju (1945—46), kjer si je skupaj s

prof. Cirilom Jegličem in prof. Viktorjem Petkovškom prizadeval za ustanovitev nižje in srednje vrtnarske šole v Medlogu pri Celju (1946). Vardjan je tu eno leto predaval, nato se je s šolo preselil v Maribor, kjer je tudi urejal nasade okoli šolskega središča in sodeloval pri urejanju nekaterih mariborskih parkov in zelenic (1947—1957). Do upokojitve leta 1959 je predaval na višji gospodinjinski šoli v Grobljah, po upokojitvi pa zelenjadno vrtnarstvo za agronomo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani (1959—1962).

Ta življenjska pot in delovanje uvrščata profesorja Vardjana med šolnike in uspešne predavatelje. Naj omenim, da je bil med vojnima zelo dejaven sodelavec Martina Humeka in organizator podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo v celjskem, šmarškem, laškem, krškem in brežiškem okolju. Leta 1938 je nastopil na bankovinski kmetijski anketi v Ljubljani in poročal o zgodovinskem razvoju našega sadjarstva in o Francu Pircu, očetu kranjskega umnega sadjarstva še posebej.

Med obema vojnoma je bil Vardjan naš vodilni cvetličar; od leta 1963 dalje je kot tehnolog in svetovalec vodil pridelovanje cvetja in zimske zelenjave v rastlinjakih v Čateških Toplicah, v Velenju in drugod. Ves čas je bil uspešen oblikovalec vrto in krajin kot raziskovalec, načrtovalec in izvajalec. Nekaj let je vodil raziskave o pridelovanju vrtnin pod steklom ter o racionalni izbiri steklenjakov.

Kljub visokim letom je prof. Vardjan še vedno navzoč v stroki, v lastnem vrtnu in doganjanih v hortikulturni doma in po svetu. Napisal in objavil je na stotine člankov, razprav in monografij iz širšega področja pomologije, dendrologije, floristike, zelenjadarstva, semenarstva in drevesničarstva. Prizadeval si je za dosledno uvajanje strokovnega izražja in lep strokovni jezik, kar je razvidno iz njegove obsežne publicistike. Objavljal je v Kmetovalcu, Sadjaru in vrtnarju, Grudi, Mladiki, Gospodinjju, po drugi vojni pa v SVV, Našem vrtnu, Delu, Pionirju, Gospodinjiskem koledarju, Dolenjskem listu in Večerju. Napisal je strokovne in učne knjige za nižje in srednje kmetijske in vrtnarske šole, npr.: Pridelujemo več dobre seme

(1941), Vrtnarstvo I in II (1957), Kako gojimo špargelj (1959), Tehnologijo pridelovanja paradiznika in kumar v rastlinjakih (1960); Kaj zeleni in cveti na oknu in v sobi I (1960, 1962, 1963, 1964, 1967); II (1963), III (1964), IV (1966), V (1968); Vzgojo ameriškega nageljna (1967); Terminski priročnik za ljubitelje vrta in cvetic (1974, 1975, 1976); Zelenjadarstvo (1976, 1980); Moj vrt in moje veselje (1974), 1977 (skupaj z Markom Jelničarjem); Sobne, okenske in balkonske rastline (1977, 1983, 1987, 1989, v hrvaščini (1983, 1987); Vzgoja lončnic (1983, 1987); Rezano cvetje (1989); Varujemo sobne rastline pred boleznimi in škodljivci (1968); Vrtno zelenjadarstvo (1980, 1984, 1987). Skupno torej 14 knjig v 34 izdajah.

Vardjan je dosegel rekord v slovenski kmetijski publicistiki, najbrž pa tudi v jugoslovanski! Verjetno pa še manjka kakera izmed knjig. Toda s tem še ni konec njegovega ustvarjanja, vemo namreč, da pripravlja za natis še nove rokopise. Ob visokem jubileju mu želimo, da bi ohranil trdno zdravje in še mnogo let ustvarjal.

Dr. FRANCE ADAMIČ

- **Clovek je svoboden samo takrat, ko je sam.** (Schopenhauer)
- **Kadar je človek sam, je v slabi družbi.** (Valery)
- **Zagnano junaštvo je v obratnem sorazmerju s stopnjo inteligence.** (Tolstoj)
- **Čim večji je avditorij, tem manj je svobode.** (Torkar)
- **Sadov sreče ne trgamo z dreves krivic.** (Perzijski pregovor)

DOBILI SMO ŽOGO

26. aprila je bilo v Dolenjskem listu objavljeno pismo Le kaksen človek si, neznanca? Čez dva dni smo bili prijeto presenečeni, naš otrok pa vesel, ko smo na kljuki vhodnih vrat našli vrečko z žogo in zavito čokolado, kjer je pisalo:

Spoštovani!
Vračam žogo, ki sva jo s fantom pobrala, ker je bila na cesti in bi bilo škoda, da bi jo kdo povozil. Takrat nisva nikjer videla novega človeka. Bila sva brez otroka. Bil je slučaj in vljudno prosiva, če nama oprostite, saj žoge ne potrebujeva. Lepo vas pozdravljava in se še enkrat opravičujeva, vašemu otroku pa želiva, da se še naprej srečno igra.

Svetlolaska in fant

Hvala, neznanca in fant! Spoznali smo, da nista slaba človeka.
DARINKA BEZENŠEK
Metlika

SKROMEN PRVI MAJ

RIBNICA — Letošnje praznovanje 1. maja je v Ribnici potekalo sila skromno in skoraj neopazno. Ribiška godba na pihala se je v zgodnjih jutranjih urah oglasila na ulicah v več krajih v občini in to je bilo skoraj vse. Večdelno praznovanje pa ni prineslo skoraj nobene druge kulturne, zabavne športne manifestacije, tako da so za nekatere prvomajski prazniki bili eno samo veliko dolgočasje. Spomin na 10. obletnico smrti Josipa Broza pa je kot v večini drugih krajih minil neopazno, brez sirev in drugega znamenja.

GASILSKA NAGRADA

Tovarišica razredničarka me je presentila z vabilom na podelitev nagrad občinske gasilske zveze. Spomnil sem se, da smo pri likovni vzgoji slikali gasilce. Naslikal sem gasilske vaje. Slika se mi je posrečila. Podelitev nagrad je bila v novemškem Domu JLA. Vodja, ki je vodil program, je vse učence klical in prihajali so po nagrade. Ko je prišel do mene, sem imel tremo. Šel sem na oder. Tovariš vodja me je vprašal, če sem jaz Andrejček. Priznal sem. Potem mi je tovarišica dala nagrado. Zelo vesel sem ošel na svoj stol.
ANDREJ KRAKAR, 5. a
OŠ Baza 20, Dolenjske Toplice

TEKMOVANJE ZAME USPEŠNO

V Mokronogu je bilo regijsko tekmovaljevanje v znanju nemškega jezika. Udeležili smo se ga tisti učenci 8. razreda, ki smo bili najboljši na šolskem tekmovalju. Najprej nas je pozdravila ravnateljica te šole, potem so nam trije učenci pripravili kratek program v nemščini. Potem smo začeli. Naloge so bile kar težke. Ko sem rešila vse naloge, sem odšla v jedilnico. Na poti domova sva se z mojo tovarišico Polonco Rugej pogovarjali o nalogah. V ponedeljek pa mi je tovarišica povedala, da sem postala občinski prvak, da sem tretja na Dolenjskem in da grem maja na republiško tekmovaljevanje. Vesela sem tega uspeha, hvalažna pa sem tovarišici, ki me je na tekmovaljevanje odlično pripravila.

MAJA OGRINC,
OŠ dr. Pavla Lunačka
Šentrupert

Svoboda ne prenese nobenega pridrevnika. (Torkar)

NAJBOLJŠI OD DRUGOD

KOČEVJE — Zaključno republiško tekmovaljevanje za učence osnovnih in srednjih šol »Kaj veš o prometu« je bilo minulo soboto v Kočevju. Med srednješolci so bili najboljši Mariborčani, medtem ko tekmovalcev z našega območja sploh ni bilo. Med osnovnošolci je bil najboljši Tadej Logar iz Hrastnika, najboljša tekmovalca z našega območja pa sta bila Jurij Šerbec (Krško), ki je zasedel 9. mesto, in Gregor Virant iz Ribnice, ki je bil 13. med 52 tekmovalci.
J. P.

VESELJAKI TEKMOVALI

KOČEVJE — Občinskega tekmovaljevanja »Vesela šola«, ki je bilo minulo soboto, se je udeležilo 20 učencev. Na republiško tekmovaljevanje, ki bo 27. maja v Ljubljani, so se uvrstili Uroš Zork (OŠ Kočevje) in Maša Hvala (OŠ Stara Cerkev), ki si delita prvo mesto med tekmovalci iz četrtih razredov, ter Damjan Janež (Kočevje) 6. razred.

NAJBOLJŠI MATEMATIKI

KOČEVJE — Na sobotnem tekmovalju mladih matematikov za srebrno Vegovo priznanje je sodelovalo 16 učencev od 6. do 8. razreda. Na republiško tekmovaljevanje so se uvrstili: Kruno Abramovič, Rok Kovačič (oba 8. razred) in Nevenka Klun (7. razred). Srebrno Vegovo priznanje so osvojili še: Gregor Artač, Katja Konečnik, Uroš Glad (vsi 8. razred), Saša Jerše (7. r.) ter Sebastian Vovko in Klemen Mišič (oba 6. razred).

DVA NA REPUBLIŠKO

RIBNICA — Na nedavnem medobčinskem tekmovalju v znanju nemškega jezika sta si delila prvo mesto Blaž Hrovatin (OŠ Kočevje) in Miha Mihič (OŠ Ribnica), ki bosta zastopala našo regijo na republiškem tekmovalju. Tretji je bil Kruno Abramovič, 4. Katja Konečnik, 5. Katja Lautar (vsi OŠ Kočevje) itd.

Čas se je v tej dolini ustavil

Pa ne za Jožeta Kovačiča iz Smolenje vasi, saj mu je nameril že 90 let — Ni pa prinesel udobja, temveč grehe civilizacije — strup v potoku

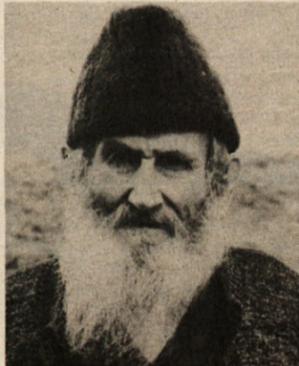
NOVO MESTO — Pred osmimi leti smo v rubriki »Obrazi« predstavili Nomesčanom in Podgorcem dobro potokovana kmeta in domačega živinotvornika Jožeta Kovačiča. Sedaj mu lahko čestitamo k častljivemu devetdesetemu rojstnemu dnevu, ki ga praznuje prav danes, 10. maja.

Jože Kovačič se je rodil kot mlinarji sin v vabi Hrib pri Orehu. Pri nabjku se je reko po domače mlinu, ta domači naziv pa je ponesel Jože s sabo di potem, ko se je pred 55 leti priženil Smolenjo vas. Še sedaj ga namreč dajše naokrog še najbolj poznajo kot nabjka. Z ženo Lojzko živita na manjši

kmetiji v dolini potoka Klamfar. V zakonu so se jima rodili trije otroci, sin in dve hčerki.

Proti koncu prve svetovne vojne je bil Jože že dovolj star, da si je moral nadeti avstrijsko uniformo in prijati za puško, k sreči pa se je vojna končala prej, preden je prišel do streliških jarkov. Zato pa je dlje nosil uniformo v starojugoslovanski vojski. S pridom, bi lahko rekli, kajti vojak je služil v veliki veterinarski bolnici v Nišu, kjer je pridobil veliko strokovnega znanja in opravil tudi vrsto preizkušenj. Veterinarsko znanje si je pozneje še izpopolnjeval pri domačih samoukih in kmalu postal pri

tem tako izurjen, da so se živinorejci zatekali k njemu po pomoč in nasvet od blizu in daleč, nemalokrat tudi sredi noči, pa se je Jože odpravil reševat zapletene probleme z živino kar sam, peš, tudi daleč v vasi pod Gorjanci. Njegova

Jože Kovačič

pomoč je bila še zlasti dragocena med vojno, ko je bila uradna veterina tako rekoč brez moči.

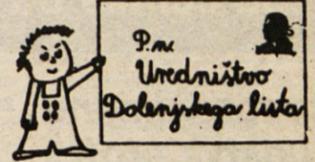
Svojih uslug Jože ni nikoli računjal, v veselje mu je bilo, če je revni družini rešil edino kravo molznicno pri hiši. Od revnih ljudi je dobil malo, od bogatejših le malo več, zato bi bilo napak sklepati, da bi bil prav Jože na tem svetu tista izjema, ki je od dobrote obogatel. Njegov dom ob potoku Sajser v Smolenji vasi je živa priča o nasprotnem. Dostop do domačije je možen le peš, preko ozke brvici čez potok, na svoji domačiji pa Kovačičevi ne premorejo ne elektrike, ne vodovoda in ne telefona. Tako je, kot bi se na pragu v dolino čas ustavil, in to manj kot pol ure hoda od središča Novega mesta. No, nekaj se je od našega zadnjega obiska v dolini pred osmimi leti le spremenilo. Sprehjalca, ki postoji na razmajani brvi nad potokom, ne motijo več švigajoče sence v vodi pod njim. Sedaj je tam mir, saj so vse ribe v potoku zaradi zastrupitve višje ob vodi pocrkale. Napredek je v vdrl v dolino.

Kaj naj torej ob jubileju zaželimo Jožetu? Da bi se na njegovo stoletnico lahko pripeljali prav do hiše, da bi takrat že svetila električna luč, da bi zvonili telefoni in da bi ob zdravi in okusni postvri iz domačega potoka nazdravili s kozarcem čiste vode iz njegovega lastnega vodovoda.

T. JAKŠE

● **Biti ob urah obeda, spanja in delovanja sproščen in vesel je najboljši recept za dolgo življenje.** (Bacon)

MLADI DOPIŠNIK

DOMENEK

Nekoga dne sva se s sošolko domenili, da bi šli malo v hrib, tako, za rekreacijo. Ta hrib se imenuje Debenc. Ko sem prišla domov, sem vprašala starše, če lahko grem s sošolko, sta oče in mati odgovorila, da se bojita, da se nama ne bi kaj pripetilo. Čez čas pa sta rekla, naj grem, češ da sva dve. Poklicala sem sošolko in jo vprašala, kako je pri njej. Povedala je, da se tudi njeni starši bojijo, da bi se nama kaj zgodilo, pa še hiš ni v bližini. Tako je bilo z Debencem pri kraju.

NATAŠA JANEŽIČ, 5. r.

OŠ Jančka Mevljija

Mokronog

DOBILA SEM KOLO

Bila sem že zelo majhna, ko sem se vozila z bratovim kolesom. Imela sem veliko željo, da bi imela svoje kolo. Želja se mi je uresničila, ko sem hodila v 1. razred. Nekoga dne smo bili vaški otroci zbrani pred našo novo hišo in se igrali. Kar naenkrat se pripeljala z avtomobilom oči in mamica; na priljubljeno sta imela moje novo kolo. Veselje je bilo nepopisno. Še zahvalila se nisem za darilo. Takoj smo kolo sestavili in do večera sem se vozila po vasi.

KLAVDIJA SAJE, 2. b

OŠ Mirna Peč

URŠKA TUDI V ŠENTRUPERTU

Kdo smo imeli dan šole, smo povabili tudi dva para iz plesne šole Urška iz Ljubljane. Ko sta prihajala v telovadnico, smo se čudili lepim oblekam. Mojster nam je para najprej predstavil. Vsak par je bil v svoji starostni stopnji že zmagovalec. Potem sta para zaplesala. Plesni mojster je vključil v program tudi nas gledalce. Govoril je: »Roke, roke, plosknil si. Noge, noge, po kolenih si se potepal. Veter, veter, si križal roke enkrat na eno stran, druga na drugo stran.« Bilo je zelo veselo. Na koncu smo vsi zaplesali lambado.

JANJA BRČAR, 5. r.

OŠ dr. Pavla Lunačka

Šentrupert

SEVNICAŠKE NA REPUBLIŠKO

Pred nedavnim so se na naši šoli pomerili osmošolci sevnške občine v znanju angleškega jezika. Pokroviteljica tekmovaljevanja je bila Lisa Sevnica. Tekmovalcem so podarili kemične svinčnike, jih pogostili in zmagovalcu podarili slovar. Pogovarjala sem se z Ireno Resnik in Tatjano Lisec iz OŠ Boštanj, Suzano Stopar iz OŠ Blanca in Katjo Vintar iz OŠ Sava Kladnik Sevnica. Povedala me, da so bile naloge zelo težke. Alja Klakočar (zmagovalka na tekmovalju), Andreja Vavčnik, Alenka Bogovič in Katja Vintar, vse učence OŠ Savo Kladnik, so se uvrstile na republiško tekmovaljevanje v Ljubljani. Čestitam jim in želimo, da bi obično častno zastopale.

NINA ŽICKAR, 6. r.

OŠ Savo Kladnik Sevnica

KULTURNI DAN PO ARTIŠKO — Učenci Osnovne šole Artiče že več pomladi zapored prirejajo jurjevanje. Za izpeljavo starega belokranjskega običaja so si izbrali Derendovo domačijo. Od tam so krenili v bližnji gozd, kjer so uživali v skupinskih igrah. Kuharica in učiteljci so jim medtem kar tam spekli jajca in šolarji so jih pomalicali z velikim tekotom. Pečenje jajc v gozdu je še edino, kar se je v tej okolici ohranilo na Jurjevo. Artičani so imeli za to krasno praznovanje v gosteh etnologinjo dr. Marijo Makarovičevno, s katero imata njihov novinarski krožek dolgoletne stike. (Foto: J. Teppey)

DVESTO VESELOŠOLARJEV — Vesela šola teče že 22. leto in je zagotovo največja šola na Slovenskem. Letos se je izbirnih šolskih tekmovalnj udeležilo kar 26.000 veselošolarjev iz 520 šol, 600 tekmovalcev pa je bilo tudi iz šol s prilagojenim programom. Minulo soboto je bilo na osnovni šoli Jožice Venturini v Vavti vasi občinsko tekmovaljevanje, ki se ga je udeležilo 200 veselošolarjev, najboljši v posameznih razredih pa bodo zastopali novomeško občino na republiškem tekmovalju, ki bo 27. maja v Ljubljani. To so — na sliki od desne proti levi v prvi vrsti — iz 8. razreda: Kristijan Ostanek in Erna Kastrevc (oba iz Bršljina) ter Darja Šurla (Stopiče), iz 7. razreda: Marjan Šterk (Šmihel); v drugi vrsti: Tadej Turk (Vavta vas), iz 6. razreda, Samo Plut (Grn) iz 5. razreda, Marko Rudolf in Andrej Žitnik (oba iz Vavte vasi) iz 4. razreda ter Jože Črnič in Ivan Grčić (OŠ Dragotin Kette). (Foto: J. Pavlin)

Sodba v imenu ljudstva proti ljudem in naravi

Mreže naše zakonodaje so tako čudno spletene, da majhne ribe preprosto splavajo skoznje, velike pa mrežo kar pregriznejo. Ne majhnim ne velikim ribam pa je čisto nič ne zgoti. Če ta ugotovitev ne velja na splošno, prav gotovo velja za spoštovanje vseh tistih zakonov, ki zadevajo varovanje okolja. Veliki onesnaževalci se namreč izgovarjajo na objektivne okoliščine in jim je družba doslej zaradi »višjih interesov« gledala skozi prste, mali pa zenejo svoje pravde vse do vrhovnega sodišča in največkrat pravdo tudi dobijo. S tem je mogoče pojasniti nemoč inšpekcijskih služb, na katere pa včasih leti tudi neupravičena kritika.

Da je tako, naj pokaže zanimiv primer obrtnika Evalda Vodopivca iz Brestanice. Obrtno dovoljenje ima že od leta 1970, svojo začetno dejavnost v kovinski stroki pa je kasneje še razširil na krške medobčinske inšpekcijske službe, naj inšpektorji preverijo požarno in ekološko varnost Vodopivčeve obratovnosti. Konec junija so trije inšpektorji res obiskali delavnico. Da je bila prošnja krajevne skupnosti Brestanica utemeljena, se je pokazalo več kot očitno. Splošnemu neredu in prenatrpanosti z različnimi materiali bi težko rekli obrtna delavnica, poleg tega so ugotovili, da so električne napeljave slabe, da je slabo poskrbljeno za požarno varnost. Varstvo okolja pa je obrtnik tedaj ogrožal tudi s kurjenjem poliestra v peči za centralno ogrevanje. Iz plastičnih posod, pripravljениh za predelavo, pa so se na kmetijsko zemljišče cedile različne kemikalije. Vse to je bilo naloženo ob potoku Brestanica in grozila je nevarnost, da bo voda odplavila vso nesnago. Že na kraju samem so inšpektorji zahtevali, naj Vodopivec stanje sanira, sledila pa je še odločba s podrobnejšimi zahtevami. Obrtnik je kmalu sporočil, da je odpravil vse pomankljivosti. Toda približno čez leto dni so inšpektorji s ponovnim pregledom ugotovili, da se je stanje še poslabšalo. Sledila je prijava sodniku za prekrške, kazni, a vse skupaj očitno še ni bilo dovolj.

Kako prav so imeli krajanje Brestanice in inšpektorji, se je razkrilo lani julija, ko je bilo močno neurje. Narasla voda potoka Brestanica je odplavila vso nesnago z Vodopivčevega dvorišča, plastični material pa je obvisel na vejah grmovja ob potoku in celo mašil odtoke in propuste pod mostovima. Posledica tega je bila, da je bilo nekaj hiš v Brestanici poplavljenih.

Spet je sledila odločba, v kateri kar mrgoli členov, po katerih je bil Vodopivec kriv. Vmešal se je celo republiški vodnogospodarski inšpektor. Vodopivec pa se je na vse skupaj pritožil, češ da je potok že prej večkrat poplavljal, da je imel zaradi poplave tudi sam škodo itd. Toda republiški inšpektor njegovi pritožbi ni ugodil, marveč je zahteval, naj zgradi neprepustno podlago za skladiščenje odpadne plastike in ogradi z dovolj močno ograjo, tako da voda ne bo več odnašala plastike. Nepreklicna odločba republiške inšpekcije pa Vodopivca očitno ni ustavila. S pomočjo odvetnika Alojza Vidica iz Sevnice je pred vrhovnim sodiščem Slovenije sprožil upravni spor.

Vrhovno sodišče je temeljito pregledalo vse pravne akte in v skladu z njimi kar na daljavo ugotovilo, da ni potrebno graditi nepropustne podlage, češ da ni dokaza, da iz odpadne plastike posode odteka v zemljo različne kemikalije. Vrhovno sodišče je inšpekcijskim službam očitalo neznanje iz kemi-

je (vodnogospodarska inšpektorica je dipl. inž. kemije, na enem ogledu pa je bil tudi sam načelnik inšpekcijske službe mag. Miroslav Mikeln, ki bi kot veterinar lahko tudi imel kakšno znanje iz kemije). Vrhovno sodišče je na podlagi teh ugotovitev letos februarja sprejelo sodbo v imenu ljudstva, s katero je zvezalo roke inšpektorjem in zaprlo usta krajanom krajevne skupnosti Brestanica.

Ob takem primeru se res lahko vsi skupaj vprašamo, kako se bomo v Republiki Sloveniji lotili velikih onesnaževalcev okolja, ko pa ne moremo stopiti na prste tem malim, ki jih je več, pa zato tem bolj ogrožajo okolje. Očitno je, da je naša zakonodaja za to področje res luknjičava kot ementalški sir, in nemara bo čas pokazal, da res potrebujemo ekološko inšpekcijo z večjimi pooblastili in močjo ukrepanja.

J. SIMČIČ

Afera ostala nepojasnjena

NOVO MESTO — »Zakaj ni odgovora na tako težko obtožbo, kot so bile o stalinistih, Višinskem, o političnem obračunu, mafiji itd.? Ali komisija ni mogla reči v nekaj besedah, da za take obsodbe ni bilo osnove?« Tako je spraševal na nadaljevanju zadnjega zasedanja novomeške občinske skupščine v starem sestavu 25. aprila delegat Franc Avsec ob obravnavanju poročila posebne skupščinske komisije za celovito proučitev okoliščin skupščinskih razrešitev dveh funkcionarjev v letu 1987. Predlagal je, naj bi poročilo sprejeli kot informacijo, da se že enkrat odstrani ta afera iz skupščinskih klopi.

Tako je tudi bilo, čeprav s poročilom očitno nihče ni bil zadovoljen, še sami člani komisije ne, ki pa so trdili, da so se trudili narediti, kar so najbolje mogli. Kot je že znano, je komisija svoje dolgo in težaško delo zaključila z ugotovitvijo, da »ni našla dovolj trdnih argumentov ter imen posameznikov, ki naj bi montirali politični proces za odstavitev tedanjega predsednika občinske skupščine in drugih; da suma, da je šlo za montiran politični proces, ne more biti dokazati niti ovreči; da ne more dokazati, da ni šlo za proces v boju za oblast«. Komisija torej ni jasno in glasno rekla, ali je gradbena afera bila montiran politični obračun v boju za oblast ali ne, kar so vsi pričakovali.

Lahko rečemo, da je stanje enako, kot pred ustanovitvijo komisije: kdor je prepričan, da je novomeška gradbena afera bila politični obračun, montiran politični proces, lahko tako misli še naprej; kdor je prepričan, da temu ni bilo tako in da so se njeni akterji uspešno »skrili« za tezo o političnem obračunu, lahko kljub zaključenemu delu komisije še naprej misli enako. Marsikaj bi razkrila imena tistih oz. tistega, ki je ovadil UNZ tedanjega župana Boštjana Kovačiča (in druge), da mu Pionir gradi hišo za premajhne denarje, je menilo več delegatov. Tega podatka in pa podatka o tistih, ki so po ovadbi dajali prve informacije, predstavnik UNZ ni želel povedati, medtem ko je bila komisija s slednjimi seznanjena (tako so vsaj razjasnili na skupščini).

Posebna komisija, ki si je po dokazovanju temeljnega javnega tožila Nika Briclja in načelnika UNZ Vinka Pavlina »privoščila« več netočnosti in zares laično komentiranje postopkov organov pregona (ki so bili po novemnem zagotovili posledica delovanja po zakonu, ne pa izpolnjevanja nekega naročila kakšnih funkcionarjev), je delo opravila, kot ga pač je. Morda bi ga kakšna druga opravila drugače, tudi bolje, a dejstvo je, da pač ni nekega dokumenta, »plana zarote« proti osumljenim, ki bi bil kronski dokaz za potrditev teze o političnem obračunu, in očitno tudi

drugih morebitnih dokazov ne. Zakaj si komisija kljub temu ni privoščila jasnega odgovora »da ali ne« politični obračun in se je bila pripravljena podpisati le pod tako poročilo, ve najbolje sama. Sicer pa, ali bi jasen odgovor prepričal drugače prepričane? Res bi bilo najbolje, da bi bila zadeva zaključena in da bi si prav vsi prizadeali v njej lahko počasi »zalizali rane«, osebne in poklicne, ki so jih dobili v aferi.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Ignoranca se ni splačala

ČRNOMELJ — Na sejah črnomaljske občinske skupščine je prišlo že skoraj v navado, da se v razpravah, ko gre za ekologijo, zatakne. Tako je bilo tudi zadnjič, ko je tekla beseda o predlogu odloka o lokacijskem načrtu za centralno čistino napravo v mestu, ki naj bi jo zgradili ob Lahinju pod Vojno vasjo.

Čeprav v obrazložitvi predloga odloka piše, da krajanje Vojne vasi po javni razpravi k lokaciji niso imeli bistvenih pripomb, pa je razprava na skupščini pokazala prav nasprotno: da so odgovorni njihovo mnenje mesece in mesece ignorirali, da pa gre le ekološko osveščenim delegatom zahvala, da se ni to dokončno zgodilo tudi na skupščini. Dokončno zato, ker so delegati že sprejeli omejen predlog odloka; a čez nekaj minut glasovanje razveljavilo, predlog pa bodo ponovno uskladjali. Upajmo, da tokrat tudi s pripombami prebivalcev Vojne vasi.

Razumljivo je, da imajo krajanje Vojne vasi pred gradnjo čistilne naprave pomisleke, kot bi jih imeli prebivalci vespovsod. Predvsem pa jih skrbi, kakšne tehnološke odpadne vode se bodo čistile, nikjer v gradivu pa ni zajet tudi odškodninski zahtevki za stanovanjske hiše, če čistilna naprava ne bi pravilno delovala, v primeru prodaje pa bi bila vrednost bližnjih hiš močno zmanjšana. Teh in še nekaj drugih zahtev pa v odloku ni.

Ne nazadnje gre tudi za vprašanje, ki ga je bilo slišati iz skupščinskih klopi: ali so skupščina in delegati pooblašteni, da sprejemajo odlok, v katerem ne bo člena, na katerega bi se sklicevali krajanje, če naprava ne bo delovala pravilno? Da zahteve prebivalcev Vojne vasi le niso formalizem, čeprav je ta očitek letel na predstavnico vaše skupnosti že na avgustovski skupščini, bodo morali hočeš nočeš priznati tudi odgovorni črnomaljski možje. Njihove zahteve so pravica, da zavarujejo

svoje premoženje in okolje. Sicer je tudi nesmisel, da pripravljajo javne razprave — ker to očitno morajo biti — glasu ljudstva pa ne upoštevajo ali vsaj ne v celoti. Da prebivalci, ki imajo hiše najbližje bodoči čistilni napravi, niso zgolj nergači, potrjujejo tudi zahteve celotne krajevne skupnosti Griček, ki jih pri pripravi odloka očitno tudi niso upoštevali.

M. BEZEK-JAKŠE

Spodrsneš tudi na malenkosti

Že več kot pred mesecem dni se je kar 75 sindikalnih organizacij, lastnic počitniških kapacitet v Termah Čatež, sestalo in obtožilo to organizacijo, da bogati na račun sindikalnega turizma. O svojem prepričanju so obvestili tudi javnost. V Termah javno niso reagirali, pač pa so sklicali letno skupščino lastnikov počitniških kapacitet.

Udeležba je bila presenetljivo velika in potem, ko je direktor Borut Mokrovič predstavil razvojne cilje Term, vodilni zdravnik dr. Anton Franovič pa spregovoril o poslanstvu preventivnega zdravljenja, je izgledalo, da bo to povsem običajna skupščina. Kaj kmalu pa se je pokazalo, da bo zadeva le nekoliko bolj vroča, saj se je po nastopu prvega predstavnika lastnikov sprožil cel plaz govornikov, ki so vseprek izražali nezadovoljstvo, obtoževali in predlagali. Na tem mestu je skupščina organizatorjem nekoliko ušla z vjati, čeprav so jo pozneje, ko so se zedinili, da je potrebno oblikovati odbor za pogajanja in dogovarjanje z upravo Term, spet mirneje vodili naprej.

Burne razprave so kazale, da med upravo in lastniki doslej ni bilo pravih stikov. Skupščina lastnikov počitniških kapacitet očitno ni bila tisto, kar bi morala biti po mnenju udeležencev, saj niso dobili nobenih materialov za razpravo in niti ne poročila o poslovnem uspehu ali vsaj o tem, kako je sestavljena cena, ki jo plačajo. Mnogi so se obregnil tudi ob pogodbe, ki so vsaj dveh vrst, kar je še dodatno vodilo k temu, da se niso mogli zediniti.

Mnenje direktorja Term je, da si sindikat ne bi smel prizadevati za delavce v nekakšnem »getu«, ampak za delavce na dopustu. »Mi smo podjetje, pravi, in ne priznavamo sindikalnega turizma, saj nismo socialna ustanova.« Pravzaprav temu lahko le priuradimo, kajti celo nekateri od prisotnih so sami priznali, da je cena, ki jo plačajo za počitniške kapacitete v Termah nižja kot drugod, zlasti če ob tem primerjajo tudi možnosti, ki jih imajo na Čatežu.

• Iz nekaterih glasov, da storitve niti niso predrage, bi bilo mogoče sklepati, da tiči

zajec v povsem drugem grmu. Morda ravno v slabih stikih z lastniki, v pomankljivi informiranosti ali celo v zastarelih odnosih, ki jih opredeljujejo pogodbe. Lastniki počitniških kapacitet so vlagali v zemljišče in izgradnjo hišic ter nato posredno tudi v ostale infrastrukturne in druge objekte, zato se ne bi smeli čuditi, če čutijo, da bi morali tudi oni o nečem odločiti. Tudi ideja o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo ni prav nič presenetljiva.

K sporu so precej prispevale že stare, a neresne zadeve, ki so za lastnike očitno še vedno boleče rane. Morda bi smeli reči, da gre za malenkosti, a tudi takih si organizacija, kot so Terme Čatež, ne bi smela privoščiti. Sploh pa ne, ker je v obdobju intenzivnega ustvarjanja slike o sebi (imidža) in ker hoče na kvaliteti graditi svojo prihodnost. V vsakem primeru bi bilo dobro odnose z lastniki počitniških kapacitet postaviti na trdne noge. Mogoče bo k temu prispel ravno odbor, ki so ga izvolili na skupščini, da bi se v bodoče lahko bolj učinkovito dogovarjali in pogajali z upravo Term. Pri dogovarjanju se namreč vsaka stvar začne.

B. DUŠIČ

Več kot eno plačo državi

Delegati trebanjske občinske skupščine se na zadnji seji skupščine v tej sestavi glasovali za znižanje prispevnih stopenj za družbene dejavnosti. Sklep, ki izhaja iz tega glasovanja, pomeni, preveden v odstotke, da bo dosedanja prispevna stopnja 8,91 odstotka od bruto osebnega dohodka manjša za 0,45 odstotka. Izražen v denarju, je tako nastali prihranek 1,6 milijona din. Z omenjenim delegatskim glasom »za« je občina Trebnje sprejela pobudo republiške skupščine, sindikalna priporočila in zahteve podjetij (iz trebanjske občine), da je potrebno razbremeniti gospodarstvo. Po sprejemu sklepa o znižanju prispevnih stopenj pa bo prišla na vrsto tehtanja, koliko je bila razbremenitvena poteza trebanjskega parlamenta koristna.

Anališki, ki so blizu trebanjskemu izvršnemu svetu, so prepričani, da omenjeni dobi poldrugi milijon din pomeni za gospodarstvo majhen prihranek. Hkrati pa poudarjajo pomembnost težnje k zmanjševanju obsega sredstev za družbene dejavnosti, katere odraz je tudi omenjeni sklep o znižanju prispevnih stopenj. Pomisleke v tem pogledu utemeljujejo s podatkom, da je imela občina že doslej skoraj najnižje prispevne stopnje za družbene dejavnosti vsej Sloveniji. K temu dodajajo, da dodatno za piranje dotoka sredstev za bivše sise družbenih dejavnosti lahko samo še bolj zmanjša seznanjenih razvojnih posegov v šolah, vrtcih na področju varovanja naravne in kulturne dediščine ipd. v občini.

• Ob teh podatkih ne gre prezreti razpoložljivih ljudi v gospodarstvu trebanjske občine, ki zatrjujejo, da podjetja ne bodo zdržala, če bodo še naprej na eno svojo plačo dajala za 1,3 plače denarja državi.

Toda finančne službe v občini Trebnje so izračunale, da od silnih denarjev za javne potrebe ostane v občini za nje družbene dejavnosti manj kot petina. Če drugo odteče za druge ustanove jugoslovanske države, in tako kažejo dejstva, lahko Trebanjci potegnjejo iz žepa zadnjih belih, pa jim to ne bo kaj dosti pomagalo, da bi se njihovi otroci igrali v lepih vrtcih ter da bi se za tem v boljših osnovnih šolah učili za delo v bogatih tovarnah.

M. LUZA

Izposojena karikatura

Vjekoslav Klaić

Mrtvec je prišel na sodišče

Lani poletni je bil v Dolenjskem listu objavljen članek z naslovom »Po 60 letih ob njivo«, ki govori o tem, kakšno krivico je doživel mali kmet Stanko Vukšinič z Grabrovca pri Metliki. Ker je tudi ta članek pripomogel, da bo zmagala pravica, naj zgodbo na kratko obnovimo.

Pred več kot 60 leti, leta 1928, je Jure Badovinac iz žumberške vasice Kamenci prodal

trtje blizu Metlike Antonu Vukšiniču z Grabrovca, o čemer prča tudi kupoprodajna pogodba, ki sta jo uradno sklenila kupec in prodajalec. V pogodbi sicer piše, da je Badovinac okoli 50 arov trtja prodal Vukšiniču za 1000 takratnih dinarjev, vendar je kupnina v resnici znašala kar 12.000 dinarjev, toliko manjši znesek pa so v pogodbo zapisali zato, da so bile davščine manjše. Za 12.000 dinarjev pa so se takrat dobili trtje pari volov. Stari Vukšinič je potem trtje posekal in si na tej zemlji uredil njivo. Vukšiničeva kmetija ni bila nikoli velika in jim je zemlja še kako prav prišla. Vsega skupaj meri kmetija 6 hektarjev, orne zemlje pa je le manjši del.

Skratka, Vukšiničevi so tudi na tem novem in drago plačanem kosu zemlje gospodarili, kakor so najbolje vedeli in znali. Po svojem očetu je kmetijo podedoval njegov sin Stanko, ki takrat, ko je oče kupil trtje od Badovinca, še rojen ni bil. Lani pa se je začelo. Nečak Jureta Badovinca, Milan Badovinac iz Šiljkov, je lani spomladni na črnomaljskem sodišču dosegel, da so skoraj polovico te Vukšiničeve njive, natančno 22 arov, prisodili njemu. Izkazalo se je namreč, da sta na tej njivi dve parcelni številki, v kupni pogodbi pa je bila zapisana samo ena. Po razlagi Milana Badovinca iz Šiljkov, ki je ta del njive tudi iztožil, naj bi bil njegov stric Jure Badovinac pred več kot 60 leti Vukšiniču ne prodal svoje zemlje, marveč očetovo in bratovo. Njegov brat, Milanov oče, je bil v prvi svetovni vojni zajet v Rusiji, od koder se je vrnil šele leta 1954. Tisti del njive, ki je bil očetova last, da so dali v

pogodbo, druga, ki naj bi pripadala Milanovemu očetu, pa ne. Ko je možak po vrnitvi iz Rusije za vso stvar zvedel in ko je videl, kako živijo Vukšiničevi, naj bi bil rekel: »Ker je siromak, naj mu bo,« in vso stvar pustil pri miru. Njegov sin Milan pa očitno ni mislil tako in je vso zadevo prignal na sodišče. Po njegovih besedah je njegov stric Jure Badovinac v Kanadi, kamor se je izselil leta 1969, umrl, tako da on, ki je bil pri vsej stvari od začetka zvrven, ni mogel povedati, kaj in kako se je v resnici zgodilo.

A spet se je potrdilo, da je življenje lahko bolj domiselno od domišljije. Januarja letos se je Jure Badovinac, ki naj bi bil v Kanadi umrl, od tam živ in zdrav vrnil in se z ženo naselil v Metliki. V našem časopisu je prebral članek o tem, kako so Vukšiniči prišli ob pošteno kupljeno zemljo in kako je njega samega njegov nečak proglasil za mrtvega. Jure Badovinac pa ne samo, da ni mrtvec, ampak je pri 89 letih še kako živ, čil in krepek in dobrega spomina. »Leta 1918, ko mi je bilo 17 let, me je oče, ki je težko bolan ležal v postelji — imel pljučnico — poslal v Metliko, da sem od Ivana Malešiča kupil staro in zapuščeno

trtje. Mene je imel oče rad in meni je zaupal denar za nakup, češ da sem dober z njim in ker nosim njegovo ime. Nekaj dni zatem je oče umrl. Deset let kasneje, leta 1928, pa sem to trtje prodal Antonu Vukšiniču z Grabrovca, ki je vse pošteno plačal, kot sva se dogovorila. Spominjam se, da je bil to takrat velik denar, ki sem ga porabil za svatbo,« je začel pripoved Jure Badovinac, trštati in pokončni žumberčan, ki je v dolgem življenju marsikaj skusil, prepričan pa je, da največ velja poštenost. »Nečak mi je pred časom pisal v Kanado, naj mu dam polnomočje za trtje pri Metliki. Kaj si znorel?«, sem mu odgovoril. Stari Vukšinič mi je tisto trtje leta 1928 pošteno plačal, sedaj pa naj bi ga njegovemu sinu vzel! Če mi revežji dinarja ne bi dali, bi bilo v vseh teh letih, kar to zemljo obdelujejo, po pravici njihovo! Kakšno je to sodišče, ki tako sodi?! Ko sem prišel v Metliko, se je nečak oglašil pri meni, a sem mu svoje povedal. Revežu si njegovo zemljo vzel, sedaj pa zapušč

čena leži. Seveda, računal je, da bodo gradbene parcele in da bo zemljo drago prodal. Ampak ne bo nič iz tega! Brž ko sem prebral v časopisu, kaj je nečak naredil, sem ovestil Vukšiniča, naj pride k meni. Skupaj slišala na sodišče v Črnomelj, kjer sem povedal kakšno je resnica. Hotel je, da bi on plačal prevoz v Črnomelj. Nič nisem hotel, revež poštenjak bo meni plačeval, še kaj! Nič, še liter vina sem dal. Pravica mora zmagati!

Badovinac je že na stara leta, pri 68, z ženo odšel v Kanado k sinu, ki si je tam ustvaril lepo premoženje. »Sin je imel štiri hiše, farmo, ki meri 100 hektarjev, pa še kaj. Mojonar! Tam sva z ženo krasno živela. Meni ni pustil nič delati, češ da sem se nadelo Žumberku. Imel sem precej dobro družbo prijatelje lovcve in ribiče. Celih 68 let sem lovec, in to takšen pravi, neustrašen. V Kanadi sem streljal vse zveri, tudi velike medvede, pumo, vse. Vendar se žena nikakor mogla navaditi na življenje v Kanadi in po novi smrti je vse bolj silila domov. Tako sva začetku leta prišla v Metliko in se naselila v daljnem ženinem sorodniku, kjer plačujemo za sobo in hrano po 700 dolarjev na mesec, sedaj hočejo 800 dolarjev. To je drago in druge stvari niso v redu, zato bova šla rajši lep in urejen metliški dom počitka, kjer bo imela vsjo oskrbo veliko ceneje.«

Čili Jure Badovinac se bo tako še naj vsak dan lahko sprehodil po Metliki, kjer od mladega pozna stare Metličane in omi ga. In vsakemu lahko, poštenjak, odkriti gleda v oči.

A. BARTI

NAGRADA V SEMIČ IN SEVNICO

Žreb je imel zaradi praznikov nekaj več dela, saj je moral izbirati izmed reševalcev dveh nagradnih križank, in sicer je izbral TEJO MATAKOVIČ iz Semiča in ANICO ČUBER iz Sevnice ter jima podelil knjižni nagradi. Nagradjenkama čestitamo in jima želimo prijetno branje!

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 14. maja na naslov: Uredništvo Dolnjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 17.

REŠITEV 15. IN 16. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 15. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: VRISK, AID, PREMIER, NDR, ENIJ, ADEN, TOT, NPR, DE MAZIERE, ANETO, RIAL, PRAVO, ONI, SKI, LESK, BREME, IZ, ANTARA, SEMITI, STORILEC, KONJ, TAN, SAGO, ANAA.

Pravilna rešitev 16. nagradne križanke pa se glasi: RIKO, SMRT, ATOL, LEAR, PAMIR, IKS, OLIVIER, PROTEST, SE, NAT, ATEI-ZEM, STAR, PTT, KAMA, TIMA-VA, IBERI, OTEPINE, ATONA, PAJEK, KARAKAL, ANITA, SKI, ARA.

MISLI

Ideje so vedno imenitne. V življenju pa iz njih nastane vse kaj drugega. VLADIMIR KAVČIČ

Ljubezen do kapljice in geni

Raziskovalci so prišli na sled genu, ki je morda odgovoren za to, da nekateri postanejo žrtve alkohola, drugi pa ne — Cez 10 let morda že zdravilo

Znanstveniki so že dolgo sumili, da sta nagnjenost k uživanju prevelikih količin alkohola in iz nje izvirajoči alkoholizem vsaj delno pogojena z dednostjo. Ugotavljali so, da so otroci staršev alkoholikov bolj ogroženi od alkoholizma in da pogosteje zapadejo vanj kot otroci nealkoholikov. Študije so tudi pokazale, da otroci iz družin, kjer je alkoholizem doma, kažejo večjo odpornost na učinke alkohola kot otroci nealkoholičnih staršev. Te izkušnje je potrdilo tudi še posebej zanimivo merjenje možganskih valov pri otrocih iz alkoholiziranih in nealkoholiziranih družin. Raziskovalci so pri otrocih alkoholikov ugotovili poseben in le zanje značilen vzorec. Ta odkritja in rezultati laboratorijskih poskusov z živalmi, kjer se je pokazalo, da je mogoče laboratorijske živali vzgojiti tako, da uživajo alkohol ali pa ga ne prenašajo, vse to je znanstvenikom dovolj jasno namigovalo, da je nekaj v genih posameznika, kar ga postavlja v bolj ali manj rizičen položaj do uživanja alkohola. Vprašanje, na katera dolgo niso našli odgovora, je seveda, kaj je to.

ki vplivajo in odražajo dogajanje v telesu. Ta gen naj bi bil odgovoren tudi za to, da nekateri ljudje postanejo alkoholički, drugi pa ne. Raziskovalci so bili presenečeni, ko so ugotovili, da je omenjeni gen prisoten v 77 odst. primerkov možganskega tkiva alkoholikov in samo v 28 odst. nealkoholikov. »Povezava alkoholizma in prisotnosti gena je presenetljivo močna,« pravi dr. Enoch Gordis, vodja ameriškega nacionalnega inštituta za raziskovanje alkoholizma.

Kako sprejemni gen za dopamin predisponira posameznika za alkoholizem, raziskovalci še ne vedo, toda dopamin je potrjeno povezan z obnašanjem, za katerega je značilno pozeleženje in iskanje užitek.

Koristi tovrstnih raziskav, če bodo seveda rezultati potrdili, da so razisko-

polovico pa ne. V možganskem tkivu so iskali sprejemni gen D2, ki vpliva na sposobnost celic za absorpcijo dopamina, enega od možganskih kemičnih transmiterjev, zelo pomembnih snovi,

valci na pravi poti, bi lahko bile ogromne. Strokovnjaki menijo, da bi v petih letih lahko izpopolnili praktični način testiranja krvi za prisotnost sprejemnega gena D2 in tako pravočasno ugotavljali, koga nevarnost alkoholizma bolj ogroža. V naslednjih desetih letih pa bi bilo mogoče že pripraviti in uporabljati zdravilo, ki bi bodisi blokiralo delovanje gena ali pa kontroliralo nekatere oblike alkoholizma s spreminjanjem absorpcije dopamina. Morda bo celo mogoče z genskim inženiringom sumljivi gen odstraniti.

Vendar strokovnjaki svarijo pred tem, da bi gen oziroma del genske snovi imeli kar za gen alkoholizma. D2 namreč niso našli pri 20 odst. alkoholikov, kar kaže, da so pri nastanku alkoholizma vpleteni tudi drugi vzroki. Morda še drugi, za zdaj nepoznani geni, gotovo pa tudi vzgoja posameznika ter okolje, v katerem odrasča.

Vpliv okolja je pomemben činitelj. V nekaterih družbah, kjer je uživanje alkohola grešno, alkoholizma skoraj ne poznajo. Prav tako okolje vpliva na to, da je med alkoholiki več moških kot žensk. V družbah, kjer tolerirajo uživanje alkoholnih pijač, ne velja enaka mera tolerance za ženske kot za moške.

Vsekakor bodo potrebne še mnoge raziskave, predno bo vloga genov v alkoholizmu jasna in potrjena. Upanje je, da bo ljudem morda le uspelo obvladati to veliko zlo sodobnih družb. Za Slovence je alkoholizem še posebej hudo zlo, saj so Slovenci med tistimi narodi, ki radi trkajo s kozarčki.

MiM

Prepir je gotovo ena izmed najbolj nekoristnih človekovih dejavnosti.

JANEZ KOČIJAČIČ

Prave narodne sloge Slovenici nikoli nismo poznali.

ALOJŽ TRSTENJAK

Ne samo Afrika

Predniki človeka so bili razširjeni po svetu

Indijski arheologi so pod usedlinami vulkanskega pepela ob osušenih strugi reke Kukdi, kjer je znano arheološko najdišče Bori, na več mestih izkopali preprosta kamnita orodja in druge predmete. Kot ocenjujejo, naj bi jih izdelal in uporabljal zgodnji človekov prednik.

Odkritje ni pomembno samo za Indijo, ki se že tako lahko pohvali s številnimi bogatimi arheološkimi najdišči, marveč ima svetoven pomen, saj najbde dokazujejo razširjenost človekovih prednikov zunaj ozemlja Afrike. Afrika je med raziskovalci razvojnih poti človeka znana kot zibelka človeštva, številne najbde pa so to teorijo že večkrat potrdile.

Indijski arheologi so v Borju izkopali več kot sto predmetov in orodij, narejenih zvečinoma iz trdega bazalta. Predmeti so različno stari. Mlajši segajo v obdobje mlajše kamene dobe pred 20 tisoč leti, najstarejši pa so presenetljivo stari, saj so jim določili milijon štiristo tisoč let. Tudi po obliki je orodje podobno tistemu, ki so ga odkrili v plasteh starejših kamene dobe drugih svetovnih arheoloških najdišč.

NAGRADNA KRIŽANKA

17

DL	NAPREDOVANJE V SLUŽBI	OTOČJE V BALTSEM MOKRU	LESNATI DELI OTRTEGA LANU	LAT. UMETNOST	TRAVNIŠKA ZDRAVILNA RASTLINA	SESTAVIL J UDR	VRSTA OBUVALA	ZAPREKA	GL. MESTO SENEGALA
RASTLINSKI ZAJEDALEC						POSODA ZA TEKOČINE			
KLIC K OROZJU						FILM IGRAJKA GARDNERJEVA GR BOGINJA ROČOVNOSTI			
PROSTOR ZA GOZENJE SADIK									
AZUSKI VELETOK				PRISA DEL NOGE					
VOJAK V TANKU					UGASEL VULKAN				
					PORCELANSKA GLINA				
DL	REK	NEKDANJI RUSKI VLADAR SREDNJE FR. DEP. PAS-DE-CALAIS		TISKARSKI NOZ MOČVIRNAT SVET				POSTOPAC	DOBA
RAVNALEC				KRALJ V GORNESAVSKI DOLINI RM. PESNIK					
REDKEJŠE MOŠ ME				VRTIČI SE DEL MOTORJA KEM SIMBOL ZA TANTAL			AM. POROČVALSKA AGENCIJA NAGON		
KRČENJE					BELG. SKLADATELJIŠTE STOL. ORLANDO DL. AVT OZNAKA VENEZE				
OVVALNA SREDSTVA								SL. PISATELJ ZGOD. POVEŠTIVAN	
BOBEC FLEVEL				JEMENSKA LUKA				NADAV	

Exmoorska pošast kolje

Nepojasnjeni skrivnostni pokoli ovac na samotnih kmetijah Exmoora — Klateški pes ali puma?

Po odličnih gozdovih in močvirjih Exmoora se plazi skrivnostna zver, ki ponoči pride iz temnih gozdov in v hlevih samotnih kmetij uprizarja prave pokole drobnice. Od leta 1983, ko se je skrivnostni klavec prvokrat pojavil, je bilo na enak, a nepojasnjen način ubitih več sto ovac. Za vse pobite ovce je značilno, da jim je neznan klavec pregriznil vrat, odgriznil levo uho, razpraskal kožuh in jim izpil kri. Nihče doslej ni videl zveri niti ni bil neposredna pričča napadu na domače živali. Vendar pa domačini vedo, kaj je na delu — exmoorska pošast.

Prvi preiskovalci pokolov so menili, da gre najbrž za potepnega velikega psa. Toda tudi potem, ko so postrelili 25 sumljivih klateških in drugih psov, se je klanje nadaljevalo. Lokalni časopis je razpisal nagrado tisoč funtov za sliko exmoorske pošasti.

Razpisana nagrada in govoric, ki so se bliskovito razširile, so pripeljale v kraje, kjer se pojavlja pošast, kar nekaj poklicnih konjedercev in lovcev. Preiskali so gozdove in barje, vlekli za seboj kose mesa, da bi privabili pošast, vendar brez uspeha. Tudi ostrostrelec s puško, posebej prepričljivo za nočno streljanje, je zmantri mesece stražil ponoči ob samotnih kmetijah. Pošasti ni bilo blizu.

Stvar pa se je spremenila, ko je nastopil upokojeni detektiv Eddie MacGee. Pregledal je sledove krempeljev in ugrizov na eni od zaklanih ovc in izključil možnosti, da bi moril pes ali njemu podobna žival. 69-letni bio-

log Nigel Briery je potrdil detektivove ugotovitve. Raziskal je nekaj primerov in preučil pričevanja ter nato v posebni knjižici Zalezuje ponoči, ki jo je napisal o exmoorski pošasti, postavil teorijo, da gre za eno od velikih mačk, najverjetneje za pumo.

Precej ugotovljenih dejstev govori v prid tej teoriji. Za pume je značilno, da svoj plen odvleče varno za uho ter da svojim žrtvam izpijejo kri. Vse to se je dogajalo pobitim ovcam. Toda problem je v tem, da v Veliki Britaniji ni pum.

Tako ostaja skrivnost exmoorske pošasti nerešena.

Ponarejanje za domačo rabo

Z namiznim založništvom si pomagajo tudi kriminalci

Ko so detekтиви sledili izvoru več sto ponarejenih čekov, s katerimi si je neznan zlikovec prisvojil več desetisoč dolarjev, jih pot na koncu ni pripeljala do skrivnega laboratorija pretremene tolpe ponarejalcev, marveč do navadnega ameriškega doma v Vicksburgu.

V njem niso našli nič posebnega, le običajno računalniško opremo, ki jo je mogoče kupiti v vsaki trgovini z računalniki: osebni računalnik s tiskalnikom in optičnim skenerjem. Na trdem disku pa so odkrili tudi corpus delicti; disk je bil namreč poln digitaliziranih slik čekov, vozniških dovoljenj in drugih dokumentov. Očitno si je računalniško navdahnjeni lastnik stanovanja naredil lepo zalogo dokumentov, s katerimi je potem goljufal in si na kriminalen način služil vsakdanji kruh, pravzaprav moramo napisati kar vsakdanjo potico.

Primer je poučen, saj kaže, kako kriminalno spretno in hitro izkorišča računalniško tehnologijo. V ozadju ponarejanja omenjene vrste je dandanes že povsem vsakdanja tehnologija namiznega založništva, ki tudi pri nas ni neznan. Namizno založništvo se je v zadnjem času še razširilo s poceni računalniki in vse cenejšimi laserskimi tiskalniki, ki omogočajo domačo izdelavo najrazličnejših tiskovin, ki jih ni mogoče hitro ločiti od pravih tiskarskih izdelkov.

Z uporabo optičnega seknerja pa se namizno založništvo zlahka spremeni v ponarejalnico. S skenerjem se gre prek izbranega dokumenta, naprava optično zaznane slike prevede v računalniške kode in v sliko dokumenta na ekranu je nato mogoče z grafičnimi računalniškimi programi po mili volji vnašati spremembe. Na koncu se spremenjen dokument še tiska z laserskim tiskalnikom in tu je ponarejena diploma, ček, naročilnica, matični izpisek, zdravniški recept za draga ali nadzorovana zdravila, sodniška odločba, osebni dokument, sploh množica dokumentov, ki spremljajo dandanes posameznika in mu seveda tudi odražajo položaj.

Zoper tovrstno ponarejanje je na voljo dovolj učinkovitih sredstev. Odkar se je računalniško ponarejanje začelo širiti, tiskajo uradne dokumente na posebne papirje, uporabljajo posebne žige, ki jih je mogoče videti samo z določeno zornega kota in so za optični skener nevidni. Vendar pa bo previdnost pri delu z dokumenti in čeki vse bolj potrebna.

MiM

Ni vseeno kako

Petrošniki po svoje odločajo o načinu tunolova

Skoraj milijon delfinov vsako leto pogine v ribiških mrežah, ki jih po svetovnih morjih polagajo tunolovce. Še posebno v Tihem oceanu se delfini zelo radi zadržujejo v bližini jat tunov, česar si biologi ne znajo razložiti. To druženje pa je za delfine usodno. Ko ribiči lovijo tune, zajamejo v mreže tudi delfine. In ker delfini niso ribe, se ujeti v mrežo utopijo. Prav tragična smrt za žival, ki je med vsemi bitji tega planeta najlepše uglasena za bivanje v svojem okolju!

V javnosti so delfini vse bolj priljubljeni. Ne brez vzroka, saj strokovnjaki odkrivajo, da so te morske živali po svojih sposobnostih kot nekakšni naši bratje v morju. Odkar se je razvedelo, da pri tunolovu poginejo take množine delfinov, so petrošniki prenehali kupovati konzerve s tunino.

Proizvajalci ribjih konzerv so se na padec prodaje hitro odzvali. Na tržišče so poslali več vrst konzerv s tunino, na katerih piše, da so v njih ribe, ulovljene na delfinom neškodljiv način. Tovarne so še posebej obvestile petrošnike, da posledje ne odkupujejo več tunine od tistih ribiških družb, ki uporabljajo take načine ribolova, s katerim povzročajo pogin delfinov. Prodaja je še popravila.

Primer kaže, da je ekologija lahko učinkovita pri trženju.

Umetni trgovci

Prijazne elektronske lutke prijetne zunanosti

Menda ni nikogar, ki bi od časa do časa ne naletel pri nakupih na prodajalca, ki je svoj »slab dan«, zasebne zamere in neprilike pretvoril v zadirčnost in neprijaznost do kupca. Pri nas je neprijaznost trgovcev že skoraj prisilovna, zunanost pa prej izjema kot pravilo. Kljub temu zahodni petrošniki niso najbolj zadovoljni s trgovci, kadar želijo od njih samo izvedeti kakšno pojasnilo. Drugače si ni mogoče razlagati, čemu samodejni trgovski pomočniki in svetovalci, ki so jih pred kratkim izdelali v nekem kalifornijskem podjetju.

Gre za lutke prijetne zunanosti, ki se od običajnih realističnih lutk ločijo po tem, da so zelo zgovorne in prepričljive. Dejansko so namreč v gumo in steklena vlakna oblečeni roboti. Samodejni svetovalci lahko premikajo glavo in roke, oglašajo pa se takoj, ko kupec pride v njihov prostor, ter mu s prijetnim glasom povedo, kaj mu je na voljo, kje kaj dobi in kaj je tisti dan še posebno ugodno za nakup. Vse to ali kaj drugega je mogoče v robota vprogramirati vsak dan posebej, in to brez velikih umskih naprezanj.

Edina napaka samodejnih trgovcev je v njihovi ceni: par robotov stane 26.000 dolarjev.

vaša zgodba

SVEČA

»In mati božja je vzela svojega mrtvega sina v naročje, srce se ji je krčilo v neizmerni bolečini.« Glas duhovnika se je izgubil, pogled mi je objel krsto pred seboj, pokrito z rožami. Misel je zaplavala preko vsega, kot da vidim bedno življenje Lojza, ki zdaj umirjen leži tu sredi nas. Končana je njegova kalvarija, za njim je vse. Tam, pri vzglavju ob krsti, gori velikanska sveča, sam bog ve, kolikim pokojnim je v tej mali cerkvi že gorela in kolikim še bo. Plamen v stolpni vdolbini se dviga, izginja pa spet plane kvišku in njegov odsev je videti v pozlati oltarja. Velikokrat sem videla to svečo, nikoli pa mi ni misel ob njej obstala v razmišljanju. Sveča, ki počasi izgineva, ima podobo Matere božje, ki drži v rokah mrtvega sina. Nad podobo je veliki ALFA, pod njo OMEGA. Začetek in konec. Vsega. Vse je objeseno na konec že na samem začetku. Kdaj se sprijaznimo s tem? Ali naše

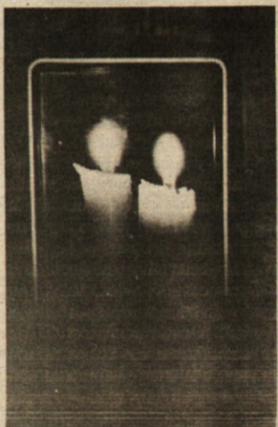
solze na teh pogrebni slovesnostih niso delno tudi odraz naše lastne blede slutnje smrti vsakega?

V mislih zagledam boren zaselek sredi hoste. Veliko sonca in miru, pa tako malo radosti v tistih par kočicah, kjer daleč od ljudi živi majhna pečičica ljudi in je danes manjša še za enega. Tu je živel Lojz. Življenje ga je navsezgodaj zaznamovalo, prikrajsalo za zdravje, mu dalo bedno zunanjo podobo, mu poklonilo manjšno pečico veselja in radosti ter zvrhano malho skrbi, poveljov in gorja. Dan za dnem, leto za letom se je nizala ogrlica njegovega življenja in se zaključila nekega jutra, smrt ga je našla samega, nikogar ni bilo ob njem, ko se je soočil z najhujšo stisko, zadnjim slovesom. In zdaj ga spremljamo v poslednji dom, sem na vaško pokopališče, na ležišče, kjer vsakdo najde poslednji, neskaljeni mir.

Sveča pomežikuje in me spet popelje sem, v cerkev, med množico, ki nemo poslušča besede tolažbe in priprave na smrt vsakega, blaži

stisko najbližjih pokojnega Lojza. Pogled se mi spet ustavi na plamenu sveče. Mrzlo me strese. Koliko voska se bo še stopilo na njej, kolikokrat jo bodo še prižgali in ugasnili, predno bo zagorela meni? Dolgo je že tukaj, prav gotovo bo njen plamen tudi meni svetil, ko bom našla poslednji mir. Toda kdaj? Morda že jutri, kajti naše življenje je kot trava v vetru, minljivo vsak trenutek. Vsak trenutek je lahko zdaj in poslednji.

J.

svet v številkah

Med najhujšimi ekološkimi katastrofami, ki grozijo človeštvu, je pregrevanje ozračja. Zaradi emisije najrazličnejših plinov in snovi v ozračje se povečuje učinek tople grede, kar lahko privede do katastrofalnih posledic. Na kratkem grafu si lahko ogledamo nekaj onesnaževalcev ozračja. Niso izbrani največji, to je Sovjetska zveza, Vzhodna Nemčija in drugi, marveč smo v pregled vzeli sredino, kamor se uvrščata tudi Jugoslavija in Slovenija posebej. Na grafu je prikazana letna emisija v tisoč tonah žveplavega dioksida.

POTA IN STRAŽA

dežurni poročajo

OB BMX V KOLESARNICI — Kristjan Zemljčič in Dušan Slak, oba doma v Ulici Slavka Gruma 10, sta imela svoji kolesi BMX spravljivi v skupni kolesarnici bloka. 24. aprila sta po dveh dneh oba zaman iskala svoji kolesi v njej. Neznani storilec je kolesi odpeljal in s tem vsakega lastnika oškodoval za 4 konvertibilne tisočake.

Z DELA PEŠ — 18-letni Slavko Galič iz Ivanje vasi se je 30. aprila zgodaj zjutraj pripeljal na železniško postajo v Mirni Peči s kolesom z motorjem APN in se nato z vlakom odpravil na delo v Novo mesto. Ko se je istega dne proti večeru vrnil v Mirno Peč in je hotel pohiteti domov, je ugotovil, da njegovega APN ni več. Miličniki za storilcem, ki je lastnika oškodoval za 5.000 dinarjev, poizvedujejo.

S PLESA BREZ RADIA — 2. maja so bili črnomaljski miličniki obveščeni, da je Črnomalčan Franc Tajner ponoči ostal brez avtoradiokasetofona Philips, vrednega okoli 2.500 din. Tajner je pustil svojo katrco proti koncu praznika dela pred gasilskim domom na Butoraju, kjer je bil ples. Ko se je po treh urah odpravil k odhodu, je ugotovil, da mu je medtem neznan storilec iz nezaklenjenega avta odnesel radio.

OB KOKOŠI — V noči na 1. maj je neznan storilec vlomil v kokošnjak Slavka Mlakarja iz Loke pri Straži. Odnesel je 10 kokoši in petelina in oškodoval lastnika najmanj za 1.300 din. Za storilcem poizvedujejo.

Tovarniška dvorišča tarča tatov

Modeli za opeko, lesene stene, sadike macesa, vodomer v zadnjih dneh aprila pristali v dolgorčnih rokah — Slabo varovanje premoženja?«

NOVO MESTO, ČRNOMELJ, METLIKA — Seznam tatinskega blaga se prav neverjetno širi. Na udaru je tudi najrazličnejši družbenolastniški material, bolj ali manj na očeh in pri roki za tovarniški ograjami.

26. aprila je bila novomeška postaja milice obveščena, da je v zadnjih treh tednih neznan storilec na zemljišču tovarne zdravil Krka, ki je urejeno v park, popuil 12 poldrugi meter visokih macesnov. Čigavo okolico naj bi macesni poslej krasili, miličniki še poizvedujejo. Tovarna je oškodovala za 2.400 din.

24. aprila so odkrili tatvino v IGM Strešnik v Dobruški vasi. Prav tako še neznan storilec je prejšnje popoldne med 14. in 17. uro preplezal žično ograjo in iz tovarne ukradel 70 aluminijastih modelov za izdelovanje opeke. Strešnik je s tem oškodoval za 14.000 din. Miličniki poizvedujejo za storilcem. Da bi se izdal z očitno konkurenco Strešniku, žal, ni upati.

26. aprila je odkril tatvino Pionirjev delovodja gradbišča PTC Metlika. Očitno je popoldne prejšnjega dne neznanec dvignil pokrov betonskega jaška, zaprl

Vse več odvezanih psov

V premislek lastnikom

ČRNOMELJ — Pri belokranjskem veterinarskem inšpektorju se kopači vse več prijavljajo zaradi odvezanih psov. Čeprav sta tako metliška kot črnomaljska občina pred približno dvema letoma sprejeli odlok o obveznem privezanju psov zaradi ožujenosti območja s steklini (tudi letos je bilo že nekaj primerov stekline), pa je po naseljih odvezanih psov, ki ogrožajo varnost ljudi, zlasti otrok, vse več. Veliko pa je tudi ugrizov.

Zakaj vse več psov prosto teka po naseljih, veterinarski inšpektor sicer ne ve, meni pa, da predvsem zaradi malomarnosti ljudi. Pri dolensko-posavskem veterinarskem zavodu sicer deluje posebna služba, ki ugotavlja lastnike odvezanih psov in jih prijavlja veterinarski inšpekciji, ta pa naredi prijavo sodniku za prekrške. Vendar ima delavec veterinarskega zavoda pravico in dolžnost vsakega odvezanega psa ubiti, ne da bi ugotavljal, čigav je in zakaj je odvezan. Zato se redkeje odločajo, da bi odvezanega psa ujele, ga odpeljali na veterinarsko postajo ter začeli ugotavljati lastništvo. Prav zato bi bilo morda prav, da bi lastniki psov, preden svoje ljubljence spustijo z vrvice, razmislili, ali so naredili prav v dobro psa, sebe in okolice, v kateri živijo.

Požar uničil večji del žage LIK

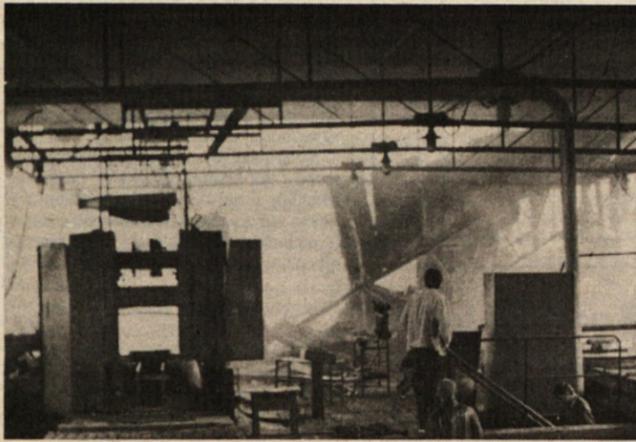
Škode je za prek 20 milijonov dinarjev — Žaga dva meseca ne bo delala

KOČEVJE — Po načrtu so v obratu Žaga podjetja Lik Kočevje izvajali med 25. aprilom in 7. majem redni remont. Med prazniki, 30. aprila, pa je prišlo do požara, ki je uničil večji del žage, povzročil podjetju za nad 20 milijonov din škodo in v tem obratu zaustavil proizvodnjo za okoli dva meseca.

France Verhar, direktor vzdrževanja pri Liku, pripoveduje o vzroku požara in njegovih posledicah tako:

»Do požara je prišlo, ko so mehaniki z aparatom za avtogeno varjenje rezali kovinski nosilec, ki ga je bilo treba zamenjati. Pri tem je nekaj isker padlo skozi špranjo v spodnji prostor, kjer so bile uskladiščene tudi gume. Po naših ugotovitvah je zato eksploziral lesni prah in zažgal gume. Plamen se je kljub vsem previdnostnim ukrepom naglo razširil in zajel vsa žaga. Do požara je prišlo, čeprav smo površino, kjer so varili, prej pomočili z vodo in čeprav so bili poleg cev hidranta in gasilski aparati, pa tudi dežurni gasilci. Gasilec sam ni mogel pogasiti požara in tudi pomoč prisotnih delavcev ni pomagala. Ukrotili so ga šele gasilci, ki so prišli na pomoč. Ogenj je uničil vhodni del žage do polnojarmenika. Zaradi visoke temperature so se zvili vsi kovinski okenski okviri. Popokale so šipe. Porušila se je streha. Poškodovane so garderobe in priročno skladišče. Uničenih ali poškodovanih je tudi več strojev, naprav in orodja, električna napeljava, betonski nosilci in druga. Škoda še ni ocenjena, bo pa ogromna in bo gotovo znašala prek 20 milijonov din. Žaga bo za proizvodnjo usposobljena predvidoma šele čez dva meseca. Do takrat bomo nekaj delavcev žage zaposlili v drugih obratih Lika, nekaj v žagalnici v Podpreski, nekaj pa jih bo šlo na dopust.«

Jože Hrovat, vodja kočevske podružnice zavarovalnice Triglav, pa je dejal, da je požar na žagi Lika daleč največja letošnja škoda v kočevski občini, saj bo znašala raje več kot manj od 20 milijonov din. Dodal je še, da se je zrušil del strehe, polnojoarmenik je delno uničen, tračna žaga pa popolnoma. Konstrukcija je upognjena, komandni centri so uničeni itd.

GORELA ŽAGA — Med rednim remontom na žagi kočevskega LIK-a je prišlo do požara, ki je uničil večji del obrata in naredil za prek 20 milijonov dinarjev škodo, žaga pa bo tudi nekaj tednov zaprta. (Foto: J. Hrovat)

Predsednik občinskega izvršnega sveta Anton Turk (bivši direktor Lika) je dejal, da bo občinski izvršni svet po svojih močeh pomagal pri reševanju težav v Liku, ki so nastale zaradi požara. Predvsem so to skromna sredstva občinskega sklada skupnih rezerv, ki so namenjena za odpravljanje težav podjetij, poleg tega si bo izvršni svet prizadeval, da bi dobil Lik pomoč tudi iz republiških virov.

Ob koncu naj spomnimo, da je leta 1968 žaga Lika popolnoma pogorela. Takrat so pri reševanju težav Lika pomagala druga podjetja, tako, da so zaposlovala delavce žage, pa tudi solidarnostno so za Lik združevala denar.

J. PRIMC

NESREČA Z DETONATORJI

RIBNICA — Do hude nesreče je prišlo 30. aprila pri Vovkovi v vasi Sušje pri Ribnici. Ko je Anton Vovko dajal v polivnilno vrečko električne detonatorje, ki naj bi jih imel njegov brat Viktor Vovko iz Šmarjeških Toplic za miniranje, so detonatorji iz neznanega vzroka eksplozirali. Pri tem sta bila oba brata huje poškodovana in se zdravita v ljubljanski bolnišnici. Viktor je bil ob oko, Antonu je odrgalo štiri prste in poškodovalo oko, njegova žena Marija pa je bila lažje ranjena.

Jubilej dragatuških gasilcev

Okrog 100 gasilcev bogatejših za orodno vozilo — Za podmladek se jim ni bati — Veliko pozornosti posvečajo požarni preventivi

DRAGATUŠ — Ob dragatuškem krajevnem prazniku je preteklo nedeljo praznovano visok jubilej, 80 let delovanja, tudi tukajšnje gasilsko društvo. Ustanovilo ga je 9 napredno mislečih krajanov, ki so prispevali tudi veliko lastnega denarja, saj so že ob ustanovitvi nabavili prevozno ročno brizgalno s 170 metri cevi. Kot še mnogokrat pozneje, so v prvih letih delovanja priskočili na pomoč tudi številni vaščani, ki jim je do zdaj druga prva vojna uspelo zgraditi manjšo orodjarno.

Jaka Ivanič, predsednik dragatuškega gasilskega društva, kot pomembne mejnike v delu društva omenja leto 1952, ko so nabavili motorno brizgalno z zmogljivostjo 600 litrov na minuto, leto 1972, ko so dobili močnejšo motorno brizgalno (800 l/min.), ter leto 1974, ko so — tudi s pomočjo krajanov — nabavili prvi kombi. Ob letošnjem jubileju pa so bogatejši za orodno vozilo, za katerega so del denarja prav tako primaknili vaščani.

Delo v društvu, ki šteje okrog 100 članov ter desetino pionirjev, je v zadnjem času močno oživel tudi po zaslugi predsednika. Čeprav so imeli dragatuški gasilci že zbran material za gradnjo gasilskega doma, katero naj bi pričeli leta 1941, pa niso nikoli prišli do doma. Zato pa sedaj v zadrženem domu urejajo svoj klub, v katerem bodo imeli tudi gasilsko muzejsko zbirko.

Sicer pa je naše društvo v Dragatušu čutiti na vsakem koraku tudi zato, ker druga tako množičnega društva v kraju ni. Vsako leto pridobimo nekaj novih članov, posebno zanimanje pa je med šolarji, zato se nam za podmladek

SMRT OB CESTI

KOČEVJE — Na regionalni cesti med Livodom in Mozljem je prišlo 3. maja ob 21.15 do hude prometne nesreče, v kateri je izgubil življenje 40-letni pomočnik direktorja kemične tovarne Melamin Kočevje Zdenko Kovačič, lažje pa je bil poškodovan 29-letni Roman Logar iz Kočevja. Do nezgode je prišlo, ker je vozilo zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste in je po okoli 50 m vožnje po travniku trčilo v osamljeno drevo. Avto (golf) je popolnoma uničen in je škoda za okoli 120.000 din.

IZ GARAŽE UKRADEN AVTO

ČRNOMELJ — 55-letni Vladimir Breznik iz Črnomolja je 5. maja zvečer parkiriral svoj osebni avtomobil v garaži na Cankarjevi ulici. Naslednji dan je ugotovil, da je ponoči storilec vломil v garažo in avtomobil odpeljal neznanu kam. Za storilcem in vozilom z reg. št. NM 782-46 poizvedujejo.

TREŠČIL V DREVO OB CESTI

LEŠNICA — 26-letni Marjan Blatnik iz Črmošnjic pri Stopičah se je 1. maja ob 23.10 peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti od Novega mesta proti Otočcu. Pri Lešnici je dohitel katrco in jo začel prehitovati, pri tem pa je zapeljal v levo na bankino ter čelno treščil v drevo, meter oddaljeno od ceste. Blatnika so ranjene odpeljali v novomeško bolnišnico, vozilo pa je utrpelo večjo škodo.

MLADOLETNA VLOMILCA

ČRNOMELJ — 14-letni K. J. in 15-letni M. D., oba iz Loke pri Črnomlju, sta osumljena, da sta v noči na 27. aprila vlomila v trgovino Mercator KZ Črnomelj. Iz blagajne sta vzela 400 din, iz bifeja cigarete in v trgovini nekaj prehrambenih izdelkov. V celoti sta Mercator KZ oškodovala za 5.000 din. V isti noči sta vlomila tudi v dva osebna avtomobila, eden je last KZ Črnomelj, drugi pa PTT Črnomelj. Pri tem sta naredila le za 200 din škodo.

Vse več nevarnih najdb

Po številu najdenih neeksploziranih predmetov letos že prvi v Sloveniji — Kličite 985!

NOVO MESTO — Napovedi, da bo letos še več najdb nevarnih eksplozivnih predmetov kot lani, ko jih je bilo tudi veliko, se že uresničujejo. Po besedah Janeza Štruklja, ki pri sekretariatu za ljudsko obrambo skrbi za uničevanje takšnih najdb, je letos novomeška občina v tej statistiki povsem v republičnem vrhu, mnogi pa se tudi številno zelo nevarnih najdb, kot je bila na primer pred kratkim najdba nemške odskočne mine pri Podturnu, le kakih deset metrov od ceste. Nevarna je bila tudi najdba sedmih bomb, napolnjenih z bojnimi strupi. Le-te so uničili v sodelovanju z magistrdom Janezom Kržanom in drugimi strokovnjaki iz Krke, in sicer tako uspešno, da so na kraju uničenja že po dobri minuti lahko hodili brez plinskih mask.

Letos so našli že tri večje in tri manjše avionske bombe, okoli dvajset ročnih bomb, nekaj min in nekaj topovskih granat. Tudi letos je največ najdb v Topliški dolini, kjer so bile pomembne partizanske delavnice in skladišča orožja. Najditelje neeksploziranih predmetov pozivajo, naj jih pri najdbi ne premikajo,

temveč naj najdbo zavarujejo in jo takoj sporočijo na občinski center za obveščanje, telefon številka 958, ki je odprt 24 ur na dan.

T. J.

NEVARNA NAJDBA — 155-milimetrska neeksplozirana topovska granata, ki jo je v nedeljo, 29. aprila, v bližini Podhoste pobral Janez Štrukelj, je bila brez detonatorja. Takoj zatem se je odpravil še po drugo, podobno granato, toda z detonatorjem, v gozd nad Podturnom.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

M. B.-J.

Jubilej dragatuških gasilcev

Okrog 100 gasilcev bogatejših za orodno vozilo — Za podmladek se jim ni bati — Veliko pozornosti posvečajo požarni preventivi

DRAGATUŠ — Ob dragatuškem krajevnem prazniku je preteklo nedeljo praznovano visok jubilej, 80 let delovanja, tudi tukajšnje gasilsko društvo. Ustanovilo ga je 9 napredno mislečih krajanov, ki so prispevali tudi veliko lastnega denarja, saj so že ob ustanovitvi nabavili prevozno ročno brizgalno s 170 metri cevi. Kot še mnogokrat pozneje, so v prvih letih delovanja priskočili na pomoč tudi številni vaščani, ki jim je do zdaj druga prva vojna uspelo zgraditi manjšo orodjarno.

Jaka Ivanič, predsednik dragatuškega gasilskega društva, kot pomembne mejnike v delu društva omenja leto 1952, ko so nabavili motorno brizgalno z zmogljivostjo 600 litrov na minuto, leto 1972, ko so dobili močnejšo motorno brizgalno (800 l/min.), ter leto 1974, ko so — tudi s pomočjo krajanov — nabavili prvi kombi. Ob letošnjem jubileju pa so bogatejši za orodno vozilo, za katerega so del denarja prav tako primaknili vaščani.

Delo v društvu, ki šteje okrog 100 članov ter desetino pionirjev, je v zadnjem času močno oživel tudi po zaslugi predsednika. Čeprav so imeli dragatuški gasilci že zbran material za gradnjo gasilskega doma, katero naj bi pričeli leta 1941, pa niso nikoli prišli do doma. Zato pa sedaj v zadrženem domu urejajo svoj klub, v katerem bodo imeli tudi gasilsko muzejsko zbirko.

Sicer pa je naše društvo v Dragatušu čutiti na vsakem koraku tudi zato, ker druga tako množičnega društva v kraju ni. Vsako leto pridobimo nekaj novih članov, posebno zanimanje pa je med šolarji, zato se nam za podmladek

SMRT OB CESTI

KOČEVJE — Na regionalni cesti med Livodom in Mozljem je prišlo 3. maja ob 21.15 do hude prometne nesreče, v kateri je izgubil življenje 40-letni pomočnik direktorja kemične tovarne Melamin Kočevje Zdenko Kovačič, lažje pa je bil poškodovan 29-letni Roman Logar iz Kočevja. Do nezgode je prišlo, ker je vozilo zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste in je po okoli 50 m vožnje po travniku trčilo v osamljeno drevo. Avto (golf) je popolnoma uničen in je škoda za okoli 120.000 din.

IZ GARAŽE UKRADEN AVTO

ČRNOMELJ — 55-letni Vladimir Breznik iz Črnomolja je 5. maja zvečer parkiriral svoj osebni avtomobil v garaži na Cankarjevi ulici. Naslednji dan je ugotovil, da je ponoči storilec vломil v garažo in avtomobil odpeljal neznanu kam. Za storilcem in vozilom z reg. št. NM 782-46 poizvedujejo.

TREŠČIL V DREVO OB CESTI

LEŠNICA — 26-letni Marjan Blatnik iz Črmošnjic pri Stopičah se je 1. maja ob 23.10 peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti od Novega mesta proti Otočcu. Pri Lešnici je dohitel katrco in jo začel prehitovati, pri tem pa je zapeljal v levo na bankino ter čelno treščil v drevo, meter oddaljeno od ceste. Blatnika so ranjene odpeljali v novomeško bolnišnico, vozilo pa je utrpelo večjo škodo.

MLADOLETNA VLOMILCA

ČRNOMELJ — 14-letni K. J. in 15-letni M. D., oba iz Loke pri Črnomlju, sta osumljena, da sta v noči na 27. aprila vlomila v trgovino Mercator KZ Črnomelj. Iz blagajne sta vzela 400 din, iz bifeja cigarete in v trgovini nekaj prehrambenih izdelkov. V celoti sta Mercator KZ oškodovala za 5.000 din. V isti noči sta vlomila tudi v dva osebna avtomobila, eden je last KZ Črnomelj, drugi pa PTT Črnomelj. Pri tem sta naredila le za 200 din škodo.

druga tako množičnega društva v kraju ni. Vsako leto pridobimo nekaj novih članov, posebno zanimanje pa je med šolarji, zato se nam za podmladek

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

PREVENTIVA — Tako pregledujejo dimnice, nadzirajo skladiščenje vnetljivih snovi po hišah, ne zanemarjajo pa tudi izobraževanja.

EKSPLOZIJA V NOVOLESU

STRAŽA — 4. maja ob 11.15 je prišlo do eksplozije v 2.000-litrskem dnevnem rezervoarju mazuta v kotlovnici Novolesa v Straži. Po prvih ugotovitvah je eksplozijo povzročila okvara grelne spirale ali regulatorja temperature mazuta v rezervoarju. Mazut je zaradi tega porinilo čez pokrov po cevi in v kanale za instalacije, od tam pa v kanalizacijo. O tem so iz tovarne takoj obvestili novomeško poklicno gasilsko enoto, ki je ob iztoku kanalizacije v Krko nastavila lovilec, ki je ulovil 400 litrov mazuta, tako da do onesnaženja Krke na srečo ni prišlo. Dokončni vzrok eksplozije bo ugotovljen pri pregledu rezervoarja v naslednjih dneh, tudi škoda še ugotavljajo. Zaradi nezgode pa v proizvodnji ne bo zastojev.

S TOVARNJAKOM S CESTE

ŽUŽEMBERK — 23. aprila ob 15.40 je 46-letni Viktor Kopač iz Ljubljane peljal tovornjak, last Fructala — TOZD Alko Ljubljana, po regionalni cesti med Žužemberkom in Dvorom, naložen z opeko in apnom. V kraju Klek je v nepreglednem levem ovinku vozil z neprimerno hitrostjo in je pri srečanju s tovornjakom, ki je pripeljal pravilno po desni strani, zapeljal na neutrujeno desno bankino, ki se je utrgala. Tovornjak je začel drseti po strmini in se prevrčati ter obstel 25 metrov nižje na kolesih. Med prevračanjem se je tvor razsul. Nezgoda je naredila za okrog 500.000 din škodo, voznik in sopotnika pa so ostali nepoškodovani.

ODVZETO OROŽJE

KOČEVJE — V zadnjem letu dni so miličniki odvzeli občanom italijansko puško, avtomat, malokalibrsko puško, lovsko puško, lovsko puško šibrenico, lovsko puško risanico in več kosov raznih nabojev. V enem primeru je šlo za nošenje orožja brez dovoljenja, v ostalih pa so lastniki z orožjem storili kaznivno dejanje.

KRONIKA NESREČ

OBRAČAL NA CESTI — 28. aprila ob 17. uri se je 27-letni Damir Gornik iz Lušiča pri Karlovcu peljal z osebnim avtomobilom po magistralni iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Karteljevem se je ustavil na parkirnem prostoru in potem zavil v levo na voznišče, ker je hotel zapeljati preko vozišča. V tem trenutku je iz smeri Zagreba pripeljal z osebnim avtom 29-letni Borislav Bajič iz Kraljeva in vozili sta trčili. Pri tem so se poškodovali: 29-letni Darko Drašković in 23-letna Dragica Jasnica (oba iz Karlova), ki sta potovala v Gornikovem avtu, ter 29-letna Bajičeva sopotnica Vesna Bajič. Zdravniško pomoč so jim nudili v novomeški bolnišnici. Na vozilih je za 10.000 din škoda.

NEPREVIDNO NA LEVO — 1. maja ob 13.50 je 30-letni Radomir Jovanović iz Kosovske Kamenice peljal z osebnim avtomobilom od Ljubljane proti Zagrebu.

Pri Prilipah je zavil na levo v trenutku, ko je za njim že prehitel z osebnim avtom 30-letni Milorad Tadić iz Jesenice, in vozili sta trčili. Pri tem je bila poškodovana 57-letna Stanica Jovanović iz Bosanske Kamenice, sopotnica v Jovanovičevem avtu; prepeljali so jo v zagrebško bolnišnico. Na vozilih je bilo za 20.000 din škoda.

PREHITRO ZA KOLONO — 4. maja ob 12.20 se je 27-letni Davorin Pogačnik iz Nove Gorice peljal z osebnim avtomobilom po magistralni od Zagreba proti Ljubljani. Pri Biču je dohitel stoječo kolo vozil in kljub zaviranju trčil v avtomobil, ki ga je vozil 20-letni Hazim Đodić iz Cazina, sicer na časnem delu v ZRN. Pri tem je bil poškodovan Đodićev sopotnik 38-letni Ibro Redžić iz Cazina, ki so mu nudili zdravniško pomoč v novomeški bolnišnici. Na vozilih je za 10.000 din škoda.

Pintar dovoj hiter za Miskolc

Na kvalifikacijskem tekmovanju v speedwayu za svetovno prvenstvo je v Krškem zmagal Furlanetto — O trojici je odločal žreb — 16. mesto domačinu

KRŠKO — Dve večji pririditvi, ki so ju spravili pod streho v minulih dneh slovenski organizatorji speedwayskih dirk, kažete, da je tekmovalna sezona v tej športni zvrsti v polnem zamahu. Za ljubljancani, ki so 1. maja na šišenskem stadionu Ilirije organizirali kvalifikacijsko tekmovanje za svetovno prvenstvo ekip v speedwayu, so krški motociklistični delavci pripravili prejšnjo nedeljo kvalifikacijsko tekmovanje za svetovno speedwaysko prvenstvo posameznikov.

Na nedeljski dobro uspešni dirki na tukajšnjem stadionu Matije Gubca je pred 8.000 gledalci zaslužno slavil Italijan Furlanetto, ki je zmagal v vseh vožnjah in pobral vseh 15 točk. Povejmo ob njegovem uspehu še to, da je rekord krške 400-metrске proge s časom 82,74 km/h, ki ga je dosegel pred tremi leti.

Jugoslovani so upravnili optimizem poznalcev, ki so pred krškimi kvalifikacijami napovedovali uspeh domačih tekmovalcev. Tako si je naš državni prvak Grega Pintar z uvrstitvijo v prvo osmerico že zagotovil nastop v četrtfinalu svetovnega prvenstva, ki bo 3. junija v madžarskem Miskolcu. Pintar je v šesti vožnji zmagal, po dvakrat se je uvrstil na 2. in 3. mesto, končno 6. mesto pa mu je prisodil žreb. Pintar, Italijan Salomon in Avstrijec Bössner so imeli namreč po 9 točk in niso vozili dodatno za razvrstitve. Na nedeljski

dirki v Krškem je bil domačin Rudi Spitaler v končni razvrstitvi 16.

Krško kvalifikacijsko dirko ocenjujejo za zelo uspešno, pri tem pa poudarjajo gostoljubnost prirediteljev. Pokrovitelj tekmovanja je bil Videm Krško.

REZULTATI: 1. Furlanetto (Italija)

POHORJE — ELAN 0:1 (0:0)

RUŠE — Bolj ko se prvenstvo bliža koncu, bolj prihajajo do izraza besede trenerja Klinčarovega, ki je že pred nadaljevanjem sezone zagotavljal, da bo Elan hit prvenstva. Trenerju Elana na roke tudi dejstvo, da Novomeščani mnogo bolje igrajo spomladi, kar se nekako potrjuje tudi to sezono. Novomeščani so tudi tokrat dokazali, da niso povsem naključno na 5. mestu in so že v začetku tekme dali vedeti, da bodo domačini zlasti v obrambi imeli z Elanom precej težav. Vse upe domačinov je pokopal nekaj minut pred koncem srečanja Kalabić, ki je ušel domači obrambi in premagal vratarja, s tem pa zagotovil novi dve točki za Elan. Po 20. kolu še naprej vodi Izola s 30 točkami, Elan pa je z 22 točkami na petem mestu. V nedeljo gosti na stadionu travstava in enotnosti ekipo Mure iz Murske Sobote.

M. GORENC

USPELI STRAŠKI TEKI

STRAŽA — Na letošnjem, že desetem prvomajskem tekmovanju je nastopilo 160 udeležencev, ki so se v 17 kategorijah pomerili na progi, dolgi od 400 metrov do 21 kilometrov. Med cicibani sta bila najboljša Boštjan Jerman in Urška Jakubovič, oba iz Vavte vasi, med pionirkami A je bila najhitrejša Jana Pugalj (Titovo Velenje), med pionirkami B pa domačinka Simona Kren. Med pionirji A je zmagal Boštjan Kovac iz Loka pri Selnici, med pionirji B pa Mitja Hren iz Vavte vasi. Domačinka Katja Klohučar je bila najhitrejša v kategoriji mladink, med mladinci pa Zlatko Beskorovajni iz Loka pri Selnici. V trimskem teku na 8 km je bila med dekletih najhitrejša Mateja Udovc, med fanti pa Robi Dragan, oba iz AK Novo mesto. V malem maratonu je pri mladincih zmagal Tone Vencelj iz Sentevida, med člani pa Uroš Velepec (V. P. Kranj). Med člani B je Jakob Kodrič iz Maribora dosegel najboljši čas proge, med članicami pa je bila najhitrejša Veronika Bohinjč iz Kopra.

J. P.

Kolikšne možnosti Krčanov? Po porazu proti Inlesu Riku imajo krški rokometarji malo možnosti za obstanek v ligi — Zmaga Itasa

Krški rokometarji so si po srečanju v 19. kolu, ko so gostili ekipo Inlesa Rika, zelo verjetno že zapravili vse možnosti, da bi tudi v naslednji sezoni igrali v I. slovenski rokometni ligi. Po porazu proti Ribničanom so zdrsnili na lestvici na zadnje mesto. Srečanje je bilo po pričakovanjih napeto, v njem pa so po poročilih s terena upravičeno zmagali gostje. Domačini so bili morda preveč pod vtisom svojega predzadnjega mesta na lestvici, s katerim so startali nad Inles Riko, in so zlasti v prvem polčasu igrali brez pravega plana.

V slovenski ženski rokometni ligi igralce kočevskega Itasa tudi tokrat

niso dovolile presenečenja. Na Ptujcu so bile v tekmi z Dravo vreskbtiz boljše, za njihovo prepričljivo zmago pa sta prejce prispevali Jeričeva s 7 in Bojtovičeva s 6 zadetki. Ptujčanke so igrale brez prave obrambe, poleg tega pa so zapravile tudi precej žog v napadu, kar je sicer povprečno srečanje obrnilo v korist gostij, ki so bile ob koncu boljše kar za 8 točk. Slabše od Kočevk so se odrezale rokometarice novomeške ekipe, saj so v gosteh izgubile srečanje s Fužinarjem z dna razpredelnice. Ravenčanke so dobile oba polčasa, čeprav so jim gostje povzročile že precej skrbi za dobro igro na koncu prvega dela srečanja.

Na Prilipah zmagal Janez Juhant

Nedelja, 29. aprila, je bila kot nalašč za 2. dirko motokrosistov za državno prvenstvo v razredu do 250 ccm — Ob progi nekaj tisoč ljudi

PRILIFE PRI BREŽICAH — Druge dirke za državno prvenstvo v motokrosu v razredu do 250 ccm se je udeležilo 36 tekmovalcev. Že dopoldne so se pomerili v kvalifikacijski tekmi, najboljša trideseterica je po ob 14. uri startala tudi zares. Rezultati dirke so namreč veljali za uvrstitev na državnem prvenstvu za posameznike, za ekipe AMD, sponzorje in za republike. Tri vožnje po 15 minut (in dva kroga) so nudile obilo športnega užitja ljubiteljem motokrosa, ki se jih je ob stezi na Prilipah zbralo kar nekaj tisoč. K tako velikemu obisku sta gotovo pripomogla tudi izredno toplo vreme in praznična nedelja.

Tekmovalce je na Prilipah čakalo presenečenje, saj so naleteli na preurejeno tekmovalno stezo, ki je bila zaradi tega samo še bolj zahtevna in privlačna. S terenom, ki zahteva veliko skokov, je sicer utrudila tekmovalce, zato pa je navdušila gledalce. Še posebno dolgi skoki so bili

potrebni na strmini za startno rampo, ki so ji zaradi pravih poletov z motorji že nadelo ime »Planica«. Za drugo presenečenje je poskrbel naš državljan, ki živi in dela v Švici. Že na začetku tekme je namreč napovedal, da bo zmagovalcu podaril 500 DEM. Glede na to, da nagrada za 1. mesto sicer znaša le borih 502,00 din, je bila to več kot očitno dodatna spodbuda za nekoliko bolj zagrižen boj.

Med posameznimi vozniki je prvo dobil Marjan Avbelj (AMD Samobor), medtem ko je v obeh preostalih vožnjah zmagal Janez Juhant (AMD Ina Jaska) in tako na koncu s 55 točkami osvojil 1. mesto tekme na Prilipah. Drugo mesto je zasedel Marjan Avbelj (48 točk) in tretje Bernard Urbanija (AMD Kompas Hertz) s 43 točkami. V AMD Brežice so največ pričakovali od Marjana Zdovcu, ki pa se je uvrstitvival na 8. in na 10. mesto, na koncu moral zadovoljiti z 8. mestom. Po-

Sodelovanje planincev

Srečanje planinskih društev z območja Žumberak-Gorjanci v Sekuličih — Tesnejše sodelovanje

SEKULIČI — Na pobudo planinskega društva Monter iz Zagreba so se pred dnevi v domu tega društva v Sekuličih nad Radatovci sestali predstavniki planinskih društev z območja Gorjancev in Žumberka oziroma tistih, ki so tako ali drugače vezani na spominsko območje Žumberak-Gorjanci. Že številni odzivi — med drugimi se je sestanka udeležil tudi predsednik Planinarskega saveza Hrvatske — na to v obeh republikah voljno nedeljo je pokazal, da je zanimanje slovenskih in hrvaških planincev za ta odmaknjeni, a lepi gorski del z obeh strani slovensko-hrvaške meje velik.

Ustanovili so koordinacijski odbor planinskih društev s širšega območja Žumberka in Gorjancev, ki naj bi po sledi spodbujal in usklajeval razne akcije na tem območju. Gre tako za vzdrževanje sedanjih in urejanje novih planinskih poti na tem območju, ki naj bi povezovale najbolj znane in obljudene izletniške točke v Sloveniji in Hrvaški. Na tem območju naj bi osnovali skupno planinsko transverzalnno pot, izdelali skupen koledar akcij, če se le da, izdajali občasen bilten z

informacijami o objekih, poteh, akcijah itd. Vsako društvo naj bi vsaj enkrat na leto pripravilo izlete za propagiranje naravnih lepot in kulturno-zgodovinskih znamenitosti območja. O tem naj bi govorili tudi na predavanjih, v šolah in drugje. Izključno za to spominsko območje nameravajo pripraviti specializirane seminarje za vodnike, ki bi lahko delali tudi v turističnih organizacijah. Seveda sodi v ta okvir tudi tiskanje vodičev, planinskih kart, propagandnega in drugega materiala o tem območju ter tesnejše sodelovanje s turističnimi društvi in agencijami.

Na pobudo predstavnikov Zelenih Novega mesta si bodo planinska društva s tega območja oziroma njihov koordinacijski odbor prizadevali za enotno obravnavanje Gorjancev in Žumberka v vseh občinah, ki sodijo v spominsko območje Žumberak-Gorjanci, in za učinkovito ekološko zaščito te prelepe gore, ki je med drugim na obeh straneh izredno pomemben in bogat rezervar najkvalitetnejše pitne vode.

A. B.

PLANINCI ZA GORJANCE IN ŽUMBERAK — Predstavniki planinskih društev z območja Žumberka in Gorjancev so se v nedeljo v žumberških Sekuličih dogovorili za tesnejše sodelovanje, skupno nastopanje in delovanje.

RAZBURLJIVI TRENUTKI — Najtežja ovira za tekmovalce v spustu po divji Kolpi je bila brzica pri vasi Ribjek. Na fotografiji je trenutek, ko je tekmovalec številka 8 zapeljal preveč v levo in nasedel na skalah, medtem pa ga prehiteva tekmovalec številka 9. To se je dogajalo 2. maja. (Foto: Primc)

Pet dni na divji Kolpi

Prvenstvo Jugoslavije v kajaku in kanuju na Kolpi pri Osilnici — Najboljši tekmovalci Slovenije

OSILNICA — Tekmovanje na divjih vodah Kolpe v kajaku in kanuju je trajalo 5 dni: od 28. aprila do 2. maja. Štiri dni so potekala tekmovanja za prvenstvo Jugoslavije v spustu in slalomu (odprl ga je predsednik občinske skupščine Kočevje Alojz Eržen), en dan pa je bilo tekmovalje (slalom) za memorial pokojnega pisatelja in osilniškega rojaka Toneta Ožbolta.

Tekmovanj se je udeležilo okoli 150 veslačev iz Jugoslavije, Avstrije in Nemčije. V tekmi za pokal narodov je bil vrstni red tekmovalcev ekip jugoslovanških narodov tak: 1. Slovenija, 2. Hrvaška in 3. Srbija. Kot najboljši tekmovalci domačega KSD Tone Ožbolt iz Osilnice je že drugo leto zapored dobil pokal Anton Stimac, vendar je treba resnici na ljubo dodati, da so njegovi rezultati še daleč za rezultati drugih tekmovalcev, vsak začetek je vedno skromen.

Rezultatur v posameznih zvrsteh tekmovanja in skupinah ter disciplinah je toliko, da ne moremo naštetih vseh. Zapisati pa je treba, da so bili med najboljšimi v K-1 in C-1 znani slovenski tekmovalci svetovnega slovesa Abramič, Čizman, Skok, in to v slalomu, v spustu pa se jim je pridružil še Arnautovič (Ada), v C-2 pa so

vsa najboljša mesta zasedli hrvaški tekmovalci. Pri ženskah je našim tekmovalkam krepko mešala štrne pri slalomu Sandra Berger (Nemčija), pri spustu pa je bila najboljša odlična Viktorija Mrdjenović iz hrvaške Kostajnice.

J. P.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

rokomet

I. SRL, moški, 19. kolo: KRŠKO — INLES RIKO 26:32 (12:18)
Krško: Božič, Bernardič 2, Cerošek, Grmšek, Bogovič 3, Kozinc 2, Keše, Žagar 3, Kekić 8, Glaser 6, Voglar 2, Kuhar.

Inles Riko: Lapajne, Ambrožič, Šilc, Mikulin 1, Marolt, Djokić, Mihelič 9, Lear 8, Tomšič 1, Mate 12, Fajdiga 1, Škafer.

LESTVICA: 1. Slovenj Gradec 30, 2. IUV Usnjaj 25, 3. Ajdovščina 21, 4. Inles Riko 20, ..., 12. Krško 11.

I. SRL, ženske, 15. kolo: DRAVA — ITAS KOČEVJE 18:26 (8:11), FUŽINAR — IMV NOVO MESTO 27:23 (14:11)

Itas Kočevje: Stefanišin, Klarič 1, Guštin 4, Klančnik, Vuk 3, Križman 2, Jerič 7, Lindič, Bojtovič 6, Dragi-

čević 3.
IMV Novo mesto: Butala, Popadič 3, Klohučar 1, Hvala 2, Derčar 4, Veselić 9, Ivaniš, Simonič 2, Pate 2, Bucalo.

LESTVICA: 1. Itas Kočevje 25, 2. F. Branik 24, 3. Burja Centropool 19, ..., 5. IMV Novo mesto 15 itd.

nogomet

SNL, 20. KOLO: POHORJE — ELAN 0:1 (0:0)

Elan: Rus, Princ, S. Mesojedec, Kamnar, Pavlin, Milanović, Koren, (Božovič), B. Mesojedec, Kostrevc, Dujaković, Horvat (Klabić).

LESTVICA: 1. Izola 30, 2. Domžale 26, ..., 5. Elan 22 itd.

Pari prihodnjega kola 13. maja: Medvodnik — Vozila, Rudar (TV) — Slovan, Elan — Mura itd.

NA TENIS V OSILNICO

OSILNICA — V soboto, 12., in nedeljo, 13. maja, bo odprto teniško prvenstvo Osilnice, ki ga organizira Teniški klub Koševci v sodelovanju z domačini. Štirje najbolje uvrščeni bodo prejeli denarne nagrade, bo pa tudi nekaj praktičnih nagrad. Prijave sprejemajo pred začetkom tekmovanja ali pa na telefon (061-801-508). Na lanskem takim tekmovanju je zmagal Mare Lovko iz Kočevja.

Mačehovska skrb za »otroke«

ČRNOMELJ — Črnomajlska prispevna stopnja za telesno kulturo je bila z 0,20 odst. doslej med najnižjimi v Sloveniji, in sicer na 54. mestu med 65 občinami. Ob zniževanju prispevnih stopenj zaradi razbremenjevanja gospodarstva pa znaša prispevna stopnja le še 0,17 odst., s čimer pa se ni strinjali črnomajlski odbor za šport, saj je prepričan, da je tako prispevna stopnja za telesno kulturo že najnižja v Sloveniji. Odbor je ponudil celo svoj odstop.

Razumljivo je, da bodo s tem, ko bo za telesno kulturo po sedanjih načrtih prišlo letos za 80 tisočakov manj denarja, prikrajšani vsi izvajalci športne dejavnosti pa tudi športna dvorana. Pred časom je bilo na skupščini izglasovano, da se del sredstev telesnokulturne skupnosti nameni tudi za vzdrževanje športne dvorane. Ta pomoč naj bi predstavljala 25 odst. stroškov dvorane, vendar je bil lani delež le še 5 odst., bojijo pa se, kakšen bo glede na zniževanje prispevne stopnje v letošnjem letu.

Za dvorano, s katero upravlja črnomajlska srednja šola, šola namreč od republike ne dobiva posebne denarja. Osnova za izračunavanje materialnih strokov v šoli so na republiški programi. Na osnovi teh izračunajo površino, za katero potem plačujejo stroške, ta pa je v črnomajlskem primeru dobrih 2.000 m² (sem je všeta seveda tudi telovadnica). Sama športna dvorana pa meri 2.200 m². Res, da na srednjo šolo kot uporabnika dvorane odpade četrtina stroškov v dvorani, vendar od izobraževalne skupnosti za telovadnico ne dobijo niti tega deleža. Tudi v šoli nimajo vira za pokritje teh 25 odst. stroškov, zato so prisiljeni dajati celo zaslužek iz šolskih delavnic. Izgube si namreč ne morejo privoščiti, ker jim je ne bi nihče pokrtil.

Res je, da se srednja šola financira po republiških kriterijih, toda ostalo se rešuje v občini, torej tudi ostane (pre)velike športne dvorane. Toda v srednji šoli se marsikdaj sprašujejo, kam pravzaprav sploh spadajo: občinska izobraževalna skupnost, izvršni svet in občinski proračun namreč nimajo do njih nobenih obveznosti. Toda vsaj občinska skupščina kot ustanoviteljica šole bi se morala kdaj vprašati, v kakšnih razmerah živijo njeni »otroci«. Že zaradi tega, da ne bi izgledalo vse tako mačehovsko in prepuščeno na milost in nemilost.

M. BEZEK-JAKŠE

METLIČANI NA KLEKU

METLIKA — Že 15 let metliško planinsko društvo prireja prvomajski izlet na Klek. Letos se je tega izleta udeležilo 50 planincev, med katerimi jih je bilo nekaj iz sosednjega Črnomlja. Najmlajši udeležencem je bil star komaj dve leti in pol, najstarejši pa okoli 60 let. Med izletniki je bilo več žensk, Rosalničani pa za to priložnost vedno naredijo veliko metlo. Letos je bila dolga kar 3 metre.

IKARJEV NOV REKORD

DUNAJ — Ikar, ki je last Draga Lesa (Šentjerne) in na vajehtih Gustla Kajtna, je dosegel na kasaških dirkah na Dunaju svoj nov rekord 1:18,8/a na 1.800 m. S tem se je uvrstil v skupnem seštevku tekmovanja na 5. mesto, kar pomeni, preručano v denar, 3.000 šilingov. Na kasaških dirkah v Komendi pa je bil Fabio (F. Antončič, Šentjerne) na 1.800 m drugi s časom 1:33,4.

GLIVAR PO ŠTIRIH ETAPAH PETI

ITALIJA — Srečko Glivar je zasedel 5. mesto v skupnem seštevku po štirih etapah 15. kolesarske dirke Giro delle Regioni v Italiji. Na mednarodnem članskem kolesarskem tekmovanju Henningertour pa je Jure Robič dosegel na 186 km dolgi progi med 321 tekmovalci iz 13 držav 26. mesto.

ZMAGA IN PORAZ NOVOTEHNE

NOVO MESTO — Ekipe novomeške Novotehne, ki igra v 1. A slovenski namiznoteniški ligi, se je zadnje soboto doma pomerila z dvema štajerskima tekmečema. Mariborsko Strojno so Novomeščani premagali z rezultatom 6:3, s celjskim Ingradom pa so nesrečno izgubili s 4:5. Tudi najboljši novomeški igravec Jamšek si je s četrim porazom zapravil možnost, da bi bil po končanem tekmovanju proglašen za najboljšega igralca lige.

USPEH IVANETIČA

OSIJEK — Na državnem prvenstvu v streljanju s serijsko zračno puško, ki je bilo pred dnevi, je Ivanetič, član SD Iskra iz Semeča, dosegel imeniten uspeh. Zasedel je namreč peto mesto in le za 1 krog zgrešil bronasto odličje, to pa je hkrati njegova najboljša uvrstitev na državnih prvenstvih. Dobro je v Osijeku streljala tudi Smiljana Kos, članica novomeške strelske družine, ki je med 86 strelkami zasedla 24. mesto.

T. STONIČ

APRILSKI TURNIR POVŠETU

SEVNICA — Rednega mesečnega nitropoteznega šahovskega turnirja SK Milan Majcen iz Sevnice se je udeležilo 11 igralcev, zmagal pa je Martin Povše, ki je zbral 9 točk. Sledijo: Levičar 8, Kranjec 7, Smerdel 6,5, Šoper 5,5, Lazič 5, Derstenšek 4,5 itd. V skupnem seštevku štirih turnirjev vodi Levičar s 37 točkami pred Lazičem 29, Povšetom 28, Smerdelom 26 itd.

J. B.

Unitehna šesta Kvalifikacije za 1. SKL

TREBNJE — Končalo se je tekmovanje v kvalifikacijah za vstop v 1. SKL. Uvrstili sta se ekipi šoštanjske Elektrre in Sloveske Bistrice. Trebnjska Unitehna je zasedla 6. mesto z eno zmago, vendar je bil precejšen uspeh še sama uvrstitev v kvalifikacije. Pred sezono so namreč načrtovali obstanek v 2. SKL. V trebnjskem klubu že načrtujejo, kako naprej. Seveda je precej odvisno od rezultatov razgovorov s sponzorji, vsekakor pa so začeli delati na tem, da bi se v dveh letih uvrstili v 1. SKL. Zato poskušajo pridobiti kakovostnega igralca od drugod in dobro delati s svojo kadetsko in pionirsko vrsto, ki bosta ta mesec začeli tekMOVATI na republiški ravni. Letošnjo sezono so za KK Unitehno nastopali Matjaž Kotar, Matej Kamin, Alojz Rajar, Jože Kaferle, Roman Zarec, Andrej Gričar, Bojan Vaupotič, Andrej Grandovec, Janez Erčulj, Alojz Skube, Ervin Bevc, Matjaž Bunc in Miro Huč, trener pa je bil Marko Grandovec. Obstojeci kader in morebitne okrepitve zagotavljajo Trebnjemu tudi v prihodnje dobro košarko. Košarkarji Unitehne se začenjajo namreč že v prvih dneh maja pripravljati na naslednjo sezono. Udeležili se bodo več turnirjev in nastopali v Pokalu Republike Slovenije. Z dejavnostjo se želijo poistovetiti s krajem in občino in na svoj način obogatiti in izboljšati kakovost življenja v občini.

M. G.

PRIVLAČNO IN NAPORNO — Prilipska steza je med tekmovalci in privrženci motokrosa znana po atraktivnih skokih.

ZALOG ZMAGOVALEC

STRAŽA — Na tradicionalnem prvomajskem malonogometnem turnirju v Straži, ki ga organizira tukajšnji Partizan, je zmagala ekipa Zaloga, za njo so se zvrstili Srobotnik, Kregarjev hrib, Ljuban, Zeleni gaj, Paradiž, Praproče, Sivi panterji, Vavta vas, Partizan, Zeja, Šmarince in Štrudelj. Ekshibicijska tekma med vino-gradec Ljubna in Straške gore se je končala neodločeno. Izkupiček s turnirja bodo namenili za asfaltiranje vaške poti.

B. D.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 11. V.

8.35 — 11.35 in 15.30 — 0.50
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
11.25 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
TEDNIK
17.45 IMPRESIJE, balet
18.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 BAJKE NA SLOVNSKEM
20.55 SMILEYJEVI LJUDJE, zadnji del angl. nanažanke
21.50 DNEVNIK 3
22.10 OČI KRITIKE
22.50 HOTEL PARADIŽ, angl. film
0.40 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.50 Studio Maribor — 19.00 Čez tri gore — 19.30 Dnevnik — 20.00 Koncert — 21.00 Vprašanje ZIS — 22.00 Odprto prvenstvo Slovenije v tenisu (reportaža iz Domača) — 22.15 Video noč

TV ZAGREB

8.30 Mati Zemlja — 9.00 Kontaktni program — 10.30 Poročila — 10.35 Šolski program — 12.35 Prezri ste, pogledite — 13.30 Kvizkoteka (ponovitev) — 14.50 Poročila — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke — 18.40 Risanka — 18.45 Muppet show — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Senca na soncu (zadnji del amer. nadalj.) — 20.55 Pogovor z dr. Janezom Drnovškom — 21.55 Dnevnik 3 — 22.15 Kulturni magazin — 23.15 Šport danes — 23.20 Noč z vami — 1.20 Poročila

SOBOTA, 12. V.

8.05 — 1.00 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR TEDESKO PROGRAM-SKE TVORNOSTI
13.30 VIDEO STRANI
13.40 ROCK KOMPAŠ, ponovitev
14.25 PAST ZA STARŠE, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
16.55 ŠPORTNI DOGODEK
18.25 VAŠ ZELENJAVNI VRT, ponovitev 5. dela
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KOLO SREČE
22.05 DNEVNIK 3
22.25 GREHI, amer. nadalj., 4/7
23.15 TAT OTROK, amer. film
0.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

14.55 Odprto prvenstvo Slovenije v Tenisu — 17.00 Satelitski programi — 19.00 Kako biti skupaj — 19.30 Dnevnik — 20.15 Alpski večer — 21.45 Filmske uspešnice: Jetniški blues (ameriški film) — 23.25 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.50 TV koledar — 9.00 Izbor iz šolskega programa — 10.30 Čebelica Maja — 11.00 Serijski film — 13.00 Družinski magazin — 15.10 Ranfuzel (igrani film) — 16.00 Kritična točka — 16.45 Dnevnik 1 — 17.00 Narodna glasba — 17.30 Horvatos izbor (TV film) — 18.15 Sedmi čut (oddaja o prometu) — 18.25 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Alf (humor. oddaja) — 20.50 Brubaker (amer. film) — 22.30 Dnevnik 3 — 22.45 Športna sobota — 23.05 Poročila v angleščini — 23.10 Noč z vami — 1.10 Poročila

NEDELJA, 13. V.

8.25 — 12.40 in 13.55 — 23.45
TELETEKST
8.40 VIDEO STRANI
8.50 OTROŠKA MATINEJA
10.15 GREHI, 2. del amer. nadalj.

11.00 ALO, ALO, humor, oddaja
11.30 VIDEO MEH
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 VIDEO STRANI
14.10 FORMULA 1, 5. del franc. nadalj.
14.55 IZBOR ZA PESEM EVROVIZIJE, posnetek
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
17.20 VOZLJO PONOČI, amer. film (ČB)
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BALKAN EKSPRES, 8. del nadalj.
20.55 POMLADANSKI 3x3
22.25 DNEVNIK 3
22.45 SOVA
SHAKA ZULU, 1. del amer. nadalj.
23.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: 14.00 Imola: F-1
10.00 Oddaje za JLA in igrani film — 13.00 Nedeljsko športno popoldne — 15.55 Odprto prvenstvo Slovenije v tenisu — 18.00 Nedeljsko športno popoldne — 19.30 Dnevnik — 20.00 Drobno gospodarstvo — 20.30 Judje v Sloveniji (dok. oddaja) — 21.10 Satelitski programi — 21.50 Športni pregled

TV ZAGREB

9.30 Poročila — 9.35 Risana serija — 10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Resna glasba — 13.00 Serijski film za otroke — 14.05 Nedeljsko popoldne — 16.00 Znanstveno-popularni film — 17.00 Kraljevski kolač (franc. film) — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Vikend za mrtve (zadnji del serije) — 21.00 Zabavna glasba — 21.30 Dnevnik 3 — 21.50 Športni pregled — 22.35 Poročila v angleščini — 22.40 Noč z vami — 0.40 Poročila

PONEDELJEK, 14. V.

8.35 — 10.55 in 15.10 — 0.55
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.45 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
15.35 SHAKA ZULU, 1. del amer. nadalj.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 PREDVIDLJIV UMOR, nemška drama
21.50 OSMI DAN
22.35 DNEVNIK 3
22.55 OPERNE ZGODBE, angl. serija, 6/10
23.55 SOVA
SHAKA ZULU, amer. nadalj., 2/6
0.45 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 19.00 Gazi-huserbegova knjižnica v Sarajevu (dok. oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Po sledih napredka — 21.00 Sedma steza (športna oddaja) — 21.15 Koncert za Nelsona Mandelo (2. oddaja) — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Red mora biti — 9.00 Šolski program — 10.30 Poročila — 10.35 Šolski program — 12.40 Prezri ste, pogledite — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Nečaj več — 17.50 Red mora biti — 18.20 Številke in črke — 18.45 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Dramski program — 21.05 Meridiani (zunanja politika) — 21.35 Dnevnik 3 — 22.00 Noč z vami — 0.00 Poročila

TOREK, 15. V.

8.35 — 12.10 in 14.05 — 23.25
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
12.00 VIDEO STRANI
14.30 NEMŠČINA — ALLES GUTE, 10. lekcija
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SHAKA ZULU, 2. del amer. nadalj.

16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK — ŠOLSKA TV
17.45 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 MOJA POSLEDNJA SANJA, franc. nadalj., 4/6
21.05 TRIBUTE TO
22.05 DNEVNIK 3
22.25 SOVA
SHAKA ZULU, 3. del amer. nadalj.
23.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.10 Svet športa — 19.00 Naša pesem — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Žrebanje lota — 20.35 Umetniški večer — 22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski program — 10.30 Poročila — 10.35 Šolski program — 12.40 Prezri ste, pogledite — 13.45 Šolski program — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke — 18.45 Znanost — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žrebanje lota — 20.05 Otok Alice (avstralska nadalj.) — 21.10 Kontaktni magazin — 22.40 Dnevnik 3 — 23.00 Šport danes — 23.05 Noč z vami — 1.05 Poročila

SREDA, 16. V.

8.35 — 12.05 in 14.35 — 23.40
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SHAKA ZULU, 3. del nadalj.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA:
HLADNI MEDIJ, ameriški film
21.45 DNEVNIK 3
22.05 ARENA — ZVEZDE LETA, zabavnoglasbena oddaja
22.40 SOVA
SHAKA ZULU, 4. del nadalj.
23.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.30 Mostovi — 19.00 Vaš zelenjavni vrt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Športna sreda — 22.00 Svet poročila — 23.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Najlepša leta — 9.00 Šolski program — 12.40 Prezri ste, pogledite — 13.45 Šolski program — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Najlepša leta — 18.20 Številke in črke — 18.45 Poptopis — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Filmski večer — 22.45 Dnevnik 3 — 23.10 Noč z vami — 1.10 Poročila

ČETRTEK, 17. V.

8.35 — 11.10 in 14.40 — 24.00
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SHAKA ZULU, 4. del nadalj.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 VNOVIČ V BRIDESHEADU, angl. nadalj., 3/13
21.00 TEDNIK
22.05 DNEVNIK 3

STUDIO D ODDAJA 99 UR

NOVO MESTO — Dolenjski radio Studio D ima od ponedeljka dalje tudi najdaljši radijski program med lokalnimi radijskimi postajami v Sloveniji. Od ponedeljka do petka bodo poslej v »etru« od 4.30 ure zjutraj pa do 19.30 zvečer. V soboto in nedeljo bo program že ob 7.30 do 19.30. V ta namen se je precej spremenil tudi program. V jutranjih urah bo precej novih informacij, od vremena do prometnih razmer, sporočali bodo novice iz vseh krajev, program pa bodo popestrili tudi z veliko dobre glasbe. Če odgovorni urednik Sandi Pirš z voditelji in tehniki zjutraj nikoli ne bo zamudil, bo Studio D tedensko imel kar 99 ur programa.

»ZDAJ PA PO SLOVENSKO!«

SEVNICA — Televizija Slovenija bo od 14. do 19. maja pripravljala 10. del cikla oddaj o slovensčini pod skupnim naslovom »Zdaj pa po slovensko!« Televiziji bodo snemali ta del oddaje z delovnim naslovom »Za sočno sporočanje« pretežno v Sevnici in okolici, na gradu, deloma pa tudi drugod v spodnjem Posavju. Moderator oddaje je Sandi Čolnik, scenarij je pripravila Katarina Lavš, režiserka pa je Vesna Arhar-Štih.

DRUGI PROGRAM

16.00 Satelitski programi — 17.00 Studio Ljubljana — 19.00 Alo, alo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Boj za obstanek (angl. poljudnoznan. serija, 1/12) — 21.00 Plesni nočno — 21.20 Plice na Kosovu: Posiljevalci in posiljeni

(dok. oddaja) — 22.05 Svet na zaslonu — 22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski program — 12.40 Prezri ste, pogledite — 13.45 Srednji vek — 14.15 Nemščina, 25.

lekcija — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Otroški program — 18.20 Številke in črke — 18.45 Dokumentarni program — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Politični magazin — 21.05 Kvizkoteka — 22.20 Dnevnik 3 — 22.45 Noč z vami — 0.45 Poročila

Z A V A R O V A N J E O S E B

MURPHYJEV ZAKON OSEBNE VARNOSTI

ČE OBSTAJA
MOŽNOST,
DA LAHKO GRE
KAJ NAROBE,
BO VABOBE
TUDI ŠLO.

zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

TOPLLOTNE ČRPALKE GORENJE

ZA OGREVANJE SANITARNE VODE IN PROSTOROV.

ODVZEMA TOPLOTO IZ ZRAKA,
JO ODDAJA VODI IN VAM TAKO PODARJA
2/3 ELEKTRIČNE ENERGIJE.

MOŽNOST OBROČNEGA ODPLAČEVANJA.

INFORMACIJE: GORENJE SERVIS, PARTIZANSKA 12, TITOVO VELENJE
TEL.: (063) 856-796

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

v novomeškem Kableskem razdelilnem omrežju na kanalu 3

Naslov: Glavni trg 24/1
68000 Novo mesto
Telefon: 068/23-611
Telefax: 068/21-696

mali oglas, osmrtnico ali komercialni oglas lahko naročite v programu VAŠ KANAL

cena komercialnega oglasa (14 objav) 470 din
cena malega oglasa (2 objavi) 45 din
cena osmrtnice (2 objavi) 110 din

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

vabi k sodelovanju podjetnega zasebnika za

PRODAJO ŠOLSKE LITERATURE in ŠOLSKIH IN PISARNIŠKIH POTREBŠČIN

v avgustu in septembru na področju Novega mesta in okolice.

Pogoji: lastno trgovsko podjetje ali obrt; lasten ali najet lokal na primernem kraju v mestu. Zaželeno je lastno tovorno ali poltovorno vozilo.

Pisne ponudbe pošljite na naslov:

Državna založba Slovenije, Marketing, Mestni trg 26, 61000 Ljubljana

IMV NOVO MESTO — ADRIA CARAVAN — Tovarna opreme MIRNA

razpisuje
po sklepu delavskega sveta z dne 22. 4. 1990

javno licitacijo

za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

št.	naziv	inv. št.	količina	izklicna cena
1.	stroj za brizg. plastike Kuasy 16000/1600	102048	1	780.000
2.	hidravlični izvlačilec jeder k stroju Kuasy 16000	102053	1	60.000
3.	stroj za brizg. plastike Kuasy 16000/1600	102049	1	780.000
4.	hidravlični izvlačilec jeder k stroju Kuasy 16000	102054	1	60.000
5.	električ. sušilna omara za lak TIKI SP 25 KW	100790	1	45.000
6.	avtomat za vrtnje in greženje TRAUB	100808	1	250.000
7.	ročni stroj ALFA	101184	1	5.000
8.	ročni stroj ALFA	101185	1	5.000
9.	letvasti transporter z reduktorjem za montažo sklopov	100794	1	35.000

Ogled je mogoč: od št. 1 do 4 v IMV-ADRIA obratu Šmarjeta 11. 5. od 8. do 10. ure; od št. 5 do 9 v IMV-ADRIA obratu Mirna 11. 5. od 8. do 10.30. ure. Licitacija bo v soboto, 12. 5., ob 8. uri v prostorih tovarne obrata Mirna. Interesenti morajo pred začetkom licitacije položiti kavcijo v višini 1% izklicne cene, kar lahko vnaprej vplačajo na žiro račun 52100-601-11667 pri SDK Novo mesto (dokaz kopija virmana) ali vplačajo gotovino pri blagajni obrata Mirna neposredno pred začetkom licitacije. Davki niso vračunani v izklicni ceni in jih plača kupec. Nakup osnovnih sredstev je po sistemu »videno-kupljeno«. Kupljeno je treba ob prevzemu plačati s čekom ali gotovino.

„METALGRAD“

68261 JESENICE NA DOLENJSKEM

Na temelju sklepa Zadružnega sveta

razpisujemo mesto

ANIMATORJA PROIZVODNJE (POTNIKA)

za področje Slovenije in Hrvatske.

Dela in naloge sklepamo po pogodbi, plačilo po opravljeni realizaciji. Prošnje v zaprtih kuvertah sprejemamo zaključno do 20. 5. 1990, odgovore pa bomo kandidatom posredovali zaključno do 30. 5. 1990.

Republika Slovenija OBČINA NOVO MESTO SEKRETARIAT ZA URBANIZEM IN VARSTVO OKOLJA

OBVESTILO O SRPEJEMU DOKONČNE PREDNOSTNE LISTE UPRAVIČENCEV DO PRIDOBITVE SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ

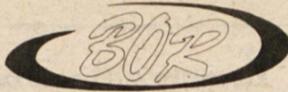
Odbor za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter za dajanje mnenj in predlogov s področja stanovanjskega gospodarstva je na zadnji seji sprejel DOKONČNO PREDNOSTNO LISTO UPRAVIČENCEV DO PRIDOBITVE SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ.

Vse upravičence s prednostne liste obveščamo, da je bila objavljena oz. izobešana na oglasni deski občine Novo mesto — Sekretariata za urbanizem in varstvo okolja, Novo mesto, Novi trg 6/II.

Republika Slovenija OBČINA NOVO MESTO SEKRETARIAT ZA URBANIZEM IN VARSTVO OKOLJA

OBVESTILO O RAZPISU ZBIranJA VLOG PROSILCEV ZA PRIDOBITEV STANOVANJSKEGA POSOJILA ZA UPOKOJENCE

Komisija za področje stanovanjskega gospodarstva pri občini Novo mesto razpisuje zbiranje vlog prosilcev za pridobitev stanovanjskih posojil za upokojence, ki imajo stalno prebivališče v občini Novo mesto. Informacije o pogojih razpisa in potrebne obrazce dobijo zainteresirani pri društvi upokojencev in v strokovni službi občine Novo mesto. Rok za oddajo dokumentacije je 25. maj 1990.

TOVARNA ČEVLJEV, DOLENJSKE TOPLICE, p.o. MOČILE 1, 68350 Dolenjske Toplice

DELAJSKI SVET in razpisna komisija

razpisuje
prosta dela in naloge

1. DIREKTORJA

ter dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

2. VODJE FINANČNO-RAČUNOVODSKE SLUŽBE
3. VODJE SPLOŠNE KADROVSKE SLUŽBE

Poleg splošnih pogojev po zakonu, statutu in drugih internih aktih podjetja morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1:

- visoka izobrazba usnjarsko predelovalne, ekonomske ali organizacijske smeri, tri leta delovnih izkušenj pri delih oziroma nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu
- višja izobrazba usnjarskopredelovalne, ekonomske ali organizacijske smeri, 5 let delovnih izkušenj pri delih oziroma nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu

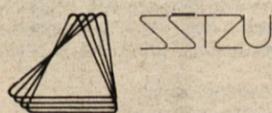
pod 2:

- višja izobrazba ekonomske smeri in tri leta delovnih izkušenj pri finančno-računovoskih delih in nalogah v gospodarstvu.

pod 3:

- visoka izobrazba pravne ali organizacijske smeri in tri leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah v gospodarstvu.

Kandidati bodo izbrani za štiri leta. Rok za sprejemanje prijav je 8 dni po dnevu objave razpisa. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov:
Tovarna čevljev BOR, Dolenjske Toplice, p. o. MOČILE 1, 68350 Dol. Toplice.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po prejemu sklepa o izbiri.

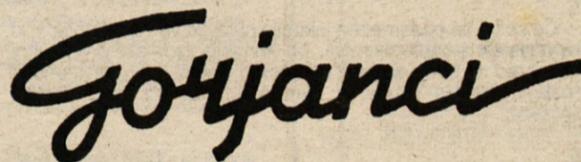

Komisija za delovna razmerja SREDNJE ŠOLE TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENE USMERITVE BORIS KIDRIČ NOVO MESTO

razpisuje prosta dela in naloge:

- 4 učiteljev matematike — prof. matematike
- 2 učiteljev fizike — prof. fizike
- 1 učitelja računalništva — prof. računalništva
- 2 učiteljev elektro strokovnih predmetov — dipl. inž. elektrotehnike
- 1 učitelja strojno strokovnih predmetov — dipl. inž. strojništva
- 1 učitelja lesarskih strokovnih predmetov — dipl. inž. lesarstva
- 1 učitelja lesarskega praktičnega pouka — inž. lesarstva

Vsa dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Za enega učitelja fizike je na razpolago kadrovsko stanovanje. Učitelj praktičnega pouka mora imeti 3 leta delovnih izkušenj. Prijave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za zbiranje prijav.

Avtopromet, gostinstvo in turizem GORJANCI p. o. Vavta vas — Straža RAZPISNA KOMISIJA

Razpisna komisija Avtopromet, gostinstvo in turizem »GORJANCI«, Vavta vas 36, Straža, razpisuje po sklepu delavskega sveta prosta dela in naloge

GLAVNEGA DIREKTORJA PODJETJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev in pogojev iz 59. člena zakona o podjetjih izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visoka izobrazba cestnoprometne, ekonomske, komercialne, strojne ali pravne smeri
- pet let delovnih izkušenj, od tega 3 leta na vodilnih delih in nalogah
- aktivno znanje vsaj enega tujega jezika

Kandidati naj pisne ponudbe z vsemi dokazili pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Avtopromet, gostinstvo in turizem »GORJANCI«, Vavta vas 36, Straža, s pripisom »za razpisno komisijo«. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po opravljeni izbiri.

JUMB d.o.o.
Kristanova 46
68000 Novo mesto
☎ 068/21-948, 28-150

FIRMA ZA POSREDOVANJE Z NEPREMIČNINAMI IN OSTALE USLUGE V TRGOVINI NA VELIKO IN MALO

Prevzamemo vse storitve pri prodaji, nakupu in zamenjavi nepremičnin

KUPCI!

Sporočite nam svoje želje in potrebe! Odpeljemo vas na ogled (ne)premičnine ali vam pošljemo vi-deoposnetek nepremičnine

PRODAJALCI!

Vaše podatke bomo računalniško evidentirali, vam nepremično prodali, zamenjali in uredili vso potrebno dokumentacijo!

LASTNIKI RAZLAŠČENEGA PREMOŽENJA!

Zaupajte nam svoje probleme! Pravno vam bomo uredili lastninska razmerja za razlaščeno premoženje!

PIŠITE NAM, SPOROČITE SVOJE POTREBE IN ZAhteVE!

ZDRAVSTVENI CENTER DOLENJSKE SPLOŠNA BOLNICA NOVO MESTO Delavski svet

RAZPISUJE

dela in naloge za mandatno dobo 4 let:

A. 1. DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, predpisanih v zakonu (484. čl. ZZZD), izpolnjevati še naslednje:

- visoka izobrazba ene od naslednjih strok: medicinske, pravne, ekonomske ali organizacijske dela
- ustvarjalen odnos do samoupravljanja
- odgovorno gospodarjenje z družbenimi sredstvi
- spoštovanje zakonitosti in pravičen odnos do ljudi

Kandidat z medicinsko izobrazbo mora imeti 5 let delovnih izkušenj in specialistični izpit.

Kandidat z nemedicinsko izobrazbo mora imeti 5 let delovnih izkušenj pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili s pogojem, da je pred tem uspešno vodil delo.

B.

1. PREDSTOJNIKA KIRURŠKEGA ODDDELKA
2. PREDSTOJNIKA INTERNEGA ODDDELKA
3. PREDSTOJNIKA DERMATOVENEROLOŠKEGA ODDDELKA
4. PREDSTOJNIKA OTROŠKEGA ODDDELKA
5. PREDSTOJNIKA OTORINOLARINGOLOŠKEGA ODDDELKA
6. PREDSTOJNIKA OČESNEGA ODDDELKA
7. PREDSTOJNIKA NEVROLOŠKEGA ODDDELKA
8. PREDSTOJNIKA CENTRALNEGA LABORATORIJA
9. PREDSTOJNIKA TRANSFUZIJSKEGA ODDDELKA
10. PREDSTOJNIKA ANESTEZIOLOŠKEGA ODDDELKA
11. PREDSTOJNIKA PATO-ANATOMSKEGA ODDDELKA
12. GLAVNE SESTRE BOLNIŠNICE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje: od 1 do 11:

- da je specialist določene stroke
- da ima 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu
- da ima organizacijske sposobnosti

pod 12:

- da je višja medicinska sestra
- da ima 10 let delovnih izkušenj, od tega 5 let v bolnišnici
- da ima organizacijske sposobnosti

Kandidati naj v 15 dneh po objavi vložijo pisne prijave pod A na razpisno komisijo, pod B pa na tajništvo Splošne bolnišnice, Novo mesto, Šmihelska c. 1. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po prejemu sklepa o imenovanju.

ELITA »ŠŠ«, Novo mesto, d.o.o. Muzejska 3, tel. (068) 25-506 svetovanje, organizacija in posredovanje pri prometu z nepremičninami

NUDIMO VAM NASLEDNJE STORITVE:

- svetovanje, organizacija in posredovanje pri prometu z nepremičninami (hiše, lokali, stanovanja, zemlja itd.)
- svetovanje in posredovanje pri izbiri in izdelavi gradbenih projektov
- svetovanje in posredovanje pri pridobitvi gradbene dokumentacije

URADNE URE ZA STRANKE:

petek: 16.00 — 19.00
sobota: 9.00 — 12.00

PRIHRANITE ČAS IN DENAR —
PREPUŠTITE SKRBI ELITI »ŠŠ«!

UGODEN NAKUP KERAMIČNIH PLOŠČIC

Industrija keramičnih izdelkov, p. o.
65293 VOLČJA DRAGA
Volčja draga 43/b
(Nova Gorica)

vam nudi glazirane keramične ploščice »KERAMIX«
 — v I. klasi od 86,00 din/m² dalje
 — na kredit
 — odporne do zmrzovanja, habanja — trošenja — pokanja glazure, naglih sprememb temperature, kemičnih vplivov.

Za vse informacije pokličite telefon (065) 53-411, int. št. 03, Anton Ostrogovič.

Poslovni sistem Mercator, d.d.

Mercator — Kopitarna Sevnica, d.o.o.
Sevnica, Prvomajska 8

DELAJSKI SVET

razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTOR

Poleg splošnih pogojev po zakonu, statutu in drugih internih aktih podjetja morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

POD 1:

— visoka oziroma višja izobrazba lesno industrijske, strojne, ekonomske, pravne, organizacijske ali kemijske smeri in tri leta prakse na delih oziroma nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu.

Kandidat bo izbran za štiri leta. Rok za sprejemanje prijav je 8 dni od dneva objave razpisa.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih zaposlitev naj kandidati pošljejo na naslov:

MERCATOR KOPITARNA SEVNICA, Prvomajska 8, 68290 SEVNICA.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

društvo
ekonomistov
 Dolenjske

DRUŠTVO EKONOMISTOV DOLENJSKE IN MEDOBČINSKA GOSPODARSKA ZBORNICA ZA DOLENJSKO

vabita

strokovnjake s področja razvoja, organizacije in ekonomike na

2. seminar o poslovnem napovedovanju in učinkovitem odločanju v zaostrenih gospodarskih pogojih, Otočec 16. in 17. maja 1990

Na seminarju bodo sodelovali:

- akademik Ciril Zlobec, slovenski pesnik, član predsedstva republike Slovenije
- prof. dr. Jože Mencinger, Ekonomski inštitut pravne fakultete v Ljubljani
- mag. Emil Milan Pintar, Republiški komite za raziskovalno dejavnost in tehnologijo
- prof. dr. Matjaž Mulej, Visoka ekonomska poslovna fakulteta Maribor
- mag. Ana Murn, Razvojno raziskovalni center, Novo mesto
- prof. dr. Stefan Ivanko, Visoka ekonomska poslovna fakulteta Maribor
- prof. dr. Viljem Nemeč, ZOP Ljubljana
- dr. Ivo Banič, Inštitut za ekonomsko raziskovanje Ljubljana
- prof. dr. Stane Možina, Ekonomska fakulteta v Ljubljani
- prof. dr. Jože Gričar, Visoka šola za organizacijo dela
- prof. dr. Jan Meyer, Univerza v Minesoti, ZDA
- prof. dr. Milton Jenkins, Univerza v Baltimoru, ZDA
- dipl. psih. Vlasta Tomazin, GIP »PIONIR«, vodja oddelka za izobraževanje

Vabimo vse zainteresirane, da izpolnijo naslednjo prijavnico za 2. seminar o poslovnem napovedovanju in učinkovitem odločanju v zaostrenih pogojih gospodarjenja 16. in 17. maja 1990 na Otočcu

Naziv organizacije

Priimek in ime prijavitelca

Kotizacijo za vsakega udeleženca 900,00 din nakažite na žiro račun 52100-678-80534 Društvo ekonomistov Dolenjske in Bele krajine.

Dokazilo o vplačilu prinesite s seboj. Morebitne hotelske rezervacije uredite sami po telefonu št. 85-150. Prijavnico pošljite na naslov: ALENKA KRAUS, GIP PIONIR, 68000 Novo mesto, Kettejev drevored 37.

Datum:

Žig in podpis:

Kmetijska zadruga Krka, Novo mesto

MERCATOR-KZ KRKA n.sub.o.
NOVO MESTO
TOZD KRMILA n.sub.o.
NOVO MESTO
Bršljin 16

Zbor delavcev TOZD Krmila razpisuje dela in naloge

direktor TOZD — individualni poslovodni organ (ni reelekcija)

Poleg splošnih pogojev po zakonu morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo končano šolsko izobrazbo VII. ali VI. stopnje ekonomske ali kmetijske usmeritve in 3 oziroma 4 leta delovnih izkušenj v svoji stroki;
- da imajo sposobnost vodenja, organiziranja in usklajevanja delovnega procesa.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Pisne prijave v zaprti kuverti z oznako »za razpisno komisijo« z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Na podlagi 51. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 18/84) ter 9. člena odloka o upravljanju in razpolaganju S STAVBNIM ZEMLJIŠČEM (Ur. list SRS, št. 37/86, 40/87)

objavlja

Sklad stavbnih zemljišč občine Brežice na podlagi sklepa komisije za oddajanje z dne 23. 4. 1990 naslednji

JAVNI RAZPIS

1.

za oddajo pravice uporabe na stavbnem zemljišču za gradnjo trgovine v zazidalnem načrtu Šentienart I. lok. št. 55 v približni izmeri 2230 m².

Cena stavbnega zemljišča je v obliki akontacije po 79,25 din za m². Dokončna cena bo določena po valorizaciji ob sklenitvi pogodbe. Stroški komunalne opreme znašajo 75,00 din na m², so tudi v obliki akontacije, izračunani do konca marca, dokončni znesek se bo določil po valorizaciji v času sklenitve pogodbe.

Pod komunalno opremo je šteta možnost priključka na cesto, vodovod, kanalizacijo in elektriko.

Vsak ponudnik bo moral še posebej plačati:

- spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča;
- soglasja za priključke na električno, vodovodno in kanalizacijsko omrežje;
- na svoje stroške zgraditi priključke na komunalne naprave, ceste, vodovod, elektriko in kanalizacijo;
- sofinancirati manjkajoče komunalne naprave, ki še niso zgrajene, kot npr. javna razsvetljava, telefonsko omrežje;
- stroške parcelacije zemljišča;
- stroške objave javnega natečaja in zemljiško knjižnega prenosa.

1.

Prijave se vložijo v roku 15 dni od objave v Dolenjskem listu. Prijave morajo biti zapečateni, na ovojnici pa oznaka »Javni razpis«. Naslovijo se na Sklad stavbnih zemljišč občine Brežice, Cesta prvih borcev 18.

2.

Ponudnik je dolžan plačati varščino v znesku 10% vrednosti akontacije zemljišča in komunalne opreme za eno lokacijo.

3.

Varščino je potrebno nakazati na žiro račun Sklada stavbnih zemljišč občine Brežice št. 51620-654-63 in potrdilo o vplačilu varščine priložiti prijavi. Varščina se uspelemu ponudniku računa brezobrestno v ceno stavbnega zemljišča, neuspelemu pa vrne brezobrestno najkasneje v 15 dneh po izbiri najugodnejšega ponudnika.

4.

O odpiranju ponudb bo komisija za oddajo stavbnih zemljišč zahtevala od ponudnika dodatno dokumentacijo, če bo potrebna za ugotovitev najugodnejšega ponudnika.

5.

Če se bo za posamezno lokacijo prijavi več ponudnikov, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, bo komisija izdelala prednostni vrstni red na podlagi meril, določenih v odloku o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem na območju občine Brežice.

6.

Ponudnik, ki najbolj izpolnjuje razpisne pogoje, mora najkasneje v 15 dneh po pravnomočnosti postopka o ugotovitvi najugodnejšega ponudnika skleniti s Skladom stavbnih zemljišč občine Brežice pogodbo o oddaji zemljišča, ker bo sicer zemljišče oddano naslednjemu najugodnejšemu ponudniku, v pogodbo se vnese klavzula.

7.

Odškodnino za zemljišče in delno komunalno opremo je ponudnik dolžan plačati v 8 dneh po podpisu pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča, po tem roku tečejo veljavne zamudne obresti.

8.

Ponudnik je dolžan začeti z gradnjo v enem letu po podpisu pogodbe in zgraditi objekt do III. gradbene faze v 5 letih po pridobitvi tega zemljišča.

9.

Obrazci za prijavo so ponudniku za razpolago pri Skladu stavbnih zemljišč občine Brežice, soba št. 35.

Sklad stavbnih zemljišč občine Brežice

Prekopa obnavlja svoj dom

Gasilci so se izkazali s prostovoljnim delom

PREKOPA — Vsa leta doslej so bile volitive v gasilskem domu v Prekopi, samo letos ne, ker gasilci obnavljajo dom. Obnova se vleče že kar nekaj časa, ker gasilec manjka denarja, volje pa jim očitno še ne bo tako kmalu zmanjkalo in z deli ne bodo prenehali, dokler obnova ne bo končana.

Predsednik gasilskega društva Vlado Lenčič je povedal, da gasilsko društvo obstaja že od leta 1927, novi gasilski dom pa so zgradili leta 1963. Tedaj je bilo sicer med člani in vaščani veliko zagnanosti, vendar so v dom vgrajevali slabe materiale in zob časa je zaradi tega močno načel stavbo. Potem so se več let pogovarjali o tem, da bo treba dom obnoviti, končno pa so le začeli z deli.

»Delali smo tudi med prazniki, saj hočemo še letos obnoviti fasado in spodnjo etažo, za kaj več pa nam bo manjkalo denarja,« pripoveduje Lenčič. »Seveda vsega tega, kar smo naredili doslej, ne bi mogli opravičiti, če ne bi prostovoljno delali člani društva. Vsak izmed njih mora prispevati po 25 ur na leto. Pa se tudi nam dogaja, da nekateri delajo po 100 in več ur, nekateri pa niti eno. Tisti, ki kaj dajo na našo gasilsko tradicijo, pa nimajo časa, prispevajo vsaj denar. Eden izmed članov je prispeval celo 2.000 konvertibilnih dinarjev. Krovec Abram nam je zastoj odstopil delavce, ko smo postavljali ostrešje, lani smo organizirali gostinsko ponudbo na Beneški noči v Kostanjevici in tako nekaj zaslužili. Seveda brez pomoči v hrani in pijači, ki nam jo prispevajo vaščani, tudi ne bi šlo,« meni Lenčič.

Če bo šlo tudi poslej vse po sreči, bo

do prenovljeni gasilski dom odprli prihodnje leto. To bo seveda velik dan za gasilsko društvo iz Prekope, ki šteje kar 170 članov. Iz vsake družine je v društvu po več članov, iz Lenčičeve pa jih je kar peto. Vendar pravi Lenčič, da je članov, ki stoje ob strani, kar preveč, kar se kaže v času, ko bi jih najbolj potrebovali.

J. S.

Vlado Lenčič

Samoborsko gorje vabi

Prijetno krožno planinsko pot je moč obhoditi v dveh dneh

Samoborsko gorje je del obsežnega spominjskega območja Žumberak-Gorjanci. Pet planinskih domov je ob koncu tedna odprtih vse leto. Najvišji vrh Samoborskega gorja je Japetič (879 m). Zaradi bližine Zagreba je to gorje dobro obiskano. Domovi in vrhovi so povezani s številnimi markiranimi potmi. Najbolje pa je moč spoznati Samoborsko gorje, če prehodimo krožno planinsko pot. V dveh dneh planinca poti vodi prek treh najvišjih vrhov tega gorja, Plešivice (779 m), Ostrca (752 m) in Japetiča. Pred nedavnim je PD Japetič iz Samobora izdalo peto izdajo vodiča po krožni planinski poti po Samoborskem gorju s planinsko karto tega gorja in dnevnikom. Vodnik je moč naročiti na naslov: PD Japetič, p. p. 32, 41430 Samobor ali ga kupiti v samoborskem muzeju, ki je odprt vsak dan od 9. do 13. ure.

Transverzala po Samoborskem gorju sodi med najbolj obiskane v Jugoslaviji. Iz Slovenije prihajajo največ planinci iz Maribora, Ljubljane, Litije in Kranja, želijo pa, da bi v čim večjem številu prihajali v ta lepi konec tudi planinci iz Dolenjske in Zasavja.

DOM OBNAVLJAJO — Gasilski dom v Prekopi obnavljajo že dolgo, vendar bodo gasilci vztrajali do konca. Prihodnje leto bodo dom odprli. Na sliki: obnova fasade bo kmalu končana. (Foto: J. S.)

PETROL TRGOVINA LJUBLJANA TOE BREŽICE
Tovarniška 2

razpisuje prosta dela in naloge

prodajalca na bencinskem servisu ŽLEBIČ

Pogoji:

- zaključena IV. ali V. stopnja strokovne usposobljenosti
- odslužen vojaški rok

Dela in naloge se združujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja dva meseca.

Lastnoročno napisane vloge s kratkim življenjepisom in z dokazilom o izobrazbi naj kandidati pošljejo v 8 dneh od objave razpisa na naslov: PETROL TOE BREŽICE, Tovarniška 2, 68250 Brežice.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

Mercator Agrokombinat
 Krško

objavlja

javno licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. traktor TORPEDO TD 6206/C
2. traktor IMT tip 560-179
3. traktor URSUS tip C 355
4. tovorni avto za prevoz živine, zastava 650 BD
5. osebni avto zastava 750/850
6. kombi — kason IMV 1600 BR

Licitacija bo v soboto, 12. maja, ob 10. uri na dvorišču DE Servisa pri trgovini s kmetijskimi stroji, CKŽ 143 v Krškem. Ogled vozil je možen na omenjenem prostoru 2 uri pred začetkom licitacije. Na licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Prometni davek plača kupec. Navedena prometna sredstva bodo prodana po sistemu »videno — kupljeno« in kasnejše reklamacije ne bodo upoštevane.

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je v trpljenju zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

TONČKA LEŠNJAK

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 85. letu starosti je za vedno zaspal naš dragi oče, stari oče, praded, brat in stric

FRANC ŠIMC

iz Plemberka 5

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala tudi kolektivu Krke, pevcem ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

*Zlate so bile tvoje roke,
iskreno je bilo tvoje srce.*

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dobri in skrbni mož, oče, brat, stric in stari oče

ANTON DEŽMAN

iz Strelaca 8 pri Šmarjeti

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za pomoč, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje ter vsem, ki so pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja kolektivu IMV Šmarjeta, Mercatorju Gradišče Trebnje, SSTZU Borisa Kidriča v Novem mestu, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

*Niti zbogom nisi rekel,
niti nam roke podal,
smrt te vzela je prerano,
a v srcih naših boš ostal.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je mnogo prezgodaj v 36. letu starosti zapustil naš dragi in skrbni mož, ati, brat in stric

IVAN ČRNAGOJ

iz Žužemberka

Iskreno se zahvaljujemo zdravniškemu osebju intenzivne nege na kirurškem oddelku, ki so mu lajšali bolečine, lovski družini Plešivica-Zužemberk in ostalim lovskim družinam, gasilskim društvom, godbi Novolesa, Varnosti Novo mesto, nosilcem praporov in govornikom za poslovilne besede, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred, trgovini Market Žužemberk, DO Dolenjka Novo mesto, družinam Penca, Miklič in Setničar, sosedom, vaščanom in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrazili ustno ali pisno sožalje, podarili cvetje in pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Vsem ponovno iskrena hvala!

Žalujoci: žena Francka, hčerka Andreja, sin Matjaž, mama, brat Rajko in Slavko, sestri Micka in Anica z družinama in ostalo sorodstvo

*A dan je črni moral priti,
bridkosti dan, ož dan solzan,
teško bilo se je ločiti
a solze vse, ves jok zaman.*

ZAHVALA

Ob prerani in boleči smrti našega dragega

JOŽETA LAVRINA

iz Novega mesta, Ob Težki vodi 28

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga tako številno pospremili na prerani zadnji poti, nam izrazili sožalje, podarili cvetje in nam kakorkoli pomagali v naši veliki bolečini. Posebna zahvala družinama Pletič, družini Cigler in dr. Drenovcu, tovarni zdravil Krka, oddelkom Inštitut in Zdravila, sodelavcem oddelka Marketinga za častno stražo, tov. Petančiču za poslovilni govor, pevcem Dolenjskega okteta, tov. Petru Dularju za poslovilne zvoke Tišine in gospodu Lapu za tople besede ob slovesu in za lep pogrebni obred. Še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Zinka, sin Sašo z družino

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, teta in svakinja

FRANČIŠKA RIHTER

iz Krškega

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, DS UO občine Brežice, tovarni Videm Krško, SGP Pionir Krško za izraze sočustvovanja, podarjeno cvetje in spremstvo na poslednji poti. Posebna zahvala zdravstvenim delavcem ZD Krško za večmesečno zdravljenje in nego na domu, zdravstvenim delavcem bolnišnice Brežice in Doma upokojencev Brežice za zdravljenje, lajšanje bolečin in nego. Iskrena zahvala godbenikom iz Loč in pevcem iz Pišec.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, ata, starega ata in tasta

JANEZA TURKA

iz Pristavice 18 pri Velikem Gabru

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, gasilskemu društvu, pevcem in vsem, ki so pokojnemu darovali cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala gospodu župniku in govorniku za poslovilne besede.

Žalujoci: žena Slavka, sin Jože z družino in hči Slavka z družino

*Mirno spi v slovenski zemlji,
ki si ljubil jo zvesto,
kot si ljubil svoje drage,
ki za tabo zdaj žalujejo.*

V SPOMIN

15. maja minevajo tri žalostna leta, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi in skrbni mož in oče

IVAN KAMBIČ

iz Semiča 7 a

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Žalujoca žena Rozika in sin Dušan

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA HUMAR

iz Koroške vasi 16

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih veliko pomagali, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo izrekamo osebju internega oddelka Novomeške bolnišnice za lajšanje bolečin, tozdu Varnost in kolektivu otroškega oddelka za podarjena venca. Prisrčna hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: mož Jože, hčerki Marija in Milena z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra, teta, sestrična, tašča in svakinja

IVANKA PAVKOVIČ

Tomšičeva ul. 4 c, Senovo

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za podarjene vence in cvetje ter vnaprej plačane svete maše in izrečeno sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom ZD Senovo, dr. Janji Zorko in dr. Milanu Matiču in zdravstvenemu osebju ženskega internega oddelka bolnišnice Brežice za lajšanje bolečin v zadnjih dneh življenja. Najlepše se zahvaljujemo pevcem iz Koprivnice za ganljivo zapete žalostinke, govornici krajevne skupnosti Senovo za izrečene besede slovesa in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerki Kristina in Slavka z družinama ter ostalo sorodstvo

*Trpljenje si prestala,
sedaj boš v grobu mirno spala.*

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, tašča in teta

ROZALIJA KUZMA

iz Perudine pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo DO Novoteks Vinica, zlasti še ožjim sodelavcem, kolektivu OŠ Semič, zdravnikom zdravstvenega doma Črnomelj, organizaciji ZZB za podarjeni venec, govorniku Ostroniču za poslovilne besede, pevcem ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je po hudi in težki bolezni za vedno zapustil dragi mož, oče in stari oče

JOŽE MRAVINEC

iz Podklanca 28 pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, rudniku rjavega premoga Kanižarica, ZB Vinica ter društvu upokojencev v Črnomlju za podarjene vence, cvetje in izrečeno sožalje ter za številno spremstvo na pokojnikovi zadnji poti. Prisrčna hvala Katji za poslovilne besede pred domačo hišo ter tov. Jaketiču ob odprtem grobu, sosedom in dobrim sosedam Katici, Miri, Katji in Nadi za vsestransko pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni osebju kirurškega oddelka bolnice Novo mesto za nego in lajšanje bolečin, gospodu župniku pa za opravljeni obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: žena Ana, sin Jože z družino, hčerka Anica z družino ter vnuka Klavdija in Damjan

tedenski koledar

Četrtek, 10. maja — Izidor Petek, 11. maja — Žiga Sobota, 12. maja — Pankracij Nedelja, 13. maja — Servacij Ponedeljek, 14. maja — Bonifacij Torex, 15. maja — Zofija Sreda, 16. maja — Janez

kino

BREŽICE: 11. in 12. 5. (ob 20. uri) ameriška komedija Ženskar, 13. (ob 18. in 20. uri) ter 14. 5. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Priče nasilja. 15. in 16. 5. (ob 20. uri) italijanski erotični film Hudič v telesu. **ČRNOMELJ:** 10. 5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Delta Force komanda. 11. 5. (ob 21. uri) ameriški erotični film Seks v delovnem času. 13. 5. (ob 20. uri) ameriška grozljivka Knez teme. 15. 5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Mala mati.

KRŠKO: 10. 5. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Smrtonosno orožje — II. del. 10. in 11. 5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Oračin v Hongkongu — II. del. 11. 5. (ob 22. uri) ameriški erotični film Me nismo device. 13. 5. (ob 18. uri) ameriška komedija Letalska akademija. 15. 5. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Policaj Manjak. 16. 5. (ob 18. uri) ameriška komedija Harlem ponoči. 12. 5. (ob 20. uri) kulturni večer z gosti iz Sarajeva.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 10. do 13. 5. (ob 19. uri) ameriški film Petek, 13. — 7 del. Od 14. do 16. 5. (ob 19. uri) ameriški film Dekle iz kitajske četrti.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 10. (ob 18. in 20. uri) ter 12. in 13. 5. (ob 20. uri) ameriška grozljivka Grde sanje. 11. 5. (ob 19.30) Revija pevskih zborov Novo mesto. 12. in 13. (ob 18. uri) ter 14. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriški pravljnični spektakel Legenda.

službo dobi

DEKLE za delo v lokalu snack-trgovina iščem. Delo je redno. Tel. (068) 25-788 ali 26-389, Andrej. (1426-SD-19) **KUKHARICO**, dekle za strezbo, sprejemno takoj. Hrana, stanovanje v hiši. Nedelja, ponedeljek prosta. Tel. (061) 666-067. (P19-36MO) **AKVIZITERJA** ali trgovskega potnika za prodajo nogavic iščem. Informacije na telefon (042) 841-032, Stjepan Palatinuš, vsak dan od 15. do 16. ure. (rač-OB-19) **PRODAJALKO** zaposlim. Tel. (068) 43-765, četrtek in petek od 20. do 21. ure. (1449-SD-19) **OSEBO** za čiščenje lokala iščem. Tel. (068) 22-242 int. 216. (P19-76MO) **PROSTI VIKENDI**, po možnosti lasten prevoz, in volja do dela, to so pogoji za dober zaslužek. Dobimo se v hotelu Metropol, v modri sobi, v petek, 11. maja, ob 17. uri. (P19-103MO) **HOČETE HITRO ZASLUŽITI?** Pogoji: lasten avto in prosti vikendi. Dobimo se v hotelu Kandija v petek ob 20. uri ali v motelu Putnik v Trebnjem v ponedeljek ob 19. uri. (1475-SD-19) **AKVIZITERJI, POZOR!** Super za služek. Telefon 26-330. (1464-SD-19) **DEKLE** za delo v bifeju zaposlim začasno ali stalno. Možnost stanovanja, sobote in nedelje proste. Tel. (0608) 69-138. (P19-65MO) **DEKLE** v gostinstvu (okolica Novoga mesta), za popoldanski čas, zaposlim. Tel. (068) 43-748, popoldne. (1483-SD-19)

stanovanja

STANOVANJE (soba s kopalnico) išče mlad par. Naslov v upravi lista. (1402-ST-19) **STANOVANJE** ali **STAREJŠO HIŠO** z možnostjo odkupa v Kočevju ali okolici najame mlada družina. Lado Baloh, Trg zbora odposlancev 10, 61330 Kočevje. (P19-14MO) **NUJNO** najemem apartma z dvema sobama in kopalnico v Novem mestu ali okolici. Tel. 23-311 int. 523 popoldne (Toni). (ček-ST-19) **STANOVANJE** v Novem mestu išče dekle. Ponudbe na tel. 27-466. (P19-74MO) **GARSONJERO** ali enosobno stanovanje v Novem mestu v najem. Šifra: »SLOVENEK«. (P19-105MO) **ENO-ALI DVOSOBNO** opremljeno stanovanje najemem v Novem mestu ali bližnji okolici (do 5 km). Ponudbe na naslov: g. Rogoz, IMV REVOZ SCP, Novo mesto. (P19-35MO) **GARSONJERO** ali sobo s sanitarijami v Novem mestu išče profesorica francošine od 1. junija dalje. Tel. (061) 555-156 ali (063) 29-297. (P19-28MO) **PROJAM** v središču mesta ob glavni cesti Sevnice garsonjero (soba, kuhinja) z opremljeno kopalnico, takoj vseljivo, ugodno za poslovne prostore, za upokoje-nice občane, možna udeležba najemnine. Niko Kriv, Kvedrova 1, Sevnica. (P19-34MO)

motorna vozila

Z 750 LE, letnik 1985, prevoženih 13000 km, dobro ohranjen, prodam. Tel. (0608) 62-875, zvečer. (P19-56MO) **LADO 1300 S**, letnik 1984, registrirano do maja 1991, prodam. Ivan Fabjančič, Anže 11, Brestanica, tel. (0608) 70-437. (P19-57MO) **BT 50 kot nov**, 300 km, zelo ugodno prodam. Tel. (068) 84-647. (1451-MV-19) **Z 128 SKALA**, staro dve leti, ugodno prodam. Tel. (068) 42-814. (1454-MV-19)

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozrd Dolenjski list, Novo mesto. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozrda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartel, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milian Markelj, Pavel Perc, Jože Primo, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran. TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto). IZHAJA ob četrtkih. Posameznika številko 7 din, naročnina za 2. trimesečje 80 din; za delovne in družbene organizacije 160 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 100 din, na prvi ali zadnji strani 200 din; za razpise, licitacije ipd. 120 din. Mali oglasi do deset besed 80 din, vsaka nadaljnja beseda 8 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006. Nenaročni rokopisi in fotografije ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 1. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozrd Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

TOMOS AVTOMATIK A3S, star leto in pol, prodam. Cena po dogovoru. Tel. (0608) 32-947. (P19-9MO)

TOMOS AVTOMATIK, star 5 let, dobro ohranjen, ugodno prodam. Tel. 51-354. (1465-MV-19)

APN 6 S, letnik 1988, kot nov, poceni prodam. Tel. (0608) 32-092. (1466-MV-19)

Z 128, letnik 1987, prodam ali zamenjam za manjši avto. Tel. 43-568. (P19-88MO)

FIAT 126 PGL, letnik (julij) 1987, poceni prodam. Tel. (0608) 68-123. (P19-87MO)

PROJAM TOMOS AVTOMATIK, dobro ohranjen, za 400 DEM in Tomosov pony expres, obnovljen, za samo 200 DEM. Mitja Avenik, Resa 17, 68351 Straža. (1468-MV-19)

R 4, letnik 1988, ugodno prodam. Tel. 23-735. (P19-113MO)

JUGO 45, letnik 1989, registriran do februarja 1991, prodam. Janko Bregar, Ostrog 30, Šentjernej, tel. 42-424. (P19-112MO)

VISO SUPER E, letnik 1981, ugodno prodam. Tel. 76-009. (P19-111MO)

GOLF JXD, letnik 1986, prodam. Tel. 24-374. (P19-110MO)

JUGO 45, letnik 1989, prodam. Ivan Gerjevič, Zg. Obrež 8/a, Artiče, tel. 62-793. (P19-11MO)

ZASTAVO 850, letnik 1983, prodam. Tel. 25-819. (1480-MV-19)

FIAT 128, prevoženih 19000 km, ugodno prodam. Tel. (068) 20-459. (1479-MV-19)

ZASTAVO 101 GTL, november 1985, rumeno, prodam za 40000 din. Tel. (0608) 31-888. (1477-MV-19)

ATX 50 C prodam. Tel. 85-127. (1482-MV-19)

GOLF JL, letnik 1979, prodam. Tel. 21-174, popoldne. (P19-106MO)

FIAT 126 P 650 E, letnik 1985, prodam. Tel. (0608) 34-954. (P19-107MO)

126 P, letnik 1987, prodam. Tel. (068) 42-086. (P19-99MO)

R 4, letnik 1983, prodam. Tel. (068) 44-500. (P19-100MO)

GOLF DIESEL, star 26 mesecev, prodam. Tel. 65-737. (P19-101MO)

Z 850, letnik 1982, registriran do decembra 1990, ugodno prodam. Tel. 24-557, popoldne. (P19-102MO)

R 18, letnik 1987, tovornjak IMV 2200 D, letnik 1978, prodam ali zamenjam za osebni avto; kompresor 50 L in šotor za 4 osebe pa prodam. Tel. 27-265. (ček-MV-19)

FIAT 126 PGL, letnik 1986, registriran do decembra, prodam. Ogleđ v soboto in nedeljo. Tomaž Prah, Blanca. (P19-89MO)

TOVORNO ZASTAVO 635, nosilnost 3,5 t, prodam. Tel. 28-460. (P19-91MO)

Z 128, stara dve leti, prodam. Tel. 84-190. (P19-92MO)

GOLF JXD, letnik 1988, rdeče barve, kot nov, prodam ali zamenjam za cenejši avto. Jenškovec, Male Vodenice 13, Kostanjevica. (P19-94MO)

R 5 KAMPUS, letnik 1990, prodam. Tel. 28-808. (P19-96MO)

Z 850, letnik 1982, prodam. Kermc, Nad mlini 41, Novo mesto, tel. dopoldne 24-541 int. 77 (P19-97MO)

MOTO GUZI V 35, letnik 1981, in APN 6, letnik 1985, prodam. Renuš, Črmošnjice 42, Novo mesto. (P19-71MO)

R 9 DIESEL, star dve leti in pol, ugodno prodam. Tel. 21-608. (1472-MV-19)

CORSA 1,5 DIESEL, stara 6 mesecev, kovinske sive barve, z dodatno opremo, prodam. Tel. (0608) 61-020, dopoldne ali (0608) 61-592 do 20. ure. (1470-MV-19)

APN 6, malo rabljen, ugodno prodam. Tel. (0608) 81-126. (P19-59MO)

Z 101 GT 55, letnik 1984, prodam. Milan Stolič, Dol. Ponikve 22, Trebnje. (P19-61MO)

128, letnik 1987, registriran do februarja 1991, prodam. Tel. (0608) 60-136. (P19-62MO)

Z 101 GTL 55, letnik 1984, prodam. Tel. (068) 56-618. (P19-64MO)

KOMBI IMV 1600, letnik 1980, generalno obnovljen, prodam po zelo ugodni ceni. Prodajam tudi 2 m² hrastovih plohov 5 cm. Tel. (0608) 75-761. (P19-67MO)

Z 101 mediteran, letnik 1981, in VW 1300 po delih prodam. Tel. 76-387. (P19-70MO)

GILERO 200 RX, letnik 1986, prodam. Tel. 24-070. (P19-76MO)

Z 1300, starejši letnik, registriran celo leto, v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. Tel. 27-987. (P19-81MO)

BT 50, letnik 1987, bele barve, z dodatno opremo, prodam. Tel. 21-083. (P19-84MO)

JUGO KORAL 55, letnik 1989, malo vožen, prodam. Tel. (0608) 32-366. (P19-86MO)

GOLF X 88 prodam. Tel. (0608) 67-478, od 14. ure dalje. (1456-MV-19)

AVTO FORD ORION, prvič registriran 1987, prodam. Tel. (068) 25-065. (1457-MV-19)

ZASTAVO 101, letnik 1985, dobro ohranjena, registracija velja eno leto, prodam. Sašo Lauševič, Na žago 2, Šentjernej. (1458-MV-19)

126 P, letnik 1986, prodam ali menjam za Z 101, staro dve leti. Turk, Partizanska 29/8, Novo mesto. Informacije popoldne. (1459-MV-19)

GOLF, letnik 1980 in BMW prodam. Nadu Škocjan 66, (1460-MV-19)

ZASTAVO 101, letnik 1988, prodam. Kastelic, Mali Vrh 8, Mirna Peč. (1463-MV-19)

126 P, letnik 1978, ugodno prodam. Silvo Kastelic, Pot na Laze 6, Mirna. (P19-124MO)

GOLF DIESEL, september 1987, prodam. Gubčeva 2 (na Grmu), Novo mesto. (P19-108MO)

ZASTAVO 750, letnik 1985, prodam. Tel. dopoldne 21-570, popoldne 21-716. (P19-90MO)

prodam

VAKUMIRKO, orodja, avtomat za obrez in folijo prodam. Tel. (068) 25-788, 26-389, Andrej. (1426-PR-19)

HARMONIKO ŽELEZNIK (ha, a, e, duri) prodam ali zamenjam za CO₂ aparat. Tel. 45-049. (1361-PR-17)

SUPER COLOR Grundig in videorekorder hi-fi stereo, vse novo, prodam. Čoralič, Cesta herojev 38, Novo mesto. (1355-PR-17)

PEVSKO OZVOČENJE MONTAR-BO 741, bas kitaro in mikrofon SENHAISSER prodam. Tel. 28-446. (P19-10MO)

PROJAM leseno garažo v Bršljunu 43, 4 gume s platišči za golfa. Tel. 28-446. (P19-11MO)

DOBERMANA, starega 6 mesecev, prodam. Tel. 22-650, zvečer. (P19-37MO)

KOBILO z žrebetom prodam. Alojz Červan, Goriška vas 5, Mirna Peč. (1446-PR-19)

ČEBELE, 7 AŽ panjev, prodam. Jože Šljakovec, Groblje 6, Novo mesto. (1445-PR-19)

KAVČ trosed — ležišče prodam. Informacije po telefonu 23-398, popoldne. (P19-58MO)

OTROŠKI VOZIČEK prodam. Tel. 27-943. (1441-PR-19)

REGAL OMARO za dnevno sobo poceni prodam. Tel. 24-071. (P19-50MO)

KOZLA srnatega, starega dve leti, prodam. Tel. 22-464. (1439-PR-19)

KOZO z mladičmi in dve ovci prodam. Avenik, Drganja sela 39. (1438-PR-19)

ČOLN MAESTRAL 9, še zapakiran, z garancijo, prodam 10% ceneje. Tel. (0608) 70-423. (P19-30MO)

PROJAM nov skobeljnik (hobelpag), harmoniko Hohner (klavijsko, 120 basov), VERDI III. Anton Černelič, Mali Vrh 13, 68254 Globoko. (P19-31MO)

PROJAM gruč, malo rabljen (8 x 12 m) ter ličnikali. Groblje 15, Šentjernej. Ogleđ popoldne. (1434-PR-19)

ČRNO-BELI TV na daljinsko upravljanje prodam. Tel. 25-000. (P19-125MO)

ŠTIRIDELNO OMARO za predso-bro prodam po zelo ugodni ceni. Informacije po telefonu (068) 21-216. (P19-69MO)

TELETA, starega en teden, prodam. Anton Kukenberger, Gor. Ponikve 20, Trebnje. (P19-63MO)

ZELO ugodno prodam nov videorekorder (6300 din) in nov glasbeni stolp 2 x 30 W (6.100 din), oboje novo in na daljinsko upravljanje, z garancijo. Tel. (0608) 70-465, Bojan. (P19-60MO)

ZELO UGODNO prodam dobro ohranjeno predso-bro omaro, barvni in črno-beli TV znamke Gorenje, štedilnik (plin-elektrika), hladilnik, skrinja-hladilnik in bojler (80 l). Nad mlini 15, a, tel. 21-246. (1467-PR-19)

PROJAM gradbeni les od večjega objekta dimenzije 20 x 20 do 3 do 12 metrov. Martin Šavorn, Bušinja vas 25, Metlika, ogleđ v nedeljo. Tel. (061) 50-683. (P19-98MO)

MODELE in vibrator za umetni kamen prodam. Perko, Gornji Križ 12, Žužemberk. (1474-PR-19)

PROJAM videorekorder, cisterno za kurilno olje (2700 l) in novo rotacijsko kosilnico. Tel. 43-568. (P19-88MO)

AVTOPRIKOLICO za prevoz konja ali goveda prodam. Tel. 73-443. (1473-PR-19)

UMETNI KAMEN prodam. Cena je 70,00 din za m². Prodajam tudi kalupe, vibracijsko mizo in sekačico za silažo »Tri-umf«. Tel. 26-480, Kuletič. (1462-PR-19)

ŽENSKO KOLO, novo, prodam. Informacije na tel. 24-529, od 9. do 12. ure. (1461-PR-19)

KOŠNJO prodam. Telefon (068) 84-790. (1459-PR-19)

UGODNO prodam CO₂ varilni aparat GORENJE. Tel. 25-065. (1457-PR-19)

VIDEOKAMERO prodam. Vinko Paracini, Zagrebska 11, Novo mesto, tel. 28-601. (P19-83MO)

HRASTOVE STEBRE za kozolec in prečnike prodam. Tel. 25-148. (P19-80MO)

PROJAM kamp prikolico adria 310, plinski peč in hladilnik na plin ter štedilnik, z baldahinom in prenosno streho. Ogleđ 12. in 13. maja v Dol. Toplicah nasproti Gostilne Rog — preko potoka, ali na tel. (041) 441-998. (P19-79MO)

PASTIRJE VNP 50 prodam. Tel. (061) 852-077 do 11. ure ali po 20. uri. (P19-77MO)

PROJAM rabljeno tridelno okno z roletom 180 x 140, kletno z rešetko 100 x 60, navadno okno 130 x 100, vse zastekljeno. Cena 1400 din. Tel. 73-214. (P19-72MO)

prodam

ZASTAVO, golfa ali renault, starega od 3 do 9 let, lahko tudi malo poškodovane-ga, kupim. Tel. 25-235. (1465-KU-19)

KORUZO v zrnju ali storžih kupim. Tel. 73-119. (P19-95MO)

prodam

KUPIM zamrzovalnik do 50 litrov. Poceni prodam manjšo kamp prikolico, dober pralni stroj ter bivanje v prikolici v Fiesi. Tel. (068) 25-087. (1430-KU-19)

KUPIM ali najemem staro hišo v okolici Brežic. Tel. (063) 32-626, popoldne. (P19-32MO)

posest

UGODNO PROJAM PARCELO pri Puli (rt Kamenjak). Tel. 25-706. (1330-PO-17)

PARCELO v Lisicu, star vinograd, travnik v izmeri 1500 m², primerno za gradnjo vikenda, prodam. Tel. 84-190. (19-93MO)

PROJAM 2 ha gozda na Lomnem, kombiniran boiler za kopalnico in tratorske verige — gozdne. Tel. 89-149, zvečer. (P19-82MO)

ZAZIDLJIVO PARCELO v Novem mestu — Brod (780 m²) prodam. Tel. (061) 349-682. (P19-73MO)

VINOGRAD z zidnico (15 a) v okolici Škocjana prodam. Prodajam tudi motorno kosilnico. Tel. 76-309. (P19-109MO)

MANJŠE POSESTVO pri Sevnici (Slovenija) prodam. Tel. (041) 155-205. (1478-PO-19)

VIKEND v vinogradu na Raki prodam. Tel. 22-667. (P19-123MO)

HIŠO pri Čateških Toplicah prodam ali menjam za morje-Beograd. Tel. (011) 507-615. (1422-PO-19)

PARCELO na Straži pri Raki, 1400 m², primerno za vinograd ali sadovnjak, prodam za 13.000 din, slabši gozd (3600 m²) pa za 16.000 din. Vili Kopina, Predoslje 148, 64000 Kranj. (1410-PO-18)

posest

PARCELO na Straži pri Raki, 1400 m², primerno za vinograd ali sadovnjak, prodam za 13.000 din, slabši gozd (3600 m²) pa za 16.000 din. Vili Kopina, Predoslje 148, 64000 Kranj. (1410-PO-18)

POČITNIŠKO HIŠO ob gozdičku pri Motelu Čatež prodam.

SPOŠTOVANI!

Se vam zdi, da vaš oljni gorilnik saji in nima pravega izgorevanja? **POKLIČITE NAS, SERVIS OLJNIH GORILNIKOV!**
 Želite posodobiti in sočasno poceniti vaše dosedanje centralno ogrevanje? **MONTIRAMO VSE VRSTE GORILNIKOV, PO ŽELJI NUDIMO VSE POTREBEN MATERIAL ZA MONTAŽO.**
SERVIS IN REZERVNI DELI SO NAŠA SKRB!
 Zaupajte svoje želje in probleme strokovnjaku z dolgoletno tradicijo na naslov
MIRAN PREDANIČ
SERVIS IN MONTAŽA OLJNIH GORILNIKOV
68290 SEVNICA, KIDRIČEVA 6, tel. 0608-81-002

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 16. do 25. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Nataša Ban iz Brežic — Nejc, Milena Špec iz Ledina — Dejana, Dragica Gramč iz Loča — Katarina, Zdenka Gros s Štrita — Mitja, Anita Teodorovič iz Pišec — Danijela, Zvezdana Kovačič iz Gorice — Zvezdana, Irena Žičkar iz Veniš — Sašo, Cvetka Bohorč iz Stranj — Karmen, Marija Kukuljovič z Drnovega — Tino, Irena Žibert iz Dovškega — Klaro, Fatima Semenič iz Obrežja — Jasmina, Alojzija Grlic iz Dobrave — Jurija, Marija Cirnski s Cirnika — Adrijano, Verica Veblje iz Nimnika — Nataša, Višnja Šoban iz Senkoveca — Barbaro, Alenka Zmavc iz Krškega — Andreja, Sunčana Anđrić iz Samobora — Ivana, Višnja Vlahovič iz Samobora — Ivano, Ilda Rodman iz Krškega — Majjo, Marica Majcenovič iz Domaslovca — Nikolo in Marjanca Prstačič iz gor. Pušče — dečka. Čestitamo!

TOBAČNA LJUBLJANA KOMISIJSKA PRODAJALNA KRŠKO

Obveščamo cenjene kupce, da smo uvedli nov delovni čas prodajalne:
 — ob delavnikih od 6. do 19. ure
 — ob sobotah od 6. do 13. ure
 Za komisijsko prodajo tehnične blaga se priporoča Komisijska prodajalna Tobačne, Ljubljana, Cesta krških žrtev 59 — pri Pizzeriji.

DOBRODOŠLI

IZ KS Osilnica

CVETLIČARNA Vrtnica
SONJA GRIL STRAŽA
 Po konkurenčnih cenah nudim:
 — rezano cvetje, lončnice, vence, ikebane, poročne šopke
 — sadike, sveče in različne pomočke
 Naročeno dostavljam na željen naslov. Aranžmaja za poroke na domu ne računam.
 Telefon: 84-547
 doma: 27-691

IZOLACIJE — SERVIS ZAMRZOVALNIKOV! VIKTOR PAJEK
 Ptujška cesta 89, Maribor
 tel. (062) 305-150 ali 413-606 non-stop

Popravljamo vse vrste zamrzovalnikov, ki točijo, rosijo, od zunaj ledenijo. Delamo z uvoženimi materiali po vsej Dolenjski, kamor seže Dolenjski list, in to že četrto leto. Za opravljena dela dobite garancijo, kakor za nov izdelek.

Ugodnost:
 V maju 20% popusta na cene storitev.
 Se priporočamo! (P19-116MO)

ITALJANI PRIHAJAJO — Za velikončne praznike je prišlo v Osilnico precej italijanskih gostov. Ker je bilo lepo vreme, so se odločili za taborjenje. Tu pa v bližnji in daljnji okolici še ni prostora za taborjenje (kampa). Ker so na slovenski strani strožji predpisi, so taborili na hrvaškem bregu Kolpe, pri vasi Hrvatsko.
RAZGLEDNE TOČKE — Kmalu bo zaključeno markiranje peš poti do izvira Kolpe, urejene pa bodo tudi sprehajalne steze, steze za jahanje in steze za vožnjo z gorskimi kolesi do vasi Čačič. Na razglednih točkah bodo postavili klopi za počivanje.
OSILNIŠKA NOŠA — Turistično društvo Osilnica si prizadeva, da bi strokovnjaki raziskali staro ljudsko nošo teh krajev, ki bi jo zdaj obnovili in jo uporabljali vsaj ob raznih kulturnih, športnih in drugih prireditvah. Zvedeli smo tudi, da obiskujejo te kraje odgovorni iz kočevskega Muzeja pa tudi dr. Marija Makarovič, ki je že opisala zgodovino in etnografske posebnosti Predgrada in Predgrajcev ter nošo in običaje Kosteljske.
ZABETONIRATI MOŽA — Domačini iz Ribjeka vedo povedati, da je v nevarnosti njihov »Mož« pod Loško steno. Gre za naravno oblikovano pokončno steno, o kateri kroži pravljica, da je to okameneli lovec iz Ribjeka, ki je streljal proti Sveti gori. Ta skala (Mož) je spodaj močno poškodovana, zato predlagajo domačini, da bi jo okrepili z betonom in tako preprečili, da se ne bi podrla v dolino, saj bi tako izgubili tudi svojo prirodno zanimivost.

JOŽITU V SPOMIN

7. maja je minilo žalostno leto, odkar te ni več med nami. Nikoli te ne bomo pozabili!

Tvoji najdražji

Merbach v ZRN, Gradac v Beli krajini

*Kako bi dihal rad,
 poslušal, gledal, sedel med vami,
 katero vmes povedal, pa me tišči
 teptan — nad mano grob prerani.
 (O. Župančič)*

ZAHVALA

Ob nenadni in mnogo prerani smrti brata, strica in svaka

JOŽETA PIŽMA

iz Luže

se najiskreneje zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja ter številno spremstvo na zadnji poti. Hvala GD Velika Loka, Dobrič, posebno pa GD Občine za vso organizacijo, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem in govorniku. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

*Če premagamo solze,
 ko hočejo na obraz,
 se nam v obeh ne posuše,
 temveč se izlijejo spet v nas,
 nazaj v srce,
 se umirijo
 ter v njem zmeraj obležijo.*

V SPOMIN
na

5. maj, ko je minilo leto dni, kar nas je tragično in v cvetu mladosti zapustil

STANE PUST

iz Trebnjega

Vsem, ki ste ohranili spomin nanj in ki ste mi v težkih trenutkih stali ob strani, iskrena hvala. Ni je večje bolečine, kot v dnevih bede nositi v srcu srečnih dni spomine. Dragi ati, spomin nate bo ostal vedno živ.

Žalujoci: žena Cvetka, hčerki Tereza in mala Tjaša
5. 5. 1990

*Ti dotrpela si, v spominih naših boš
 živela po srcu dobrem, ki si ga imela,
 daj Bog ti srečo večnosti.*

ZAHVALA

19. aprila smo se poslovili od naše drage

MARIJE PREŠEREN

Lokarjeve Mimi
iz Dolnjega Karteljevega

V tihi bolečini globoka zahvala gospodu župniku za opravljeni obred, vsem vaščanom in znancem za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti.

Vsi njeni

*Skrb, delo in trpljenje
 tvoje je bilo življenje.
 Bolečine si prestal,
 zdaj boš v grobu mirno spal.*

ZAHVALA

V 55. letu starosti je dotrpel naš dragi mož, oče, stari oče in brat

LADO MALEŠEVAC

iz Ivanje vasi

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, Avguštinčičevim in Tomsičevim, prijateljem Stanetu Sajetu, Stanetu Brinjevcu in Silvu Kastelcu ter teti Gorenčevi za vso pomoč. Hvala za pozornost delovnim organizacijama Novoteks in Iskra. Posebno zahvalo za vso skrb in nego pa smo dolžni intenzivnemu in travmatološkemu oddelku splošne bolnice Novo mesto ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je po kratki in hudi bolezni zapustila naša draga mama, babica in prababica

SLAVKA PAJNIČ

iz Trave 21

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki so nam pomagali, nam v težkih trenutkih stali ob strani ter jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti. Hvala sodelavcem LIK-a Kočevje PE ŽAGA za izkazano pozornost in sožalje, prav tako pevcem iz Loškega Potoka, Nadi Vreček za poslovljene besede ob odprtem grobu in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: hčerka Slavka z možem Jožetom, sin Tone z ženo Ivanko in Milan z ženo Ljubico, vnuki, pravnuki in ostalo sorodstvo

*Kako zelo nam manjkaš ti,
 povsod te iščejo oči.
 V domovih naših je praznina,
 spomin na tebe še živ,
 čeprav te več med nami ni.*

V SPOMIN

ANTONU KOSTANJŠKU

Križe 25

6. maja je minilo 10 let, odkar nas je zapustil. Vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate svečke, iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

*Življenje je pot v smrt,
 smrt je pot v življenje.*

ZAHVALA

V 95. letu starosti je prenehalo biti plemenito srce naše ljubljene mame, stare mame, prababice in tete

MARIJE ŠVALJ

iz Šentjerneja

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku za vso duhovno pomoč, tolažbo in lepo opravljen obred ter vsem duhovnikom za udeležbo na pogrebu. Posebna zahvala dr. Slavici Vizec za nesebično pomoč v dolgoletni bolezni, enako njeni mami Mariji Žibert. Najlepša hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem za pomoč, cvetje in darove v druge dobre namene. Lepa hvala kolektivu Iskra tozd Hipot, Šentjernejskemu oktetu in cerkvenemu pevskemu zboru Šentjerneja.

Žalujoci: vsi njeni

*Tako boš ležal, kot ležiš,
 le malo globlje,
 in z zemljo živel, kot živiš,
 le malo globlje.
 Le malo globlje, a vendar
 dovolj globoko,
 da ne dosežeš več teh trav
 s to svojo roko.*

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ate in stari ate

STANKO ZAVRŠNIK

upokojeni pečar in lončar
iz Gradca

Prisrčna hvala vsem, ki ste nam stali v teh težkih trenutkih ob strani, darovali cvetje in vence, govornikom in sovaščanom, ki so pomagali pri organizaciji pogreba, upokojenemu PZ iz Črnomlja, gospodu župniku za opravljen obred in vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot.

Žalujoci: žena Slava, hčerka Nada, hčerki Mimica in Stanka z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 38. letu starosti nas je mnogo prežgodaj in nepričakovano zapustila naša draga žena, mami, hčerka, sestra, snaha, teta in botra

MILKA SLAPŠAK

roj. Vovk

Koludrje 13

Ob boleči izgubi naše dobre mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, izraženo sožalje, podarjeno cvetje in darovanje za sv. maše. Se posebej se zahvaljujemo dr. Slapšakovi za zdravljenje in trud v zadnjih trenutkih življenja. Zahvaljujemo se tudi kolektivu IZLETNIKA Celje-PE Sevnica, Jutranjki, OS Šentjanž in šentjanškim soferjem. Vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, cerkvenim pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred in ganljive besede še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: mož Jože, hči Marta, sin Jože, ata, mama, tašča, sestre z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 94. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, teta in prababica

MARIJA KASTELIC

iz Pristave 18

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi delovni organizaciji Pionir Novo mesto za vence, skrb in razumevanje, internemu oddelku bolnišnice v Novem mestu za skrb in nego, ZZB Podgrad za podarjene vence, Alojzu Murnu za govor ob odprtem grobu in Francki Tisov za govor ob domači hiši ter pevcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ALENKA KNEZ

Alenka Knez uči l. b razred na mirenski osnovni šoli in tega si hodijo ogledovat, dobesedno ogledovat, odrasli ljudje, da bi videli nekaj novega. Kar počne pri pouku, je inovacija, za katero so nekateri že poiskali vzdevek »pmlad v našem šolstvu«.

Ce velja osnovnošolski pouk za nekako mučno zadevo, je Knezovi z izrazito svojim poukom uspelo narediti iz pustih šolskih ur prijetno predstavo igramo se učenj. Prepričana je namreč, da je največja napaka naše šole, da v njej otroke podcejujemo in da je polna tabujev ter da vse razkriva otroku kot presenečenje. Jezna je »na te učne načrte, ki so grozni za otroke«. Prvo nasprotje taki šoli je njena zamisel pouka. »Danes je težko povedati otroku kakšno reč, ki je ne bi vedel. Zato mora imeti vse informacije, med njimi pa mora znati poiskati potrebne. Učitelj mu mora biti pri tem mentor, pomočnik in svetovalec, dati mu mora metodo za učenje. Pri otroku mora iskati znanje, ne neznanje, otroku mora dati vedeti, da učitelj ni vse in da ni vseved. Zato je pomembno, da sta učitelj in učenec prijatelja,« pravi Knezova in dodaja, da je bistvo njene inovacije zamisliti omogočiti otroku, da pride do cilja kar najbolj samostojno. Za razvijanje prvčkovega samostojnega, ustvarjalnega in neobremenjenega mišljenja si je omislila posebne učne pripomočke, kot so lastna učenčeva stavnica in bralne table. Pokazalo se je, da šolarji te pripomočke že s pridom uporabljajo, da se bodo otroci rajši in bolje naučili črk, če bodo ob njih narisali svoje značilne

predmete. Tudi se ji je izpolnilo pričakovanje, da se bodo mlade glave bolje naučile brati stavke in daljša besedila, če bodo videli na bralnih tablah zraven besed zanimive risbe. Navsezadnje pa tudi matematika postane prijetna, če v računih nastopajo tri vrane, dva požrešna vrabca itd.; hkrati z računanjem pa učenci mimogrede dojamajo še pojem požrešnosti. Če dodamo še, da Knezova sama piše berila, v katerih, mimogrede povedano, nastopajo kot junaki živali in ljudje iz Alenkinega otroštva in domačega kraja, ter da poleg beril sestavlja za vsakega učenca posebej zanimiva vprašanja, na katera bo šolarček zanesljivo rad napisal odgovore, dobimo vsaj približno predstav o novatorskem zastavljenem pouku v mirenskem l. b. Končni vtis o tem razredu in njegovi učiteljici je nenehno iskanje novega, drugečnega in verjetno boljšega: mize so zdaj šolske klopi, že v naslednji uri pa so lahko zložene v improvizirani studio, v katerem pravkar teče kontaktna oddaja s poslušalci, kdaj pozneje služijo kot gledališki rekviziti. Pogosto pa so obložene s slovarji, leksikoni, pravopis in enciklopedijami. — »Heresizija« bi o pouku dobilnice Golieve plakete 1987 nemara vzkliknil kak pedagog starejšega datuma.

Karkoli že je njen pristop, prežet s težnjo po samostojnosti in samobitnosti, zanj obstaja stvarno izhodišče. Na prvobitni osnovi, ki jo je vsrkala z otroštvom in mladostjo v prečudoviti rojstni Trati pri Tržišču, je nanizala nadgradnjo novomeškega učiteljsišča. S »te perfektne šole za življenje« se z iskrinim veseljem spominja izjemnih ljudi in izvrstnih pedagogov profesorjev Dobovška, Kolenca, Bačerja, Dobovške, čudovitega psihologa Trohe. Kajpak se ji je težnja oblikovala tudi v dveh letih službovanja v Mokronogu in, jasno, v 20 letih učenja na Mirni. Ker se ne more zbogati z nobeno diktaturo, Knezova veliko bere; ali pa je res obratno? V ta okvir njene osebnosti sodi potem še nered, ki ga ima rajši od reda, ter njena naklonjenost samostojnemu govarjenju. Eno z drugum jo dela zanimivo, strpno in širokopično. In nič čudnega ni, če so njeni prvošolci zaljubljeni vanjo — v svojo Alenko.

M. LUZAR

Cvičkarija '90 potokla vse rekorde

V štirih dneh je bilo na trgu 20.000 obiskovalcev — Vola pojedli v štirih urah — V zidanicah manjka 14000 litrov vina, društvu vinogradnikov pa 4000 kozarcev in 1000 steklenic

NOVO MESTO — Teden cvička '90 in 1. slovenski vinogradniški sejem, ki so ga letos po dolgem času spet organizirali člani Društva vinogradnikov Dolenjske, je na novomeškem Glavnem trgu od 2. do 6. maja privabil več kot 20.000 obiskovalcev. Za obisk te doslej največje dolenjske prireditve, ki je s 1. vinogradniškim sejmom dobila tudi slovensko razsežnost, se imajo organizatorji v veliki meri zahvaliti tudi lepemu vremenu.

Ceprav je prireditve imela poudarek na kulturno-etnološkem in sejemskem delu, je bila za obiskovalce zanimivejša severna polovica trga, kjer so vinogradniki iz podružnic ŠentruPERT, Trška gora, Škocjan, Podgorje, Šentjernej in Malkovec ponujali svoja najbolje ocenjena vina, ki so po grlu pokaševalcev stekla ob pomoči krač, klobas, potic in doma pečene kruha, kaj hitro pa so zmanjkali tudi janjčki in odojki, same kosti in rogovje skoraj 400-kiškega vola pa so samevale na trgu že po nekaj urah, od takrat ko je mesar Emone odrezal prvo porcijo.

Kljub temu da je bilo na trgu postavljeno 150 omizij za 3000 ljudi, je vsak večer zmanjkalo prostora, še posebej tesno pa je bilo v soboto zvečer, ko Dolenjcev in gostov od drugod ni doma zadržal niti televizijski prenos pesmi Evrovizije. Okoli desete ure zvečer je bil trg napolnjen z več kot 8000 obiskovalci. Polovica teh pa vinogradnikov in njihovih vina ter hrane sploh ni videla, saj jih je bilo nemogoče postreči. Zado-

voljiti so se morali s tem, da so po več letih na Dolenjskem spet videli in slišali Slaka in njegove fante s Praprotnega, nekateri pa je ogrela modna revija Laboda. Tudi potem, ko je bilo na trgu že vse konačno in je v dveh hramih zmanjkalo tudi vina, se ljudje še niso razšli, saj jih je ob dveh ponoči vztrajala vsaj še polovica. Počasi so se razhajali šele tedaj, ko so vinogradniki prijeli za metle, najztrajnejše pa so s trga spodili šele gasilci iz Šmihela, ko s se lotili pranja.

VINOGRADNIKI TUDI KOMUNALCI — Vsak večer so se vinogradniki v jutranjih urah lotili temeljitega čiščenja trga. Trikrat so ga šmihelski gasilci tudi prali. In če pomislimo, da so sami pridelali vino, pripravili hrano in jo postregli, sami naredili hrame in pospravili vse na trgu, jim gre vse priznanje. (Foto: J. P.)

Na Tednu cvička je padlo še nekaj rekordov iz osemnajstletne zgodovine te prireditve. Prvi je ta, da so obiskovalci za 1000 litrov izboljšali pivski rekord iz športne dvorane. Takrat je po grlu steklo 13.000 litrov. Drugi rekord je manj slaven in je bil potolčen v škodo vinogradnikov. V štirih dneh prireditve so obiskovalci s trga odnesli natančno 4000 kozarcev in dobrih tisoč politrskih, litrskih in dvolitriških steklenih bokalov z odtisnjanim znakom prireditve. Kljub vsemu so jih redarji nekaj le potegnili izza sracij in sukaničev.

Pravijo, da na Dolenjskem ni veselice, če ni vsaj malo krvi, zato »cvičkarja« ni bila veselica, saj ni bilo nobenega pravega pretepa, le nekaj ravsanja. Miličniški avto je v vseh dneh odpeljal le dva upornika, rešilec pa je bil v vseh

dneh dvakrat na trgu in pomagal dve-

ma, ki sta padla pod bremenom cvička. Presušeni sodi in utrujeni vinogradniki so že v soboto ponoči pospravili svoje hrame in v nedeljo s prireditvijo niso nadaljevali. Raje so se lotili temeljitega čiščenja trga, ki je v ponedeljek jutraj kazal kaj malo sledi štiridnevne veseljačenja. Trg je dobro prestal največji dolenjski praznik, stanivalci na njem pa tudi, razen redkih nergačev. JANEZ PAVLIN

FRAJTONARJI, POZOR

METLIKA — Organizatorji velike turistične — vinarske prireditve Vinska vigred v Beli krajini bi radi, da bi se zbralo 20. maja ob 10. uri čimveč muzikantov, ki igrajo na frajtonarice, v Metliki. Na Trgu svobode bodo imeli na razpolago oder, ožvotčev in napovedovalca samo zato, da bodo igrali, peli in še kako drugače zabavali zbrano občinstvo. Storitni je treba zelo malo: poslani je treba le prijavo z imenom in priimkom na naslov: Marjan Končar, Kmetijska zadruga, 68330 Metlika. Društvo belokranjskih vinogradov bo poskrbelo, da se boste počutili v Metliki nad vse prijetno.

JUTRI Z. DOBRIČ, V NEDELJO ŽIVŽAV

OTOČEC — V otoški diskoteki bo jutri zvečer nastopil Zlatko Dobrič, ki je trenutno eden najbolj popularnih mladih slovenskih pevcev, na gostovanih pa zelo »vžge« njegova Ne joči, Ančica. Na otoču pa tudi na otroke ne pozabljajo, v nedeljo bo v tamkajšnji motelki restavraciji od 15. do 18. ure spet zanimiv živžav: slatniški šolarji bodo uprizorili krajšo lutkovno igrice, igral bo Stane Gorenc, poskrbljeno bo za razne slaščice, tri ure pa bo vlogo vzgojitelja prevzel Jani Mislej. Z otroki bo risal, plesal, pel, telovalil, tekmoval in še kaj.

JAJCE V JAJCU — Narava je poskrbela za novo presenečenje: tokrat se je skrivalo za jajčno lupino. Kot ponavadi se je tam nahajal beljak, v sredini pa se je namesto rumenjaka razkrilo še eno, nekoliko drobnejše jajce s čisto pravo lupino. Kdo ve, kaj se dogaja s kozoško, ki je znesla takole jajce? Navzven je bilo videti povsem običajno, toda ko se je skuhalo, se je namesto na praznični mizi znašlo pred fotografovo kamero. (Foto: B. Dušič)

V Metliki že deveta Vinska vigred 18., 19. in 20. maja

Zabavna vinsko-turistična prireditve Vinska vigred, ki bo letos v Metliki že devetič zapored, je postala pravi praznik vseh, ki ljubijo spročenost, dobro kapljico, glasbo, folkloro, petje, odojke in janje na raznju, priljubljenost za nova poznanstva in utrjevanje starih. Tudi letos bo fešta na vseh treh trgih, kramarje, ki so vsa prejšnja leta motili belokranjsko obarvanost prireditve z balončki in drugo navlako, bodo izrinili ob Cesto bratstva in enotnosti, na trgih bodo smeli prodajati svoje izdelke le ljudje, ki se ukvarjajo z domačo ljudje.

Za ples in dobro razpoloženje bo igralo kar osem ansamblov, predvsem narodnozabavnih: Kres, Spomin, Agropop, Ivan Pugalj, Toni Verderber, Toni Hervol, Fantje z vseh vetrov in Omizje, plesna skupina ARRUBA iz Ljubljane bo prikazala na modni reviji najnovejše modele Beti, pevka Romana Kranjčan bo zabavala najmlajše z zanj primernimi pesmicami, peli bodo oktet Vitis, pevski zbor metliške folklorne skupine Ivan Navratil, metliška mestna godba bo imela promenadni koncert, manjkale ne bodo tudi folklorne skupine. Na Vinsko vigred 90 so lepo vabljeni frajtonarji, ki bodo lahko raztegovali svoje mehove na Trgu svobode, in sicer v nedeljo, 20. maja, ob 10. uri. V soboto, 19. maja, bodo prikolesarili v Metliko kolesarji ljubljanskega kolesarskega društva Franek Rog. Objublja, da jih bo preko tristo.

Najbolje ocenjena belokranjska vina bo moč dobiti na stojnicah, ki bodo postavljene od cerkve do stare šole na Partizanskem trgu, pravi sladokusci pa bodo zavili v grajsko klet Belokranjskega muzeja, kjer bodo za pokušno domala vsa vina, ki so bila dana v oceno. Poleg domačih vin bodo na voljo tudi italijanska in avstrijska vina z območij, ki so pobratena z metliško občino. Metličani objublja, da cen ne bodo navijali. Tako bo veljal liter belokranjskega belega vina tri nemške marke, sorta in zlata vina pa bodo po štiri, seveda preračunano v dinarje. Prireditelji, Društvo belokranjskih vinogradnikov z izdatno podporo skupščine občine Metlika, delovnih organizacij in posameznikov, upajo, da bo letos razbitih manj kot pet tisoč kozarcev, kar je sicer neslavno poprečje prejšnjih Vinskih vigred.

T. G.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjska«

Neurejene ceste, prometni znaki, nemarno parkiranje in kritičen pogled na neizpolnjene obljube iz programa za samoprислеvek

NOVO MESTO — Tokrat so se na telefon dežurnega novinarja glasili predvsem tisti občani, ki se jim je zamerala naša cestna (ne)urejenost. Pograjali so to in ono in se malo pojezili. Svojih imen ne želijo videti natisnjeni. Strah pred »maščevanjem in zbadanjem« je, kot je videti, globoko zakoreninjen v naših ljudeh. No, najbrž ga brez slabih izkušnji ne bi bilo. Tako so v tem zapisu javno razgrnjeni predvsem problemi, kritiki pa ne.

Z Drnovge se je oglasila N. R. in pograjala stanje na cesti Drnovo — Češnjice — Cerklje. Vsak dan se vozi po nji, na voznji pa odkriva, da občinske meje niso narisane samo na zemljevidih. Na cesti je jasno razpoznavno, kje se konča breziška in se začneja krška občina. Konec je namreč asfalta in začne se dobri, stari makadam. Saj bi se niti ne pritoževala, če bi makadamski del uredili, kot se spodobi, pa ga ne. Nasujejo debelega gramozca, da se še traktor po njem komaj kobaca. Velike luže, ki se po vsakem deževju nabere v kotal-

njajem delu ceste, pečec ne prebrodi brez mokrote v čevljih. Za cesto skrbi Cestno podjetje Novo mesto, sektor Krško. Matjaž Resnik iz krškega sektorja je povedal, da bi se dala luža v podvozu odstraniti le z ogromno denarja. Luža nastane po deževju, ker se dvigne podtalnica, problemu pa bi bile kos le drage črpalke. Denarja za takšno rešitev preprosto ni. Makadamski del ceste pa vzdržujejo, kakor jim pač omejena sredstva dopuščajo.

Iz Koritnega je klical F. Š., ki je povezal neurejenost ceste Vid — Koritno s krajevnim samoprислеvkom. Del ceste pred odcepom za Laze so razkopali, potem pa pol leta nič. Razkopanine niso niti označili s prometnimi opozorili. Šele v začetku aprila je bil položen asfalt, vendar brez vrhnjega zapornega solja. Ureditev ceste je bila v prvem programa-

● **Bralca iz Šentjerneja tisto, kar je dežurni novinar zvedel v TZO Polje glede komasacije na šentjernejskem polju, ni zadovoljilo in je spet poklical. Rekel je, da v TZO lažejo, da ni dobil zemlje nihče, ki je v zlozbo ni prispeval. Posebno pa se jezi zaradi poti, ki jo je komisija prodala, ne da bi jo naredili; tisto, ki so jo, pa da je dobil sosed. Kaj, če se sprem z njim, se sprašuje bralec, potem ne bom mogel do svoje parcele? Rekel je tudi, da so se iz TZO na poravnalnem svetu obnašali zelo nezainteresirano, a on ne misli odnehati.**

mu samoprислеvka, ki se ta čas izteka. Razpisan je nov samoprислеvek, a kako se bodo ljudje odločali, je vprašljivo. Program iz prejšnjega ni bil v celoti uresničen in to je po mnenju našega bralca nepošteno.

Iz Mirne Peči se je oglasil natančen krajčan, ki ga jezi, ker na odcepih, ki s ceste Mirna Peč — Trebnje vodijo do Malenske vasi in Malega Vrha, ni ustreznih prometnih oznak oziroma kazipota. Na drugih odcepih je to urejeno, zato ni razloga, da tudi za omenjeni vasi ne bi mogli postaviti smerokazov.

Novomeščan je opozoril na nered ob cesti v Zabji vasi. Na pločniku pred trgovino vozniki puščajo svoje avtomobi-

le, pešci pa nimajo kje hoditi, kar je še posebej nevarno za šolarje in otroke, saj je cesta precej prometna. Najbrž bodo morali miličniki stopiti z Glavnega trga tudi nekoliko na mestno obrobje in napisati nekaj listkov za opozorilo. Za prometni znak STOP, ki spada med zelo pomembna prometna opozorila, pa se bo moral pobrigati nekdo drug in ga postaviti tja, kamor spada — pa priključke Lobetove ulice. Zdj leži znak povsem pozabljen ob cesti.

Na obe zadnji vprašanji smo poiskali odgovor pri Cestnem podjetju Novo mesto, in sicer je direktor Vzdrževanja in varstva cest Miro Keber povedal, da kazipote postavljajo po programu in v okviru sredstev, ki pa jih ni dovolj, da bi lahko naenkrat postavili vse table. Smerokazi za Malensko vasi in Mali Vrh bodo postavljeni prihodnje leto. Kaj je z znakom na Lobetovi ulici, pa si bodo ogledali in bodo znakovno postavili, če ga je kdo namerno porušil ali odvrnel. Tudi to se je namreč dogaja, da nekateri uničujejo prometne znake iz gole objestnosti.

MiM

● **Kleveta so kot jajca pod kokljo, ko se odprejo, dobijo perutke. (Torkar)**

Kozerlja

HUDIČEVO MOČNA JE TA JUGOVINA

— Ate, kajne, da so spodkopavali temelje nove Jugoslavije trboveljski rudarji, ki so štrajkali pred mnogimi leti?

— Da,bral sem o tem.

— Pa tudi teroristične skupine, ki so vdirale k nam iz Avstrije, so spodkopavale Jugovino, kajne?

— Če ti tako praviš, bo že držalo.

— Jugoviške temelje so spodkopavali tudi nasprotniki socializma.

— Dobro si podkovan, ni kaj.

— Ate, samo na Kosovu so

odkrili tristo ilegalnih skupin, ki so hotele zrušiti Jugovino.

— Ne vem, če je podatek čisto točen.

— Je, je. Bral sem v časopisih.

— Nimam razloga, da bi dvomil.

— Na Kosovu je bilo tudi deset ilegalnih organizacij, ki so spodkopavale Jugovino.

— Spet nekaj novega.

— Zate, ja, zame pa ne. Slišal sem večraj po televiziji.

— V redu.

— Nič ni v redu, temelje Jugovine so spodkopavali tudi staro-

ški rudarji.

— O tem bi se dalo razpravljati.

— Pa slovenski separatisti.

— Lepo te prosim, da utihneš.

— Pa Ranković.

— Prosim?

— Pa Azem Vllasi.

— Kdo?

— Azem Vlasi. Pa hrvaški nacionalisti. Pa makedonski revanšisti.

— Tam imaš žvečilne gumiye

— pa žveči!

— Temelje Jugovine so spod-

kopavali poleg notranjih sovražnikov tudi zunanji.

— Razpolagaš s kakšnim podatkom?

— Ja, če že hočeš: nam sovražna emigracija.

— Pa?

— Nič pa.

— Si lahko bolj konkretno?

— Hudičevo močna je ta Jugovina. Tolikšna množica nam sovražnih elementov je spodkopavala, pa je ni mogla spodkopati!

TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj Doienjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnihi vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnul.

Letstica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je prejšnji teden podelil nagrado za sodelovanje pri oblikovanju lestvice TONETU LINDIČU iz Srednjih Radenc. Nagrajencu čestitamo! Lestvica najbolj priljubljenih narodnozabavnih melodij pa je za ta teden, z eno novostjo, takšna:

- 1 (2) Ob reki — SPOMIN
- 2 (1) Raj pod Triglavom — ANSAMBEL L. SLAKA
- 3 (6) S pesmijo na ustih — ANSAMBEL SLOVENIJA
- 4 (7) Za materin praznik — BRATJE IZ OPLONICE
- 5 (4) Bela krajina — KVINTET KRES
- 6 (3) Ha ha, Košir se še ne da — AVSENIK
- 7 (5) Ko je praznovanje — ANSAMBEL M. KLINCA
- 8 (—) Med temnimi godovi — ANSAMBEL L. LESJAKA
- 9 (8) Kakor sedaj cvetel bo maj — ANSAMBEL F. MIHELICA
- 10 (9) Ženin in nevesti — MARIBORSKI KVINTET

Predlog za prihodnji teden: Ne joči, Slovenija — SLOVENSKI MUZIKANTJE

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto